

Carpații

Deposito legal: M-8.137-1958.

Director: Aron Cotrus

REVISTA CULTURALA

Redactor: Traian Popescu

1859-1959

CENTENARUL UNIRII PRINCIPATELOR ROMANE POPOARE DE FRONTIERA

de Blas Piñar

A adresez în primul rând Dvs. Domnule Ambasador ca reprezentant al Ministerului Afacerilor Straine, Domniilor Voastre Domniilor Ambasadori și prietenilor Români și Spanioli.

S-ar putea să se pună întrebarea pentru ce aniversarea primului centenar al Unirii Principatelor Române să aibă loc aici la Institutul de Cultură Hispanică. După cum s-ar mai putea să se pună și altă întrebare: care mai este rostul acestei comemorări? Nu cumva este o manifestare perimată și exclusiv sentimentală astăzi, când țara românească este invadată de sovietici și sclavizată de comunisti, și ca atare devenită o entitate abstractă, pierdută în timp și ireală? Înainte de a intra în obiectul conferinței noastre cred că este cuvenit să răspundem clar și răspicat acestor întrebări.

Comemorăm în această casă Centenarul Unirii Principatelor Române, fiindcă România este o țară hispanică, întrucât ea a fost cucerită pentru Latinitate de Ulpia Traiana, acel fiu spaniol al Italiei noastre, care fără pretenții de mare cultură, grandios și simplu în același timp, a servit idealurile Imperiului cucerind Dacia pentru Latinitate. Adevărat este că Imperiul își îndreptase săgețile către alte colțuri ale lumii, către locuri îndepărtate, dar în acele locuri opera de cucerire și de colonizare a eșuat atunci când legiunile romane s-au retras, ca și când era hărăzit ca acestea să fie formate și conduse de un hispanic, în serviciul Imperiului, pentru ca opera de cucerire și colonizare să dăinuiască. Astfel că, atunci când în 371, legiunile romane sunt retrase și pământul Daciei este lăsat în seama poporului autohton, continuă întipărirea și eternă pecetea Romei și a latinității: limba, cultura, atitudinea față de misiunea și rostul în istorie.

Dar în afară de a fi o țară hispanică, România constituie semnalul care vestește opera Spaniei în lume, primul fruct din acel mănunchiu de popoare pe care mai târziu Spania le va scoate la lumină în America și Oceania. Și într'adevăr ceea ce mai bine se observă în structura românească actuală este ceea ce caracterizează actuala structură socială și culturală a popoarelor hispanice. Priviți cu ochi imparțiali aceste neamuri hispanice din Oceania și America și veți găsi cum se menține linia de continuitate și de unitate: pe deoparte continuă să rămână credincioase trăsăturii hispanice și misiunii hispanice, iar pe dealtă parte nu se închid în clanuri, și nici nu cad în orgoliu, ci iau legătura cu trecutul și cu cei băștinași, și respectându-i îi asimilează și-i depășesc. Aceasta este opera Hispanității, aceea pe care Traian și legionarii săi au împlinit-o când au ajuns în România. Ei au adunat la oală tot ce era cunoscut și nobil în poporul autohton și, dându-i cuvenitul respect, îl încorporează, îl asimilează, îl ridică, făcându-l să rămână credincios Romei și Latinității, atunci când protecția Imperiului și al legiunilor romane dispărea.

În afară de a fi o țară hispanică, fiind opera lui Traian și a legionarilor săi, România este o țară latină. O țară latină care prin fondul său hispanic, recunoaște înfrățirea cu celelalte popoare latine din Europa, atunci când apare școala latinistă din Transilvania către sfârșitul secolului al XVIII, și când intelectualii, gânditorii, scriitorii și poeții noiei Românii, în prima jumătate a secolului al XIX, iau contact cu intelectualii, gânditorii, scriitorii și poeții din Paris.

Așa cum poporul românesc este hispanic și latin, el este și creștin. Veți spune că, în afară de Biserica Unită de rit oriental, legată de Roma tot către sfârșitul secolului al XVIII, și de acele grupuri minoritare de romano-catolici (de rit latin), marea masă a poporului românesc rămâne credincioasă și alături de Biserica Ortodoxă; dar este tot așa de adevărat că niciodată Bise-

rica Ortodoxă din România nu a avut vrăjmășii și prejudecățile schismaticilor împotriva Bisericii Romei, și că atașamentul ei față de ortodoxie, este mai mult o atitudine patriotică și națională față de presunsa imperiului catolic austro-ungar, decât un fapt spiritual sau religios.

Și pentru că România este o țară hispanică, latină și creștină, astăzi este subjugată și încâtușată de Rusia Sovietică cu mai multă patimă și strășnicie decât celelalte popoare subjugate. Nu vom face aici o lungă și terribilă înșiruire a tuturor suferințelor și chinurilor poporului român, a tuturor asasinatelor, deportărilor în masă și transplantărilor populației băștinașe. Este vorba de ceva mai amarnic, de prigoana ce se exercită asupra sufletului poporului român. Se încearcă să se întemnițeze sufletul întregului popor și să-l preschimbe, să-l desrădăcineze și să-l smulgă din fâgașul și misiunea istorică, schimbându-i fizionomia și conștiința națională.

Dar peste toate aceste considerațiuni aniversăm aici acest Centenar pentru că România fiind, așa cum v'am spus, o țară hispanică, latină și creștină, și pentru aceea subjugată cu mai multă îndărăjire de Rusia Sovietică, este o țară cu o istorie paralelă cu aceea a Spaniei. Există țări cu misiune de avangardă și de fruntărie, și această misiune de graniță și de avangardă este proprie atât României cât și Spaniei. Istoriile noastre sunt paralele. Regii Aragonului și Castiliei se înfruntă cu mahomedanismul așa cum se înfruntau și principii

Urmează pagina 2.

Di Blas Piñar ținându-și discursul. Pe scenă dnii Ministru N. Dimitrescu, Ambasador Prut y Soutzo, Georget Dimitrescu și Ilie Sturza.

PRIVIRI ÎN VIITOR la o sută de ani dela Unirea Moldovei și Munteniei

de GRIGORE MANOILESCU

Unirea în mers

ENDINȚA spre unire, spre integrare în formații politice tot mai cuprinzătoare, pare a fi una din trăsăturile permanente ale comunităților omenești. Fără a încerca să evocăm înfățișările cele mai vechi, tulburi și conjecturale, ale acestei tendințe de integrare, merită, cu prilejul împlinirii a o sută de ani dela unirea din 1859, să aruncăm o privire asupra evoluției ei în istoria neamului românesc.

Când românii apar în istorie, un proces de integrare politică era deja în toase, simple alcătuirii de apărare locală, apar "țările". E foarte greu azi să li se determine cu precizie întinderea geografică și structura politică, dar însuși păstrarea până în zilele noastre a numelui unora din ele, Țara Oltului, Țara Bârsei, Țara Oasului, Vrancea, Țara Moșilor, etc., le confirmă individualitatea geopolitică într-o anumită epocă.

"Țările" străvechi românești par a fi fost în primul rând rezultatul nevoiei de rezistență față de năvălitori mai puternici. Bazate, se pare, pe o organizare populară, ele aveau limite impuse tocmai de aceste nevoi ale apărării.

Faza următoare în procesul de unire a fost caracterizată de tendința de cucerire, și deci de unire, a mai multora din aceste formații locale de către o căpetenie care se afirmase în luptele de apărare. Formațiile politice conduse de acești mici voievozi nu-și mai iau numele dela o realitate geografică, un râu sau un munte, ci după un om: Țara lui Gelu, Țara lui Litovoi, etc. Ele sunt la rândul lor absorbite în unități politice tot mai întinse, realizându-se astfel unirea cu arma, conform spiritului vremii.

Încă înainte de jumătatea mileniului nostru, procesul de integrare părea ajuns pe pământ românesc la un rezultat final: trei principate puternice și deajuns de întinse pentru vremea lor păreau definitiv stabilizate: Moldova, Țara Românească și Ardealul. Și într'adevăr, cu toate frământările și cu toate loviturile primite, acestea trei state se mențin distincte mai bine de cinci sute

Urmează pagina 3.

de Mădăraş. Acum în regiune sînt cîteva mîncare de
fructe şi unuial personal, pur şi simplu, cînd trec
dona Cameră, dona Căpîrău, dona Lepăduş şi dona Căpă-
re. Dar sentimentul naţional al poporului român ce
înfrîngerea lui un mare om, un mare politician, un
mare conducător, care va duce la bun sfîrşit marea
agresiune, consideră dintr-o lucrare publică unuial de
naţional şi problema revoluţiei sociale. România are în
de ministru, lucră cu s'a realizat marea mare a po-
porului român, în care au fost cuprinse sub acoperire po-
lice al acestui stat, guvernarea naţională din anul na-
tional. Pentru realizarea unităţii naţionale între
partidele naţionaliste în contact cu întregul român
cu încredinţat unuial şi cu întregul, consideră na-
tionalul lui şi omul şi marea marea a Româ-

We expect all who are baptized Christians.

Pentru aceste motive: paradoxul și convergența în același timp, dintr-o dată ar putea paradoxul, între uzul și speranță, între Spania și România se poate explica cum, cu ce putere, cu ce entuziasm și cu ce curaj, a fost urmărit de poporul român Cruciada și câștigul marelui de eliberare. Nu a fost doar o simfonie care se limitează o discotecă în jurul unei mese de cafea, sau într-un cerc prieten. Era o discotecă generoasă, personală și voluntară până la moarte. Mii și mii de români au fost cîrți și a venit și lupte ca voluntari în rândurile noastre, fiindcă luptând pentru Spania, luptau pentru România. Și fiindcă au au putut veni toți, deoarece, nu se putea ca toată Legiunea să se deplaseze în țară pentru a lupte în războiul armatei spaniole, au venit cei mai reprezentativi peși ai ei din diversele circumstanțe teritoriale. Au venit aici să lupte, pentru România și pentru Spania. Singurele victime de la Mîrța și Tunde Marin pe pământul Spaniei, Mareș Madrid, la Majadahonda, comuniste împreună cu călăria lui Truman, legătură înșelătoare care va uni pentru totdeauna pe spanioli și pe români. (Arlene)

Într-o mare măsură, războiul a fost înfruntat de luptele și toate peripeziile Cruciadei de eliberare din Spania. Spania a fost cunoscută prin războiul nostru. Tărâmul, femeile și copiii lăsară clădirele noastre de luptă și de Cruciadă. Sărbătorile spaniole, marșurile, neamurile, pierdute pe hartă, desamănarea se făceau cunoscute în țara noastră. Drapelul spaniol devinse un drapel popular, oamenii îl cunoșteau pe drumuri și pe străzi. O comunitate spirituală se stabilise. Acel popor îndemnat de Traian și de spanioli, continua după 2000 de ani să fie un popor prieten al Spaniei în luptă.

România este un Slat tampon, pe care Rusia imperială sau sovietică trebuie să-i invadeze pentru a ajunge la Mediterană. Rusia întotdeauna a mănat să subjuge România, să-i smulgă sufletul, să-i distrugă spiritualitatea, să o dezlănuieze şi să o deşurmoşieze. Tragică şi teribilă istoria poporului român! Pe de o parte i se acordă unitatea geografică smulgându-i în schimb libertatea politică; pe de altă parte i se dă libertatea politică dar este atomizată şi divizată istoric şi geografic.

Ne amintim cu simplitate de Stefan cel Mare de astazi

AN IMPROVED PAPER

maie în Europa. De la cele spuse de poezia poemului:
-Mihail, nu mai ai încă putere, de unde îți tragi că
tine pentru a împurta țara Românească în Valahia și
Moldova?" se ajunge la preludiul din 1848, când pe
Campa Libertății, din Transilvania, străduind de un-
guri, în fața reprezentanților tuturor născuților auto-
naționali, Barnabot adresase mesajul pentru indepen-
dența României, incitând poporul să se ridice
pentru unitatea lor națională.

Această mișcare, în același timp romantică, poetică, și naționalistă, reușește să traducă în realitate visele ei: cu prilejul cinstirii din 1894-1895. Până la acest moment România se găsea în fața unei situații, cu un guvern de muștar gală și încoțenesc. Și a fost atunci, când armata română, atotul jărean, jure, măsuri, inteligență, îndrăzneală și-a aruncat în luptă pentru a fi adevăratele fructe ale României. Mai

Redobândind Dobrogea, Transilvania, Bucovina și Basarabia. Ţara realităţii depăşeşte să înţelegem. Şi încă mai are atâtea forţi, după ce a suportat toate greutăţile războaielor şi ocupaţiei străine, să-şi păstreze neglijent conştiinţa lui Bala Khan. Dar acest rigaz este scurt, 20 de ani destina de pace şi renaştere naţională. În acest timp ar exista anumite guverne, anumite forţe democratice care câştigă să îndreptărească relaţiile cu Rusia fiind dispuse chiar să livreze în rate patrimoniul cultural şi teritorial al României Mari.

It is a well known fact that the people of the world are not only ignorant of the principles of the Christian religion, but they are also ignorant of the principles of the Christian religion.

Care este actuala situație din România? Ce gândește acum care femeia română? Ce spune în acest moment țărâna plângând pentru pierderea unuia dintre copii în război, care are altă în fața colțului și poate o fiu deportată în îndepărtata Siberie?

Cuții, spune, nu știu cine eram câțiva timp, teribilele române cari vorbesc despre comportamentul sârbilor și albului în teritoriile coloniale și de tragediile omorârilor de carne vie, dar nimeni nu se scandalizează de indiferența cu care tolerăm sclavia, suferința în tăcere, de acest popor umil și înfrânt, care este poporul român.

Cine sunți oare cei cari suferițiți și cari au învins România? Au fost ghiarele sovietice? A fost propaganda comunistă? A fost cisma armatei roșii, sau, mai degrabă, disprețul și ironia puterilor democratice, creștine, libere și occidentale? Fîndcă aceasta este înțelegerea care se pune, Domnilor (Aplauze): am pierdut oare bătăliea, sau suntem gata să credem că viața este esențială în această lume, că viața este suprema valoare? Pe deasupra vieții noastre individuale, a noastre personale, a vieții noastre colective ca națiune, există valori mai mari, morale, spirituale, intangibile pentru apărarea și salvarea circuitelor noastre de viață și de moarte. De aceea astăzi, Spania care este un popor de fruntară, un popor care a știut să lupte și care a știut să moară, această Spanie pe care toți o stigmatizăm ca fascistă, închizitorială, dictatorială, dură și teribilă, este alături de România. În timp ce puterile înbitoare de libertate întrețin lăgăre, dialogînd și târguindu-se cu călăii noștri. De aceea, noi popor de fruntară, hispanic, creștin, latin și ca și voi, până ieri subjugat, suntem cu voi. Vom recunoaște mereu sufletul Țării Românești în voi, destărați, fără casă, fără pămînt, fără cîmin, pentru a naște și pentru a muri. Recunoaștem și vă vom recunoaște pe voi sufletul României, un suflet pe care voi veți ști să-l îmbrăcați în carne și oase în ziua mult așteptatei voastre reînvieri și liberării atît de dorite. (Aplauze.)

Dacă ceiți poemele și legende românești veți găsi două mari balade naționale: una se numește Miorița și alta Legenda Mesterului Manole. Balada Miorița înfățișează trei păstori români, unul din Valahia, unul din Transilvania și altul din Moldova. Umbra făturăci după obiceiul vechilor legionari ai Romei: cu sandale de piele legate cu noțite până la genunchi, un pantalon, cămașă ncrețită, căciula și gluga. Turmele lor de oi stau liniștite la poalele Carpaților. Unul dintre păstori, cel mai-

(Continued from page 31)

Talcașii și Moldovenii. Ei au avut pe Ștefan cel Mare, iar noi l-am avut pe Carol I. Și înaintea noastră propozie cu mănăstiri de avangardă, propozie similară pe linia de optare a Creștinismului, mai vechea și spornică anem psihologică a oamenilor de timpuri, oameni de frontieră, țările de tranșee și de avangardă, anem o psihologie specială, anem mai aproape de frumetic și canonicism, și pământ, și observare, și înălțuri de el și într-o apăsătoare furtună. Pentru toate și din simțământul de înălțime marelui. De aceea propozitiile de frontieră și oameni de avangardă, sunt propozie și oameni care servesc cu pasiune și cu brațul idealul, în timp ce propozitiile din spatele frontului, anemite de linia, scindă de energie complexitate a celor brazi care lupă în primele linii, an o psihologie modelată și dezvoltată, care le împing să vadă altfel totul.

mentele istorice și să se lărgească cu înțeleg înțeleg
lună noi, românii și spaniolii, avem marea ocazie
de frontieră, înțeleg ascuțit datorită unei experiențe
negative, care ne permite să spunem unde se găsește
pericolul, care ne dă puterea să spunem cuvinte de te-
me, vorbe tari, încredute, sfidătoare ca birui și cu-
le, să stigmatizăm pe trădători și pe lași.

De aceea, prietenii români și spanioli ne putem înțelege și vorbi într-o asemenea manifestare. Și a sosit momentul ca, noi români și spanioli, obșnuși să spunem aceste cuvinte aspre, să dăm când trebuie cu pumnul în masa istoriei și să strigăm lucruri cuvintele tari, ca obicei, să facem examenul obiectiv fără patine și violențe al mișcărilor naționaliste care izbucnesc în Europa mediet după războiul din 1918.

Dacă analizăm obiectiv și fără pătimă minime și im-
punitățile mișcărilor naționaliste, trebuie să-o spunem (și
nici un democrat nu ne poate desmăna) că aceste miș-
cări au fost capabile să formeze o mișcare națională și
revoluționară, care a infățișat și galvanizat popoarele
europene pregătindu-le să lupte barbaște contra comu-
nismului. Și trebuie iar să afirmăm, că dacă mișcările
naționaliste, mai ales în anumele țări mari din Europa,
nu comis greșeli mari, cu mult mai mari și mai trans-
cedentele au fost greșelile puterilor învingătoare. Ast-
fel, că angajați într-un cumpănit riscor care a umplut
de catastrofe, de moarte și de sânge, istoria Europei,
pentru a salva și libera Polonia, acceastă Polonie a că-
zut în roaba sovietică și stepe și-a înfipit granița la că-
tina kilometri de Viena; astfel că după lupta împotriva
imperialismului japonez și galben, a devenit necesar să
se refacă multă Japonia și să se arunce șase sute mi-
lioane de chimezi sub dictatura comunistă.

Dacă greșelile mișcărilor naționale au fost grave, mult mai mari, mai grave și mai teribile pentru istoria lumii și a civilizației, au fost cele ce au pornit din politica neechibată a marilor puteri democratice, occidentale și întinsetoare.

Aşa dar, când vorbim de mişcările naţionaliste care apar în Europa după primul război mondial, şi studiem mişcarea naţionalistă legionară, trebuie să afirmăm că aceasta este una dintre cele mai frumoase, mai pure şi mai clare, dintre toate mişcările naţionaliste din Europa.

Când studiem mișcarea lui Corneliu Zelea Codreanu, a Gărzii sale de Fier și a Legiunii Arhanghelului Mihail, când vedem emblemele sale (acei arhangheli ce străpung cu spada de foc diavolul), când admirăm doctrinele legionară și cu ea consemnele Căpitanului: "Vom înlocui principiul interesului cu principiul dragostei", "nu vrem dictatură, nici democrație, vrem domnia elitelor", "spunem că în țara noastră privesc programele și ceea ce ne lipsește sunt oamenii, și că aceștia trebuie să se poarte ca niște creștini", "cel ce intră în mișcare trebuie să treacă prin școala legionară, o școală în care intră om și leșe erou: un erou pentru război, un erou pentru revoluție, un erou pentru muncă, un erou pentru învingerea socială, un erou pentru dreptate".

Corneliu Zelea Codreanu, se adresează altor săi și le spune: "Când cineva se apropie de voi și cere să intre în rândurile Legiunii priviți-l în ochi, și să vedeți dacă în aceștia există vre-o ambiție personală, sau pasiuni de-sarte, și dacă da, respingeți-l".

Vă mărturisesc că unul dintre cele mai frumoase daruri ce le-am primit în viața mea a fost acela pe care mi l-au făcut doi tineri din Garda de Fier, exilați în Spania, de ziua căsătoriei mele. Era un dar umil, însă în același timp de o mare valoare spirituală: fotografia lui Corneliu Zelea Codreanu. Am pus-o pe masa mea de lucru și vă declar că prezenta ei spirituală a fost pentru mine încurajatoare. Adeseori, în momentele de amărăciune, de restrîngere, priveam acei ochi nemîncăți și sugestivi și le spuneam: "O Căpitane! Pentru că văd în ochii tăi lumpezi, magnetici, luminați și religioși, un suflet pur și curat, pentru că nu văd în ochii tăi nici cea mai mică urmă de mimnăciie, sau de interes, eu sunt camaradul tău, Corneliu Zelea Codreanu. Și când priveam pe unul din ai mei, plini de păcate, o voce interioară îmi spunea: "voi veți fi poate contemporanii mei, conjudefenii mei, concetățenii mei, dar nu sunteți ca

A black and white photograph of two men standing together. The man on the left is wearing a suit and tie, holding a small object in his hand. The man on the right is wearing a dark, high-collared jacket and glasses, holding a glass to his lips. They are both looking towards the camera.

Un reprezentant al Ambasadei U. S. A. și reprezentantul Nuntiatului la cocktail-ul ce a avut loc după Conferință.

naționali români și de Mihai Viteazul, cel care la 1601, după ce a înfrânt pe turci se declară principe al Valahiei, Moldovei și Transilvaniei. Ne amintim deasemenea de doctrina unității țării care culminează cu Unirea Principatelor, atașată noii filozofii liberale, filozofie care este numai un instrument condiționat de epocă și care ca atare, ca orice instrument trece, supraviețuind patriotului românescul și naționalul. Amintim epoca anterioară lui 1848, răscoala poporului român împotriva ungurilor și a rușilor, și epoca aspră a războiului Crimeii și a Tratatului de Pace de la Paris din 1856.

Acel 24 Ianuarie din 1859, cand Providenta folosind omisiunile diplomatice Inlesneşte lui Alexandru Ion Cuza să fie ales în acelaşi timp Principe al Valahiei şi

dovean, stă singur. Este probabil cel mai filozof și mai reprezentativ pentru sufletul românesc. Ceilalți doi, munteanul și ungureanul stau de vorbă între ei și schimbă impresii. Nu fac decât să critice turma moldoveanului, și de aici naște invidia și hotărârea lor de a-l ucide. Între timp pastorul moldovean, singur, cu gândurile lui este străin de intrigile celor doi, străin de oameni. Dar Miorița, una dintre oile moldoveanului, isteț și înzestrat cu un deosebit dar de a asculta, de a înțelege vorbirea oamenilor, spune stăpânului ei: "Știi că aceștia pun la cale moartea ta? Fugi ascunde-te, scapă". Pastorul moldovean, care reprezintă adevărata Românie, în loc să fugă, să scape, să plece, răspunde că moartea nu-l sperie. Dar nu acceptă moartea cu stoicism păgân, și nici măcar nu se gândește ca astfel va intra în vre-o nirvană necunoscută și panteistă, acel cioban moldovean hispanic, latin și creștin, mîrșă moartea cu liniște evanghelică. "De ce să mă tem de moarte dacă aceasta înseamnă numai pasul pentru a ajunge la Cel ce m-a creștat? Moartea nu este decât o intrare în viață, primul pas spre adevărata viață. Povesteste-mi mie, Miorița, povesteste țărâncii care se așază departe, în sat, cum a murit tu! ei. A murit liniștit într-un alai, ca cineva care lua parte la o nuntă la care veniseră pasărele cerului să cante și chiparoșii stăteau ca niște cavaleri de onoare și luna, stelele și soarele se înveseleau de frumusețea nuntii.

Aceasta este situația actuală din România, și Miorița s'a dus la bătrâna țărâncă cu chipul sârbcit și îi spune: "Uite cum moare tu! tău; privește cum a murit România". Și țărâncă română, care întrușchipează toate virtuțile naționale, va transmite nepoților ei voința dăruie de răscăla și de răsunare; după cum oțelul când trece ciocanul peste el se îndoaie numai pentru ca mai târziu să se îndrepte, să se asculte și să străpungă înamicul, tot așa nepoții țărâncii se vor ridica într-o zi împotriva tiranilor, futurând steagul independenței și al libertății. (Aplauze.)

Inamicul va putea să disloce burgeoisii și să otrăvească clasele muncitorești, industriale, dar pe țărânul și țărâncă lui, lipiți de pământul Țării Românești, de pământul matern al poporului nostru, pe aceștia nu-i va putea ingenunchia niciodată. Aceștia vor răbda, aceștia vor aștepta. Vă amintiți ce spunea acel general rus (Kutuzov!) în timpul ocupației Principatelor române dela începutul veacului trecut: "Vă vom lua totul, averea, casa, nevestele. Vă vom lăsa numai ochii pentru ca să învațați să plîngeți". Le-au lăsat ochii, și plîng, desigur. Dar ei adună și păstrează în inimile lor ceea ce văd cu acești ochi, și ziua va sosi.

Ceea ce dorește comunismul este să vă smulgă sufletul poporului nostru. În legenda Mășterului Manole, acesta măștrăna să construiească o catedrală care să depășească fantezia și inteligența sa, se dedica acestei opere cu tot avântul creator și artistic. Vrea să facă cea mai frumoasă catedrală, cea mai mare din lume, pentru ca poporul român să ingenuncheze văzând-o, rugându-se lui Dumnezeu. Dar Mășterul Manole, atunci își da seama că această operă măștrăna cere un mare sacrificiu, un înflorător și teribil sacrificiu; să-și zidească propria soție în zidurile catedralei. Dar îndată ce și-a zidit soția, pe care o iubește atata, lucrul său sporște văzând cu ochii, și astfel se termină frumoasa și mărețea catedrală.

Iată ce cer Sovietele poporului român: să creeze societatea comunistă și cu ce pret? Chiar dacă pământul României ar deveni mai bogat ca niciodată; chiar dacă numărul locomotivelor ar fi mai mare ca nicicând; chiar dacă petrolul ar fi mai bun decât al altora; chiar dacă ai înota în paradisuri de bogății materiale, dacă la aceasta s'ar ajunge, prețul este sclavizarea sufletului românesc. Cea ce se cere României este să-și smulgă inima ca Mășterul Manole, să o întemnițeze pentru totdeauna în stupida, uscată și monotona societate comunistă.

Ne-am adunat aici, fraților, prieteni ai României și ai Spaniei, pentru a comemora primul Centenar al Statului român, "popor umil și invins", așa cum afirmă în "Memoriile" sale Winston Churchill. Noi continuăm să întrebăm: Invins, umil? De cine?

Această umilință poporul român nu o va uita niciodată. Noi deasemeni nu o vom uita, prieteni din România. Și dacă vreodată se va ivi prilejul ca, bărbătește tinerii din Occident să se ridice pentru a combate pentru Catolicitate, vă declar, că eu și mulți alții ca mine, vom lua armele în mâini pentru a apăra libertatea României, așa cum Ion Moța și Vasile Marin au apărut cu sângele și cu sacrificiul lor, libertatea și independența Spaniei. (Aplauze.)

Vreau să termin această conferință cu versurile poetului român Aron Cotruș. Ele măsoară și scot în evidență frământarea, neliniștea și nesigurarea poporului român. Dar mai ales înspăimântătoarea lui ură. Cine a spus că ura este un păcat? Pasiunea nu opoate fi păcat decât când este pusă în serviciul răului, urând însă, păcatul mortal, deși este ură, este totuși virtute; ură împotriva comunismului, este o ură, dar este o virtute colectivă pentru un popor. Când se va căuza oare ca aici în Europa apuseană să se vorbească răpăcat și bărbătește? Sau vom continua să primim Mikoyani în palatele noastre și să-i invităm la ospete? Oare nu a sosit ceasul ca un popor să se ridice și să sculpte în fața Lumii toată indignarea pentru nedreptățile parăsiere în hăș și mizerie a atâtor popoare europene? (Aplauze prelungite.)

(Urmează versurile.)

(*) Textul Conferinței ținute în sala Institutului de cultură hispanică, în seara de 28 Ianuarie 1959.

de ani. (Episodul Mihai Viteazul are mai mult un caracter romantic decât unul politic.)

Ca să ne dăm seama cat de aspră era despărțirea dintre cele trei principate, e de ajuns să evocăm cruzimea luptelor dintre ele, pradaciunile, măcelurile și pustururile care erau legate de fiecare expediție armată. Faptul că, mai ales în clasa conducătoare, legăturile de familie erau dese iară să țină seama de granițe, sau că de multe ori oameni născuți într-un principat serveau într-altul, nu dovedește existența unor legături politice cu caracter național.

Prezența războinicilor și chiar a conducătorilor politici străini în sușea și chiar în fruntea unui stat care avea la baza alt neam decât al lor, era un fenomen general al vremii. Marghinandu-ne numai la exemplele românești, putem evoca pe Danuș Apostol, hatman al Cazacilor, pe Ion și Matei Corvin conducând Ungaria, pe Canemuregi stănd la baza vieții culturale a Rusiei sau, în sens contrar, pe Vasile Voda Lupul, arnăutul, pe Ion Voacă cel Cumplic, armeanul, și pe Mitropolitul Antim ivreanul, georgian, figuri de primul plan în istoria română.

1859

Cu toată aparența de împietrire a despărțirii pământului românesc în cele trei principate, procesul de integrare, de unire, nu era cu totul oprit. El s'a manifestat mai întâi în conștiința câtorva oameni aleși. Cronicații moldoveni exprimă deja limpede conștiința unității naționale și, implicit, temerurile unirei viitoare. Istoricii ardeleni reiau ideea și contribuie puternic la dizolvarea conștiinței naționale în câteva spirite fruntase. Dar nici un semn nu prevestea apropierea realizării politice a unirii.

Până și în 1848, în mințile conducătorilor politici ai vremii, conștiința deosebirilor statale, politice, era mai puternică decât cea a unității naționale. Așa câțiva "înieri cu mințile stricate" gândeau altfel. Istoria a reținut însă tocmai numele acelor tineri și—generoasă—l-a uitat pe acel al "înțelepților".

De aceea, oricât de logică, de necesară, de binefăcătoare și de naturală ni se pare astăzi ideea unirii, realizarea ei în 1859 a fost în mare parte datorită unuia din acele ceasuri rare de noroc din istoria românilor.

"Marile Puteri"—ONU al vremii—respinseseră categoric ideea unirii. În cele două principate însăși, ea avea atât de îndârjiți și de încăpăținați dușmanii încât în 1863 s'a putut, la Iași, încerca cu toată seriozitatea sfărâmare unirii.

În 1858, "oamenii cuminți" nu voiau să supere nici Sublima Poartă, nici Rusia, nici Austria și—mai ales—nu voiau să-și piardă stăruințele câștigate. Îndrăzneala dela Iași, dela 5 Ianuarie 1859, a fost desigur o surpriză pentru toți, dar ea a fost totuși o victorie a gândului românesc. În voie la București. Dacă socotelile le-au ieșit și aici pe dos și Alexandru Cuza a fost ales domn și în Muntenia la 24 Ianuarie, aceasta s'a făcut de fapt grație unei minorități conștient naționale, sub amenințarea mulțimei bucureștene.

Norocul cel mare al românilor a fost că Vodă Cuza avea—din întâmplare—o puternică personalitate și mari cablăți de sef de stat, pe care nimeni nu i le bănuia în momentul alegerii. Este în afara de orice îndoială însă că norocul alegerii lui Cuza a fost abil exploatat de dănsul și de colaboratorii lui, așa încât numai după șapte ani de domnie a putut lăsa România cea mică temeinic alcătuită.

1918

A urmat apoi cinzeci de ani de stabilizare a situației câștigate, fără ca etapa următoare a procesului de unire—unirea tuturor românilor într-o singură țară—să facă progrese însemnate. E adevărat că se vorbea de ea, cel puțin la 24 Ianuarie și la 10 Mai. Îmi amintesc chiar că, acum cinzeci de ani, am spus și eu o "poezie ocazională" la serbarea școlară dela 24 Ianuarie 1909.

Idealul unirii politice a tuturor românilor apărea însă la acea epocă ca o simplă dorință nerealizabilă. Nici chiar poezii nu vedeau în el mai mult decât "un vis". Până și păstrarea și întărirea unității spirituale și culturale se lovea de imense greutăți. Când pentru un bărbătean era un act de eroism să studieze la o universitate românească, când gazetarii și scriitorii ardeleni făceau cunoscute cu închisorile maghiare pentru fiecare afirmare neplăcută Budapestei, cum putea cineva cu simț politic imagina că se vor prăbuși în același timp cele două imperii a căror străsoare amenința să nădărnicească și România mică? Cum putea cineva, fie și un poet, visa că se va realiza, în același an, unirea tuturor românilor?

Și totuși minunea s'a făcut în ciuda înțelepților și dincolo de năzuințele acelor cari, în anii tragici ai neutralității, fuseseră siliți să aleagă între eliberarea Basarabiei și acea a Ardealului.

Atât în timpul războiului cât și după înfrățirea României Mari, s'a afirmat însă cu o putere nebănuită realitatea unității sufleteste depline a poporului român. Când ne gândim la violența luptelor dintre sârbi și croați sau chiar dintre cehi și slovaci, vedem mai bine cât de sănătos unită era România Mare. În douăzeci de ani, în mai puțin de o generație, unirea sufletescă era mai deplină decât cea dintre Muntenia și Moldova la cinzeci de ani dela unire.

Azi.

Cu înfrățirea României Mari s'a oprit oare procesul de continuă unire și întregire care s'a petrecut timp de o mie de ani în sânul poporului român ca și în acel al altor națiuni europene? Sunt națiunile europene menite să rămână pe vecie

închistate în cadrul frontierelor din 1939 sau în acel al celor actuale?

S'a oprit brusc în lumea europeană mersul înainte al procesului de integrare numai pentru că mai toate neamurile europene se găsiseră adunate pe teritoriul unor state naționale proprii?

Dacă o asemenea întrebare mai putea fi pusă în 1939, ea este astăzi depășită de realități. Noi forme de integrare europeană sunt în curs, atât în Apus cât și în Răsărit. Nu pe cele mai fericite cai însă.

În Apus, pornind dela trustificarea economică și numai ca o anexă a acesteia încercând timide adunări politice supra-naționale, noile formații europene au mers voit ca orice unire e în primul rând un fenomen sufletesc. Atata vreme cât Europa celor 6, celor 16 sau chiar a 26 de națiuni nu va însemna decât însumarea egoismelor naționale într-o apăsătoare intereselor materiale, ea nu-și va căștiga dreptul la o viață reală nici în fața lui Dumnezeu, nici în istorie.

Dar chiar dacă deocamdată integrarea europeană din Apus e o simplă afacere negustorească se poate totuși spera că într-o zi va intra și pe calea interdependenței politice și în cele din urmă, pe acea a armonizării spirituale.

În același timp, în spațiul răsăritean, în țările robite Kremlinului, se petrece un fenomen de apropiere reală între neamuri. Acesta nu e datorită decât în foarte mica măsură legăturilor politice obligatorii dintre guvernele comuniste și cele corolare dintre așa ziii "oameni de cultură" din slujba acestora. Dintre toate aspectele politice, singura împletire economică tot mai strânsă e menită poate să dea roade durabile. Adevărata apropiere se face împotriva acțiunii guvernelor, din sentimentul de solidaritate creat în fața primejdiilor comune pe care le trăesc toate națiunile robite, din împărțirea suferințelor comune. Felul cum s'au purtat țărâni unguri cu români cari căutau să fugă spre Apus a făcut mai mult pentru apropierea dintre cele două popoare decât toată propaganda guvernelor comuniste.

Măine.

A PARE astăzi clar că în Europa de mâine vor exista o serie de grupări de state mai mult sau mai puțin unificate politic și în orice caz economic.

Cum trebuie să se orienteze România în cadrul acestor integrări supra-statale care apar oarecum inevitabile în Europa de mâine, într-o Europă în care, după un viitor războiu sau după o minune politică azi imprezibilă, fiecare națiune va putea să-și notărească liber soarta?

Socotim ca un omagiu adus acelor cari au realizat unirea românilor în cursul veacurilor și mai ales acelor cari au promovat-o conștient la 1859 și 1918 să încercăm a răspunde la această întrebare. Poate în care măsură s'au datorate din neamurile europene supuse sclaviei. Dar nu era oare o adevărată neoune să vorbești în 1859 sau chiar în 1909 de apropierea realizării a unirii tuturor românilor? În orice caz o discuție asupra acestei probleme nu poate fi decât utilă.

O constatare preliminară e aceea că nu se poate imagina ca, într-o Europă pe cale de integrare progresivă, România singură să adopte o poziție izolaționistă în politică și autarhică în economie. Ea nu se poate închide cu ziduri chinezești într-o concepție de stat depășită de vremuri. Trebuie să-și afle locul cel mai potrivit în comunitatea europeană, așa cum va fi aceasta mâine.

Acceptând fatalitatea istorică a formațiilor politice supra-naționale, nu înseamnă că le socotim ca un rău; dimpotrivă socotim integrarea europeană ca un bine, cu condiția ca ea să fie făcută în folosul națiunilor europene și nu împotriva lor.

Ca să poată participa la integrarea europeană, ca să poată contribui la realizarea ei, românii trebuie, mai înainte de orice, să știe limpede ce vor. Să-și precizeze țelurile finale pe care le vor urmări pentru neamul lor în cadrul unei Europe unite și principiile care e de dorit să stea la baza formațiilor de integrare succesivă.

Țelul e deplină viață națională a tuturor Românilor.

NAȚIUNILE nu-s rezultatul unor construcții ideologice sau politice întâmplătoare și trecătoare. Ele sunt realități biologice și spirituale care depășesc colectivitatea indivizilor cari le compun la un moment dat; au viața lor proprie, care cere de multe ori sacrificii viței indivizilor, și sunt supuse unor legi naturale și divine, deosebite de acele care stăpânesc oamenii.

Un neam nu-l alcătuit doar de acei ce trăesc azi în cadrul lui, ci și de strămoșii lor și de cei ce vor veni mâine.

O națiune nu-i rezultatul adunării aritmetice a unor oameni izolați sau a unor grupuri de interese, ei o realitate de sine stătătoare, al cărui conținut și a cărei valoare depășesc mult această sumă. Ea e preexistentă oamenilor care fac parte din ea la un moment dat și e menită să le supraviețuiască.

Oameni izolați se pot rupe de ea prin trădare—și nici chiar atunci deplin—sau pot să i se încorporeze prin dragoste. Existența națiunii nu depinde însă de adăziunea conștientă a fiecărui din membrii ei.

Națiunea are o istorie, o tradiție, obiceiuri și o limbă proprie. De cele mai multe ori ea ocupă o întindere geografică definită, concretizată într-un stat.

Mai important decât toate însă este patrimoniul spiritual al națiunii: concepția sa despre Dumnezeu, despre om, despre viață; cultura sa națională, rodul frământărilor de veacuri și a vieții lăuntrice de azi în ce privește frumosul, adevărul, cinstea, dreptatea, bunătatea, sfîntenia.

Toate la un loc determină rostul fiecărei națiuni în

Urmează pagina 4.

lume, contribuția ei creștere în cadrul omenirii și serviciile pe care este în stare să le aducă lumii acum și în viitor.

În ierarhia valorilor națiunile se află eșuate mult deasupra Statelor.

Statele sunt alcătuite ale minții omenestii, în mod necesar imperfecte. Națiunile sunt creații ale lui Dumnezeu capabile deci să aspire la perfecțiune.

Națiunile vor avea de răspuns de viața și faptele lor înaintea lui Dumnezeu. Statele își au rostul numai pe lumea aceasta; sunt doar forme de organizare a vieții naționale, unelte în slujba națiunii.

Statele nu pot trăi fără frontiere și îngrădiri; națiunile nu pot trăi fără libertate.

Națiunile au o viață atât de lungă încât pot fi socotite eterne; statele sunt esențialmente trecătoare, în continuă prefacere.

Națiunile pot fi și sunt adesea creatoare de Stat; Statele nu pot crea națiuni. (Exemplul Imperiului habsburgic și al celui al Elveției arată că secole de conviețuire a națiunii diferite în cadrul unui Stat nu duc în mod necesar la crearea unei națiuni. Exemplul Evreilor ne arată că o națiune se poate menține mii de ani, fără sprijinul unui Stat național.)

Dăruire, nu cuceriri.

STRUCTURAREA armonică a vieții întregii omeniri, nu va putea fi realizată mâine decât pe baza colaborării forțelor spirituale, intelectuale și materiale ale națiunilor libere. Mult mai importantă decât tratatele între State e buna înțelegere între națiuni.

Rezultatul cel mai rodnic al viitoarelor formații supra-statale va fi tocmai crearea posibilităților de conviețuire pașnică a unor națiuni sau grupe de națiuni, care vor strămuta din domeniul cuceririlor teritoriale în acel al realizării creatoare rivalității naturale dintre ele.

În fața lui Dumnezeu și a Istoriei un popor nu-i mare prin ceea ce poate răpi și stăpâni din pământul și averea națională a altor popoare, ci prin aceea ce el este în stare să dăruiască omenirii prin creațiile sale spirituale și culturale. Grecia antică n'a dobândit locul său unic în Istorie prin isprăvile ei războinice, ci prin valorile create în folosul omenirii întregi.

Într-o Europă liniștită, orice națiune, cât de mică la număr, va putea ocupa un loc de frunte, dacă se va afla în stadiul de dezvoltare națională care îi va permite să dea întregului continent oameni excepționali, idei creatoare sau avânt sufleteș.

Politica națională a României trebuie să urmărească o puternică afirmare a geniului românesc în știință, în artă, în viața spirituală, o expansiune culturală ne limitată geografic, dar să se ferească de orice tendință de expansiune teritorială.

Pământurile luate altor popoare, chiar pe sfânta dreptate, crează focare de neînțelegere cu vecinii, ale căror consecințe negative sunt mult mai mari decât câștigurile sau presupusele câștiguri naționale realizate prin cuceriri.

Un prim pas: o formație politică dunăreană.

UNIREA bruscă a tuturor statelor europene într-o formație super-statală politică și economică unitară, Statele Unite ale Europei sau așa ceva, n'ar însemna pentru neamurile din Centrul și Răsăritul Europei decât intensificarea și eternizarea predominanței națiunilor industriale din Apus. Cel puțin ca o fază de tranziție, este necesar să se formeze mai multe grupări politice de state europene, în luptă economică și chiar politică între ele, apărând fiecare concepții și poziții specifice.

Au fost imaginate o serie întreagă de asemenea formații supra-statale în care și-ar afla locul și România: o grupare Nord-Sud dela Baltică la Mediterana; o grupare a statelor viitoare din jurul mării Negre; o grupare balcanică lărgită până la a cuprinde Turcia, România și Ungaria, etc.

Cea mai probabilă și poate mai de dorit pentru noi pare a fi însă o formație politică dunăreană care ar putea cuprinde, afară de români, pe unguri, slovaci, sloveni, croați, sârbi, bulgari și poate chiar pe greci.

Nu putem aici nici măcar schița toate aspectele politice și economice ale unei asemenea formații politice dunărene. Sigur este că unindu-și puterile și străduințele într-o formație politică supra-națională, popoarele dunărene ar scăpa cel puțin de blestemul războaielor dintre ele, putându-și astfel închina toate forțele lor dezvoltării optime a calităților lor naționale specifice. În același timp ar reprezenta o forță în stare să înfrunte primejdii comune venite din afară, ori de ce natură ar fi ele.

Nu ne scapă din vedere locul important pe care ar avea să-l ocupe într-o asemenea formație dunăreană națiunile slave din Centrul și Sudul Europei. În starea de spirit dinaintea de 1944, panslavismul lor propriu sau de import putea fi o piedică importantă în calea realizării unei formații dunărene și o primejdie pentru conviețuirea pașnică a popoarelor ce ar forma-o. După experiența pe care au făcut-o aceste popoare cu privire la "protecția" moscovită, sentimentele lor față de "maica Rusia" se pare că sunt astăzi cu totul altele. Panslavismul politic nu mai are astăzi nici o bază populară. Pe de altă parte, precizarea conștiinței naționale proprii, întărită în țările respective prin reacție față de ocupația sovietică și în emigrație prin efortul de păstrare în mijlocul altor neamuri, ușurează micilor națiuni slave participarea sinceră la o formație politică din care fac parte și popoare de altă origine.

Condiția esențială e ca o asemenea formație să garanteze păstrarea și dezvoltarea caracterelor naționale proprii, fiind bazată în primul rând pe colaborarea națiunilor pentru apărarea intereselor lor permanente, iar nu numai pe o înțelegere între guverne, datorită de obicei unor împrejurări politice trecătoare.

În acest spirit s'ar putea încheia un mare spațiu politic dunărean, cuprinzând națiuni mult deosebite între ele, fără ca vreuna din ele să riste a pierde vreuna din trăsăturile sale naționale, ci dimpotrivă asigurându-și condiții optime de manifestare și dezvoltare a geniului său național.

PRIVIRI ÎN VIITOR

Statele ar trebui să renunțe, desigur, la unele din prerogativele lor actuale; națiunile n'ar avea decât de câștigat.

Comunitatea de soartă a Românilor și Maghiarilor

In oricare din formațiile super-statale imaginabile în Centrul și Răsăritul Europei, intră în mod aproape obligator românii și maghiarii, singurii națiuni din Centrul Europei care nu sunt nici slave nici germane.

În orice caz prezența Ungariei și României în ea e de esență unei formații politice dunărene. Uniți între ei, românii și maghiarii ar putea contrabalansa fericit tendințele probabile de concentrare și de predominare a națiunilor slave în cadrul formației dunărene.

Tocmai de aceea, asigurarea nu numai a conviețuirii pașnice dar și a unei strânse colaborări politice între ei apare ca elementul primordial al oricărei uniri viitoare cuprinzând și centrul european.

Iată de ce socotim că fericita rezolvire a problemei relațiilor dintre noi și maghiari este hotărâtoare pentru dezvoltarea în cele mai bune condiții a vieții naționale românești și că merită cercetată cu sinceritate și curaj.

În politica externă a României s'a făcut de multe ori confuzie între stările afective ale conducătorilor și realitățile politice. S'au confundat deasemenea relațiile culturale dintre neamuri cu cele politice dintre State. Astfel, de pildă, influența culturală franceză a dictat timp de aproape un secol politica externă a României.

Cât de subredă și inconștient falsificată de sentimente era gândirea politică a oamenilor noștri de Stat, o dovedește faptul că de multe ori păreriile susținute de unii sau alții dintre ei cu privire la raporturile politice cu Franța și Germania erau dictate în fond de faptul că își făcuseră studiile într-una sau alta din aceste țări. Foarte rar este cazul acelor care au știut, în politica externă, să-și înfrângă propriile simpatii sau ideosincrazii.

Un neam nu-și poate permite luxul unei politici externe conduse de sentimente, chiar dacă acestea sunt ale unei mari părți a opiniei publice a momentului. Politica externă se clădește pe o înțeleaptă prevedere pe lungă durată, verificată prin instinctul național. Inteligența singură, oricât de ascuțită, poate fi foarte primejdioasă, deoarece ea îndeamnă la folosirea exclusivă a argumentelor logice. Oamenii deosebiți de inteligență—Titulescu de pildă—au putut duce o politică externă dezastruoasă, bazată pe ficțiuni juridice și pe construcțiuni politice existente numai pe hârtie: Liga Națiunilor, Mica Înțelegere, Înțelegerea Balcanică, definiția agresorului din Pactul Kellogg, etc.

Un Stat poate fi adversarul politic al altui Stat—pană la războiu la nevoie—deși cele două națiuni sunt legate printr-o strânsă prietenie. Tot așa o dușmănie milenară—ca cea dintre noi și Unguri—poate fi depășită atunci când o nouă situație politică, durabilă și esențială, impune aceasta. La început ea poate fi transformată cel puțin în respect reciproc pe planul național și conlucrării strânse în politica externă, dacă interesele ambelor națiuni o cer. Suntem conștienți că pregătirea și realizarea acestei schimbări e datoria principală a oamenilor de Stat români și maghiari din vremea noastră.

Sămburele unei uniuni dunărene este în mod natural format de poporul român și de cel maghiar. Numai printr-o strânsă și sinceră colaborare între aceste două neamuri se poate asigura viabilitatea unei asemenea formații supra-statale.

Ea corespunde pe deplin intereselor de lungă durată, permanente, ale ambelor națiuni. Și una și alta se află izolate, fără neamuri înrudite în apropiere, între masa slavă la Răsărit și cea germanică la Apus.

Împrejurări istorice, al căror rezultat nu-l poate schimba nici o polemică, oricât de savantă și savant meșteșugită, i-au așezat pe Români și pe Unguri adânc împlețiți geografic pe o mare întindere. Nici o graniță, oricare ar fi ea, nu poate evita existența unui mare număr de Maghiari pe teritoriul român și de Români pe cel maghiar. S'ar părea că cele două popoare, care mai ales de azi înainte au atâtea interese comune, sunt condamnate din această pricină la un etern și insolubil conflict.

Nu există oare o cale practică de înlăturare a cauzelor conflictului însuși, pe baza cinstirii și respectării reciproce a ființei naționale integrale a celui alt neam, oriunde s'ar afla așezată geografic fii lui? Noi credem că da!

Condițiile liberei dezvoltări și chiar a supraviețuirii naționale a românilor și maghiarilor în Centrul Europei sunt aproape identice. Primejdii care îi pot amenința sunt aproape aceleași: expansiunea ucrainiană și germană, tendința de dominație unificatoare a unor mari națiuni îndepărtate, etc.

Aceste primejdii sunt, sau pot fi, atât de mari încât, în ciuda unei tradiții milenare de vrăjmășie, trebuiesc făcute toate eforturile pentru a crea în ambele popoare conștiința comunității lor de soartă.

Interpenetrarea teritorială, care a fost până acum mărul discordiei, poate și trebuie să fie transformată într-un element de apropiere, de temeinică cunoaștere reciprocă și, cu vremea, într-o strânsă și sinceră alianță spirituală și politică.

Se poate

A PROPIETATEA dintre Români și Maghiari este ușurată azi mult de dispariția, și într-un neam și în celălalt, a conducătorilor politici pentru cari ura anti-maghiară sau anti-valahă nu era numai o tradiție dar și o obligație electorală. Chiar atunci când era sinceră, ea era întărită și de interese de partid și de clasă.

Nobilimea maghiară nu va mai putea niciodată recușura puterea politică, cu atât mai mult cu cât a pierdut-o iremediabil pe cea economică. Pământurile împărțite țărănilor nu vor mai putea fi recuperate de nobili în șesul panonic, așa cum n'au putut fi reluate după 1940 în Ardealul de Nord. O nouă clasă conducătoare, mult mai liberă pe mișcările ei, de origine burgheză și țărăneas-

că, se ridică azi între Maghiari. Caracteristic e faptul că ea domină chiar și exilul, deși de obicei emigranții sunt cu o generație în urmă față de evoluția politică a conaționalilor din patrie.

Schimbări analoge, deși nu identice, s'au produs și mai ales se vor produce și în România.

Conducătorii politici de mâine ai ambelor națiuni vor putea astfel ține seama numai de interesele de bază—actuale și viitoare—ale popoarelor lor, fără a fi legați de trecutul lor politic și fără a fi obligați să acopere cu declamații patriotarde și soviniște interese particulare, de partid sau de clasă.

Spiritualizarea frontierelor

O formație politică supra-națională dunăreană ar putea duce la atenuarea gravității și chiar la înlăturarea conflictului vechiu dintre noi și Maghiari. În primul rând și, pe aceeași cale, la înlăturarea tuturor conflictelor din acest spațiu cauzate de viețuirea unor neamuri în mijlocul altora și în cadrul altor state decât cele în care predomină propria lor națiune.

În cadrul unei asemenea formații politice, frontierele—eternul motiv de conflicte și de războaie!—își pierd importanța. Ele ne mai fiind ziduri polițienești și vamale, ci simple delimitări administrative, nu mai reprezintă acele piedici artificiale între State, mult mai greu de trecut uneori decât munții și apele, cu care avem de luptat astăzi. Când vei trece dintr-o țară într-alta fără pașaport și chiar fără să-ți dai seama, când trenul nu se va opri la frontieră și vameșii nu-ți vor răscoli geamantanele, nu vei mai putea acorda frontierei însăși importanța de azi. Frontierele ar înceta atunci de fi o realitate tangibilă, devenind doar una simbolică. Frontierele trebuiesc făcute atât de transparente încât să nu reprezinte mult mai mult decât diviziunile administrative de azi. Ele trebuie, a spus cineva, "spiritualizate".

Când frontiera dintre două State ale Europei dunărene nu va mai avea decât importanța pe care o are astăzi cea dintre două cantoane elvețiene, dintre două State din U. S. A. sau dintre două Lănder germane, nimeni nu va mai face războaie pentru strămutarea ei.

Pentruca transparența frontierelor să poată da roade, este însă necesară o schimbare revoluționară a mentalității conducătorilor politici și chiar a însăși concepției dominante asupra rostului Statului. Întrudă cu ideea de proprietate particulară, ideea de Stat a fost multă vreme influențată de ea. Suveranul era adeseori proprietarul—cel puțin simbolic—al întregului pământ al țării. Așa cum dorința de a-și mări moșia este caracteristică fiecărui proprietar de pământ, dorința de a-și lărgi cu orice preț granițele a determinat politica externă a tuturor suveranilor lumii. A cucerit țara vecină sau cel puțin a rășlui o bună bucată ajunsese astfel aproape o datorie. Foamea de pământ a plugarului străbatea în politica de cuceriri a regilor.

O ciudățenie istorică—explicabilă de altfel, ca și cele mai multe anachronisme—este faptul că această concepție a Statului cuceritor și acaparator de pământ s'a păstrat și după ce mai toate Statele au fost așezate pe o nouă bază, pe ideea națională. Falsificând astfel în susul sensul existenței lor, statele naționale au rămas datorare nu numai să cucerească pământul vecinilor, cum făceau suveranii trecutului, dar, mai rău decât ei, să distrugă prin violență sau asimilare desnaționalizatoare celelalte națiuni de pe teritoriul lor. O asemenea politică față de "minoritățile naționale" era însă negarea flagrantă tocmai a principiului pe care erau ele înșile zidite.

În special în Europa Centrală și Răsăriteană, fiecare Stat invoca argumentele cele mai inconcludente pentru a justifica această concepție exclusiv teritorială asupra posibilităților de afirmare a energiei și puterii de expansiune națională. Fiecare Stat urmărea să stabilească—bineînțeles numai în avantajul său!—frontiere fixe istorice, fie etnice "juste", uitând voit că în unele regiuni cu populație amestecată, oricât de complicat și de absurd economic ar fi traseul graniței, este cu neputință să se rezolve, pe această cale, problemele naționale, orice soluție aducând cu ea alte noi suferințe și nedreptăți.

Deplină viață națională oriunde

O RICAT de transparente ar deveni însă frontierele, oricât s'ar micșora rolul lor politic, aceasta nu ar însemna însă decât o măsură negativă. Se elimină astfel o piedică, dar nu se construiește nimic nou. Spiritualizarea frontierelor rămâne astfel un mijloc și nu poate fi un scop în sine.

Scopul urmărit este ca în cadrul fiecărui Stat component al Europei dunărene, toate națiunile care locuiesc pe teritoriul său să-și poată duce liber viața lor națională proprie, în legătură strânsă cu toate fracțiunile aceleiași națiuni, chiar dacă acestea sunt așezate pe teritorii altor State.

Deplină dezvoltare a fiecărei națiuni, în integritatea ei, devine astfel scopul principal al formației politice supra-naționale. Această mutare a accentului dela Stat la Națiune în toate domeniile vieții politice, nu poate fi rodnică decât dacă toate națiunile ce compun noua formație renunță la egoismul lor național materialist, bazat pe oprirea și exploatarea sub orice formă a altor națiuni; la concepția Statului proprietar absolut al bunurilor și sufletelor dinăuntrul granițelor lui.

Construcția viitoare a marilor spații politice, cuprinzând mai multe națiuni, nu poate avea la bază suma egoismelor lor naționale exclusiviste.

Nu mai dacă s'ar putea ajunge ca națiunile noastre dunărene să-și plaseze idealurile și ambițiile nu în extinderea teritorială și dominarea prin forță a altor neamuri, ci în afirmarea deplină a geniului lor național în fața lumii întregi, prin creații științifice, artistice, culturale, economice, sociale și spirituale, ar fi cu puțință înfăptuită un mare spațiu politic în care neamuri diferite și până ieri învrăjbite să trăiască în pace alături unele cu altele, sau chiar intim amestecate între ele, fără a pierde prin aceasta nimic din posibilitățile lor de afirmare națională.

În cadrul unei asemenea formații politice supra-sta-

PRIVIRI IN VIITOR

taie, faptul de a trăi pe teritoriul unui alt Stat decât cel în care propria națiune este în majoritate n'ar trebui să reprezinte nici o piedică la participarea activă și deplină la viața spirituală, culturală și chiar politică a totalității proprii națiuni.

Orice individ, chiar izolat, oriunde s'ar găsi, trebuie să poată păstra liber și eficace deplina legătură cu neamul lui. Cu atât mai mult grupele naționale.

Pentru a asigura viața națională deplină a celor locuind pe teritoriul altor State decât Statul lor național, sistemul autonomiilor locale nu este suficient și în orice caz nu este suficient. El strămută doar problema insolubilă a determinării granițelor etnice, dar nu o rezolvă.

Noi credem că în cadrul unei formații politice dunărene întreaga organizare a vieții spirituale și culturale, și în oarecare măsură chiar și a celei politice comune tuturor națiunilor participante, se poate întemeia pe bază națională și nu pe bază teritorială, statală.

Iată o exemplificare practică a consecințelor acestei concepții:

Interesele comune ale întregii formații politice dunărene ar putea fi încredințate unui parlament alcătuit din două corpuri legislative. Unul din ele ar fi bazat pe diviziunea teritorială în State; celălalt pe reprezentarea unitară a tuturor membrilor unei națiuni, indiferent de Statul în cadrul căruia își duc viața. Astfel un Român din Ungaria sau un Maghiar din România ar fi reprezentat pe două căi în conducerea comună: odată pe calea votului dat în cadrul Statului în care locuiește și a doua oară pe calea votului dat împreună cu întreaga națiune căreia îi aparține.

Unitatea politică națională, imposibil de realizat pentru unele fragmente naționale pe calea repartițiilor teritoriale, s'ar realiza astfel vizibil în aceste alegeri făcute pe baza apartenenței etnice.

Mai mult decât atât, se poate imagina o viață culturală și politică proprie în cadrul acestei formații dunărene și pentru acele națiuni care, deși reprezentate în mai multe din Statele componente, nu formează majoritatea creatoare de Stat în nici unul din ele. Este în primul rând cazul Germanilor și Evreilor născuți aici. Votând pe calea unui colegiu național propriu, ei ar fi siguri că interesele lor specifice vor fi reprezentate în parlamentul comun cel puțin pe calea deputaților aleși în colegiul lor național.

Fiecare națiune, oricât de redusă ca număr, ar lua astfel parte la conducere, fiind direct alcătuitoare a formației dunărene.

Pe această cale ar dispărea nu numai numele, dar și mentalitatea, în ambele sensuri răufăcătoare—de "națiune minoritară".

Ca să ajungem aici e necesar să se creeze nu numai în legi, ci mai ales în mintile oamenilor, o distincție cât mai precisă între cetățenie și naționalitate. Și una și cealaltă implică drepturi și datorii, care nu e nimic decât nevoie să fie guvernate de legea aceluiași Stat. Se poate foarte bine imagina ca o parte sau chiar totalitatea drepturilor și datoriilor rezultate din apartenența individului la națiune să se fie administrate de un alt organism politic decât cel al Statului în care locuiește. Acest organism poate fi alt Stat, sau o autoritate națională independentă pentru acei ce nu ar avea Stat național în formația dunăreană.

Se poate imagina ca o mare parte a vieții naționale a Maghiarilor din România să fie legal dirijată dela Budapesta și îndreptată spre Ungaria, așa cum la rândul ei viața națională a Românilor din Ungaria, ca și cea a românilor din Serbia și Bulgaria, ar fi legal dirijată dela București. Învățământul, de pildă, și toate celelalte manifestări culturale a maghiarilor din România ar fi direct conduse de ministerele respective ale guvernului dela Budapesta, așa cum cele ale românilor din Ungaria ar fi conduse dela București.

O asemenea organizare ar însemna recunoașterea legală a dreptului spiritualității naționale de a fi prelungească liber, pretutindeni unde trăiesc oameni aparținând aceluiași neam.

Că așa ceva e cu putință fără să se pună în primejdie "ideea de Stat", ne-o dovedește, între altele, exemplul Bisericii Catolice care dirijează viața spirituală a creștinilor ei din zeci de state, făcând astfel să depindă de Roma și nu de Statul național respectiv una din cele mai esențiale activități omenești.

LA o mie de ani dela începutul procesului de unificare politică a românilor, la o sută de ani dela unirea lui Cuza și abia la patruzeci de ani dela unirea cea mare, se pune astăzi problema felului în care poate fi optim realizată pentru neamul românesc faza viitoare de integrare, aceea a unirii într-o formație politică ce va cuprinde unele din neamurile vecine.

Se poate ca părerile expuse aici să "indigneze" pe acei cari în 1959 nu sunt în stare să-și schimbe cătuși de puțin un fel de a gândi tradițional, bun și îndreptățit în 1859 și în 1918, dar depășit acum de împrejurări. Sigur este că azi nu se mai pune problema dacă România se va încadra sau nu în procesul de integrare europeană, ci numai cum e cuminte să o facă.

Chiar dacă ar fi ca unele din părerile expuse aici să fie greșite, este sigur că nu negând problemele zilei de mâine ne vom arăta vrednici urmași ai acelor cari au făcut unirea neamului românesc, ci cercetând gândind și pregătind cu grije și cu îndrăzneală viitorul, așa ca și noua fază de integrare politică să fie încheiată spre binele și mărirea neamului. Se va face atunci dovada că națiunea latină dela Dunăre este vrednică să ocupe un loc de cinste și în lumea de mâine, spre ridicarea ei, pentru binele Europei și întru mărirea lui Dumnezeu.

SUFLETUL ARMATEI ROMANE INTR'UN SECOL DE LA UNIRE

de General Platon Chirnoaga

UPA căderea Principatelor române sub domnia fanariotă, puterea lor militară a dispărut cu desăvârșire.

Prea multe înfrângeri suferiseră Turcii dela armatele române, pentruca atunci când aceste Principate au intrat sub suzeranitatea sultanilor, aceștia să mai permită existența cel puțin a unui sămbure militar românesc.

Deaceia în tot secolul al 18-lea și în sec. al 19-lea, până la Unire, cele două Principate n'au mai prezentat

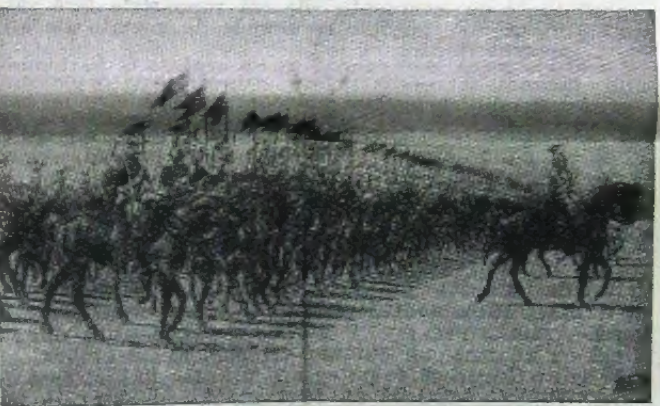
nici o valoare din punct de vedere militar. Se poate afirma că Turcii au aplicat încă de atunci, țărilor române, principiul neutralizării militare, dar nu în scopul de a crea un tampon între ei și Ruși, ci pentru a înlătura din calea lor o putere armată, care în repetate rânduri s'a dovedit a fi periculoasă.

Prima încercare de organizare militară o găsim după 1830, prin aplicarea Regulamentului Organic; dar acesta nu prevedea unități luptătoare în războiu, ci unități de miliție, care să fie întrebuințate pentru nevoile interne și mai ales pentru executarea poruncilor domnești și strângerea birurilor. Astfel, în 1832 existau deja câte două batalioane în fiecare din cele două țări, iar la Unire, în fiecare principat se aflau câte 6 batalioane.

Organizarea unui început de putere militară, în scopul de a lupta în contra inamicilor din afară, apare odată cu domnia lui Cuza Vodă.

În Congresul de la Paris din 1856 s'a admis ca în Principate să existe o forță armată națională, care să mențină ordinea internă și să asigure inviolabilitatea frontierelor; iar în Conferința Ambasadorilor Marilor Puteri europene din 1858 s'a decis să fie aceiași organizare militară în ambele țări, însă drapelele să fie diferite. Dacă în anumite împrejurări unirea celor două forțe va fi necesară, drapelele vor primi o cravată de aceeași culoare (Xenopol, vol. IV, pag. 278).

Pe baza acestor hotărâri, Cuza a pus prima piatră la temelie viitoarei armate române și atunci au apărut

Unitate de cavalerie în timpul Domnitorului Cuza.

rând pe rând regimental de linie, dorobanți și vânători, precum și escadroane și divizioanele de cavalerie. Mai târziu s'a trecut și la organizarea primelor baterii de artilerie.

Aceste începuturi n'au fost deloc ușoare. În timp ce în Austria, Rusia și țările occidentale existau State majore, comandamente, sericii de recrutare și adminis-

trație, care asigurau prezentarea contingentelor și instruirea și întreținerea trupelor, în Principate nu exista nimic. Totul trebuia luat dela început. În afară de aceasta, cum serviciul sub arme dura 7 ani, tinerii căroră le venea rândul la recrutare se ascundeau, așa ca agenții însărcinați cu executarea recrutărilor, trebuiau să-i prindă cu arcanul, prin surprindere.

Cu timpul însă s'au făcut legi speciale și poporul a început să-și dea seama de necesitatea serviciului militar obligator. În același timp Vodă Cuza devenise foarte popular prin măsurile luate pentru îndreptarea situației țărănilor și aceștia se duceau la armată, pentruca așa era porunca lui Vodă.

Se poate spune că în seara aceia de 3 Ianuarie 1859, când deputați partidului național, adunați în casa lui C. Rolla, obosiți de lungi și zadarnice discuții și sub impresia gestului dramatic al deputatului Pisoschi, s'au unit cu toții spontan în jurul numelui colonelului Alexandru Cuza, au ales soluția cea mai fericită. Desigur că și alții cari au fost propuși—Costache Negri, Vasile Alexandri, Scarlat Rosetti—erau mari patrioți, iar numele lor erau mult mai cunoscute decât al colonelului Cuza; deci ar fi fost oarecum natural ca alegerea să se fi oprit asupra unuia dintre aceștia. Totuși numai Cuza a realizat unanimitatea, poate—nu numai pentruca era cunoscut ca un naționalist intransigent și cu idei liberale dar—pentruca era și colonel. În orice caz, la această alegere nu s'a ținut seama de nici un alt considerent, în afară de acela al satisfacerii interesului suprem al națiunii; care impunea să fie ales domnitor cel mai bun dintre acei cari puteau fi aleși.

În ședința solemnă a instalării pe tronul "Principatelor Unite", Mihail Kogălniceanu a adresat primului Domnitor al Românilor uniți o urare plină de înțelepciune și avânt patriotic. Între altele, el a spus: "O Doamne! Mare și frumoasă îți este misiunea. Constituția din 7 August ne însemnează o epocă nouă și Măria Ta ești chemat să o deschizi. Fii dar omul epocii; fă ca legea să înlocuiască arbitrarul, fă ca legea să fie tare, iar Tu, Măria Ta, ca Domn fii bun, fii blând; fii bun mai ales cu acei pentru cari mai toți Domnii trecuți au fost nepăsători sau răi".

Și așa a fost. Alexandru Ioan Cuza a fost drept, generos și bun. Urechea lui a fost întotdeauna aplecată la suferințele poporului și era gata să găsească cuvântul împăciuitoare. A știut dela început să se așeze deasupra luptelor politice și prin câteva măsuri cu caracter social (secularizarea averilor mănăstirești, improprietățile țăranilor, desființarea sclaviei țiganilor și organizarea învățământului public obligator) nu numai că și-a atras iubirea țărănilor, dar a devenit una din marile figuri ale istoriei noastre.

Din punct de vedere militar, este fondatorul armatei române contemporane.

Această armată a fost ridicată pe câteva principii sănatoase: o disciplină aspră, dragostea de țară și tron și jertfa vieții pentru apărarea hotarelor și libertății.

În acele începuturi nu se făcea multă carte. Știutorii de carte erau rari. Aceasta însă n'a fost o piedică ca tânărul armată să capete în scurt timp un suflet viguros și să-și facă o concepție destre rolul și importanța ei în cadrul națiunii.

Încetul cu încetul s'a creat spiritul de corp și nici nu se putea să fie altfel; când serviciul militar sub arme dura 7 ani, ostașul care se întorcea acasă după eliberare, aducea cu el o seamă de amintiri, de prietenii camaraderesti și de întâmplări, cari îl legau pentru totdeauna de unitatea lui. În legătură cu această atmosferă militară, spiritul anecdotic românesc a creat acea figură de neuitat a capitanului Moș Teacă, care fiind om cu puțină știință de carte dar cu suflet mare și ostaș dintr'o bucată, oridecâte ori avea vreo supărare la cazarmă, spunea: "dăia nu merge treaba bine, pentruca armata se recrutează din civili". Oricât s'ar părea de naivă această afirmație a lui Moș Teacă, ea conține totuși un sămbure de adevăr. Există în realitate o deosebire de mentalitate și de purtare în viață între un ostaș de carieră și un ostaș rezervist. Nu este locul să arătăm aici în ce constă această deosebire, dar se poate afirma că ea dispărea numai în timpul războiului, când sub focul inamicului și greutatea suferințelor și a lipsurilor de tot felul, devin toți ostași adevărați.

Cu toată stăruința pe care a depus-o Cuza ca să-și creeze o armată demnă și puternică, n'a reușit totuși, în scurtul timp de 7 ani—să-și facă din conducătorii ei oameni de credință. Sub îndemnul frunțașilor politici, adversari ai liberalismului social al lui Cuza, o echipă de ofițeri intră în palatul domnesc în noaptea de 11/12 Februarie 1866 și-l obligă pe Cuza să semneze actul de abdicare.

După plecarea lui în exil, Domnitorul Carol a continuat să se îngrijească în mod deosebit de armată, astfel că la 1877, România a putut să intervină în ajutorul Rușilor cu 4 divizii de infanterie și două brigăzi de cavalerie. Această putere militară nu era mare, dar intervenția ei a fost hotărâtoare și a făcut să atârne balanța victoriei în favoarea armatelor rusești. După mai bine de un secol și jumătate de letargie militară, Românii au avut ocazia să arate că vechile virtuți ostășești nu s'au pierdut și că dacă sunt conduși de șefi capabili, pot să înfrângă inamici mai puternici.

Faptele vitejești ale ostașilor români din acest războiu au fost adunate și publicate de Gh. Coșbuc în "Povestea unei coroane de oțel" și "Războiul nostru pentru neam-tărnare", iar în "Rugămintea din urmă" ridică pe culmile cele mai înalte ale poeziei, sentimentul de prieten-

Urmează pagina 6.

BUCHENWALD

de ION TOLESCU

Lanțuri,
Zăngănit de cătușă
Sub zorii de brumă și e cenușă
Se năruie'n șanțuri...

Din ochiul scrijelat irană
Sub sfichiul cnutului fier
S'a scurs pe geană

Un strop
De viață,
Un strop
De cer!

Trop!... Trop!...
Coloana cu saboți demn se pierde'n ceață...

Vorba e freamăt, pasumidă,
Privirea de doruri și scole roasă
Încearcă prin neguri să deschidă...
Și-alături stă moartea mâna pe coasă!

Totți duc ca păienjenă spate
Câte-o cruce de sânge haine vărgate.

nie și camaraderie ostășească, îmbinat cu dragostea de mamă, de casă și de sat. Deasemeni V. Alecsandri în "Peneș Curcanul", "Sergentul" și "Oda ostașilor români", a cântat faptele de vitejie ale luptătorilor, scotând în evidență valoarea poetică a patriotismului.

După terminarea războiului din 1897/78 a urmat o lungă perioadă de pace, în care timpul armata s'a dezvoltat în raport cu numărul tot mai mare al populației și cu posibilitățile financiare ale Statului. În 1908 se doțea întreaga artilerie română cu tunuri Krupp 75 m/m., cu tragere repede și ochire indirectă iar la infanterie apare pentru prima oară mitraliera, ceia însemna un mare progres în puterea de foc a unităților.

Războiul din 1913 care pentru noi a fost aproape numai o plimbare a trupelor române pe urmele fostilor luptători din războiul pentru independență, a dat posibilitatea comandamentului suprem român să verifice condițiile de prezentare la mobilizare a efectivelor dela vatră și să constate lipsurile de care suferau unitățile. Astfel, când în 1914 a izbucnit primul război mondial, România a putut să completeze o parte din aceste lipsuri, în perioada de neutralitate; în special s'au organizat 5 regimente de obuziere de 105 m/m. (câte unul de fiecare corp de armată) și prin concentrări succesive și masive s'a putut da unităților o pregătire temeinică atât în întrebunțarea lor tactică cât și în privința moralului, cunoscând fiecare scopul războiului pe care urma să-l facem. Este foarte interesant de remarcat că deși nu se știa de care parte vom intra în război, totuși la regimente se explica soldaților că vom lupta contra Austro-germanilor pentru a elibera Transilvania, Banatul, Crișana și Bucovina. Era instinctul nației, care de sus și până jos s'a manifestat la fel de viguros.

Starea de spirit cu care au intrat în război cele circa 24 divizii de infanterie și 5 brigăzi de cavalerie, era excelentă. Dreptatea cauzei noastre nu putea fi pusă la îndoială și nu se părea că nu putea să fie alt rezultat decât acela de a fi învingători. Desigur că la acest entuziasm a contribuit mult și promisiunea regală pentru împroprietărirea după sfârșitul războiului și dreptul de vot universal. Reforma agrară constituia de multă vreme o problemă a politicii interne în România. După exilarea Prințului Cuza, conducătorii politici n'au urmat calea deschisă de fostul Domnitor, pentru a ușura viața țărănimii. Condițiile de trai ale acestora erau din cele mai grele, din cauza lipsei de pământ proprietate și a exploatarea muncii țărănești de către o bună parte din marii proprietari și arendașii moșiilor boierești. Revoluția din 1907 a arătat că se impuneau grabnice măsuri radicale, dar nu s'a ajuns decât la legea izlazurilor comunale, care era departe de a satisface nevoile țărănimii. Numai după 1914, sub presiunea evenimentelor externe, conducătorii politici români și-au dat seama că nu mai pot amâna o soluție definitivă în favoarea țărănilor, dacă voiau ca aceștia să se lupte cu toată convingerea în războiul care se apropia și pentru noi. Această soluție a fost anunțată prin cuvântul regelui Ferdinand, ca un angajament solemn față de viitorul țării.

Nu vom intra aici în descrierea războiului, ci numai vom anunța că după primele succese din Transilvania au venit un sir de înfrângeri. Turtucaia, insuccesul manevrei dela Flămânda, retragerea din Transilvania și Dobrogea, luptele crâncene pentru apărarea munților, terminate cu ruperea frontului în Oltenia și cu marșul retragere din Muntenia până în Moldova, ne-au pus în fața unei cumplite realități. Pierdusem două treimi din țară și o mare parte din trupele luptătoare erau măcinate. Ceia ne mai rămânea era, parte pe front, parte în refacere prin satele Moldovei. Peste toate greutatele a mai venit în larma aceia din 1916/17 un tifos exantematic foarte virulent, care a secerat o bună parte din ostașii care se pregăteau să reintre din nou pe front în primăvara viitoare.

Totuși moralul n'a scăzut și în vara lui 1917, 15 divizii reorganizate și cu armament de infanterie venit din Franța, cu o dotatie de mitraliere mult mai bogată decât la începutul războiului, au dat memorabilele bătălii

SUFLETUL ARMATEI ROMANE

dela Mărăști și Mărășești, în care trupele au dovedit un puternic spirit ofensiv și o mare capacitate de rezistență. Cu toată dărzenia ostașului român, soarta a vrut încă să ne mai încerce. Armata rusă, influențată de virusul revoltei comuniste, a părăsit frontul și România a fost obligată să ceară armistițiu. În aceste împrejurări soldatul român a dat dovadă de o tărie de caracter extraordinară. El a fost total imun față de revoluția rusească și nu a avut decât compătimire și dispreț pentru această armată ai cărei soldați își aruncau armele, își degradau ofiterii și se transformau în bande de jefuitori. Până la urmă numeroasele trupe rusești intrate în descompunere au fost conduse de câteva unități românești până la frontieră și trecute în Rusia. La 11 Noembrie 1918 prăbușindu-se puterea militară germano-austriacă, armata română a intrat din nou în Transilvania entusiastă și de astă dată înfrățită cu Vechiul regat, a adobit în vara anului 1919 ofensiva comunistă a lui Bela Kuhn și a ocupat Budapesta.

În toată această lungă epopee, armatele române au sângerat mult și aproape nu există colț de țară care să nu fi fost martor al vitejiei românești. Cu moralul neînfrânt și cu o excepțională capacitate de rezistență la oboseli și lipsuri, ostașul român sa ridicat prin curaj, dispreț de moarte, la înălțimea luptătorilor din gloriușul nostru trecut istoric.

Ar fi trebuit ca după sfârșitul războiului să se pună o deosebită grijă în reorganizarea și întreținerea armatei de pace. Datorită acestei armate s'a căpătat independența și tot datorită ei s'a realizat marea unire din 1918. De două ori s'a dovedit că armata este un factor determinant în istoria poporului român și că existența noastră ca națiune liberă este strâns legată de valoarea armatei. Totuși nu s'au tras concluziile logice și începând din 1920 până în 1933, armata română a trecut printr-o fază întunecată. Sub motivul că trebuiau făcute economii bugetare, soldatul în termen făcea numai 5 luni sub armă iar restul îl petrecea acasă și la munci agricole. Consumul de muniție la tragerile de instrucție — adică partea principală a instrucției soldatului — era ridicol de mic (5 gloanțe de soldat), iar armamentul a rămas neschimbat. În plus, un vânt antimilitar a început să sufle prin liceele noastre, așa că la școlile militare pregătitoare de ofiteri se prezentau aproape numai acei elevi cari socoteau că n'aveau nici o șansă să parcurgă cu succes examenele unei facultăți. Întreținerea trupeii era redusă la minimum, iar când trupa pleca în concediu, erau ordine severe să fie îmbrăcată cu ce este mai reformat în cazarmă, ca să se păstreze echipamentul bun. Ne dădeam seama că această metodă umilește soldatul întors acasă într-o haină ruptă, dar n'aveam nici o posibilitate de intervenție, de cât rapoartele fără răspuns. Nici nu mai vorbesc de soldele de mizerie ale ofiterilor și subofiterilor.

S'a ajuns până acolo încât într-o sedință a parlamentului, făcându-se o interpelare asupra stării deplorabile a armamentului, generalul Mărdărescu, ministru de război — cred, în 1926 —, în răspunsul la interpelare a făcut această afirmație cutremurătoare prin inconștiența ei, că ostașul român se poate bate și cu pieptul; aceas-ta, în timpul când un câmp de bătăie însemna mitraliere, tunuri, tancuri și alte arme ucigătoare.

După 1933 s'au făcut comenzi de armament atât în țară cât și în străinătate, astfel că în 1939, când a izbucnit războiul germano-polonez, am avut armament destul de bun, corespunzător fabricațiilor de atunci, dar ne-a lipsit armamentul anticăr și n'am avut care de luptă. Armamentul nostru anticăr era constituit dintr-o sticlă cu benzină, un șumuiog de paie și un chibrit, cu care se pretindea că se putea aprinde un atac dat cu care de luptă. Tunurile anticăr de 2747 m/m., cu care am intrat în război și care a fost ienorocirea noastră în Co-

tul Donului, nu aveau nici un efect asupra carelor de luptă cu care s'a făcut al doilea război mondial.

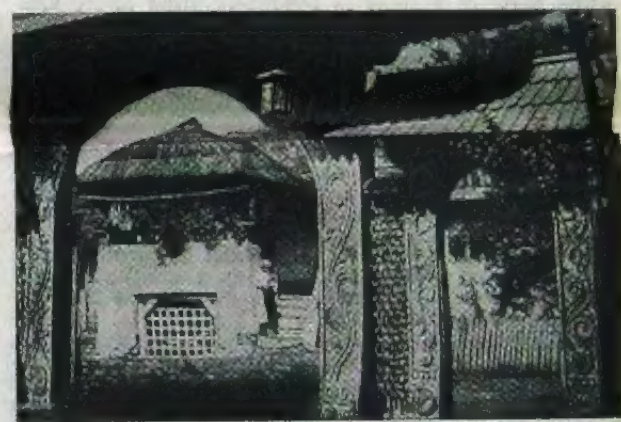
Soldații erau tot așa de plini de avânt ca și părinții lor din primul război mondial. Victoriile câștigate în Bucovina, Basarabia, Transilvania, Crimeea și Ucraina sunt mărturie nedesmintită a hotărârii în luptă, a curajului și spiritului de jertfă a acestor soldați, cari n'au fost înfrânți decât atunci când inamicul a venit cu o zdrobitoare superioritate numerică și mecanică. În bătălia din Cotul Donului s'au făcut nenumărate acte de vitejie cari au atins sublimul prin spiritul de sacrificiu al luptătorilor din linia de luptă; dar toate au fost zadarnice, căci monștrii de oțel au trecut peste gropile lor individuale amestecându-i cu pământul și s'au rostogolit peste tunurile ale căror proiectile nu aveau nici un efect, turtindu-le la un loc cu seryanții cari au tras până în ultima clipă.

De aici, din Cotul Donului și până la capitularea dela 23 August 1944, războiul n'a fost decât o cumplită abateră cu un dușman mult mai puternic, prins de gât. După această dată, pentru tragedia armatei să fie înțelegă, a fost obligată să lupte alături de acest neînduplecat dușman — care nu va putea niciodată să ne fie prieten — în contra fostului aliat, ajutând astfel — conștient de ceia ce se întâmplă — dar din ordin, la aruncarea neamului românesc în sclavia rusească.

În timp însă ce această armată ingenușchiată și umilită își purta singură crucea pe Golgota, zece mii de soldați, în jurul guvernului dela Viena, reprezentând cea ce mai rămăsese din armata română liberă, conștienți de misiunea care le revenea, au manifestat încă odată spiritul de jertfă totală pentru apărarea țării, izbucnind ca o flacără care s'a ridicat în înaltul cerului și tăind întinericul de de-asupra țării, a luminat pentru o clipă până peste crestele Carpaților. Acesta a fost ultimul act de înalt patriotism al acestei armate române, care și-a primit sufletul din strălucirea domniei lui Alex. Ioan I Cuza și din naționalismul celor care au făcut Principatele Unite.

Acum, la o sută de ani dela înființarea armatei române, acest soldat cuminte, tăcut, răbdător, care se mulțumește cu puțin și dă în schimb tot, poartă uniformă rusească; dar comandamentul rus își dă seama că portul uniformei n'a schimbat sufletul și că în eventualitatea unui război sau a unei revoluții, acești soldați îmbrăcați rusește, vor lupta pentru eliberarea țării românești.

Inchin aceste rânduri acestui soldat, care timp de aproape un secol a fost paznicul credincios și viteaz al intereselor supreme ale neamului românesc și care în ceasul care va să vie, va isgoni stăpânirea străină din țară și va sta din nou strajă pe Nistru întru apărarea țării și libertății poporului român.

L U P T A T O R U L

Erai fruntaș în sat la tine
Ca atâți alți în satul lor;
Un gospodar cinstit și harnic
Supus poruncii legilor.

În așezarea casei tale
Aveai trei vaci și'n stână oi
Și doi fugari negri ca corbul
Cu cari duceai cele nevoi.

Aveai livadă lângă casă
Și'n câmp, pământ ales, de frunte
Și-o iarbă moale ca mătasa
Într-o poiană peste munte.

Munceai cu drag și cu nădejde
C'aveai acasă trei feciori
Și după ei două codane
Care-ți dădeau puteri să zbori.

Erau micuți cârlanți tatei,
Așa cum îți plăcea să spui,
Când despre ei vorbeai cu alții
Intrând pe poarta satului.

Dar uite-acum au fost cârlanți
Brațe de muncă la pământ
Și-ți străluceau ochii văzându-i
Cum plugu'n brazdă îi implânt.

Cu trei voinici cu tine-alături
Și două fete la nevastă

Îi scoate—o tu-ai zis—la capăt
Chiar dac'o fi ori ce năpastă.

Când a bătut războiul'n țară,
Te-ai dus și tu la datorie,
Tu și feciorul cel mai mare
Ș'apărăți neamul de urgie.

Și v'ați tot dus până departe
Mereu înspre răsare soare,
Păstrând în inimă căsuța
Și cei rămași stăp la ogoare.

Purtat-ați brațul vitejește
Și v'ați ținut de legământ,
Tâind în dușmani brazde crunte,
Cum tăiați brazdele'n pământ.

Dar într-o zi cu vreme aspră,
Pe-un mal de răpă blestemat,
Ti-a fost căzut fecioru'n luptă
De-un glonț mișelnic fulgerat.

Cun'n acrașnei ți-ai închis durerea
Și cu'n oftat stins în adânc,
Luat-ai iar calea cea lungă
Cu trupul frânt peste oblănc.

Nu mult trecut-a după asta
Când fiara înălțând hotarul,
A răbufnit în trupul țării
Aducând jalea și amarul.

Acum războiul se sfârșise;
În mână arma ți-a rupt
Și te-ai întors l'ai tăi acasă
Posomorât, cu-obrazul supt.

De-a vrut așa soarta să fie
Tu n'ai avut cum s'o oprești;
Și-ai pus din nou plugul în brazdă
Ogorul să-l destelenești.

Era tăcere grea în casă,
Că nici nevasta nu vorbea,
Și nici vecinii n'aveau vreme
La vorbă lângă gard să stea.

O altă stăpânire'n țară
A'nchis hotarele și cerul,
Domnia întinericul ori unde,
Teroarea roșie și ferul.

De îndrăsneai un glas mai tare,
Te ridicau în miez de noapte,
Lăsând în urmă și de lacrimi
Și la icoane rugi în șoapte.

Ogorul care-ți dădea pâinea
Ți l-au luat într'un colhoz,
De ți-a rămas în tindă casei
Doar sărăcie și moloz.

Dar ți-a rămas încă putere
În brațul care-a mai luptat,
Și când răbdarea ți-a fost frântă
Ai smuls un par din gard, și-ai dat.

Ai dat cu setea desnădejdiei
De au trosnit și cap și par,
Pân'ce ți-a ușurat obida
Din sufletul negru de-amar.

Apoi privind cu scârbă'n urmă,
O cruce mare-ai închinat
Și ai luat calea spre codru
Cu pasul greu și apăsător.

Acolo te-așteptau prieteni
Cu fruntea'nțunecată, crunții;
Cu fepta dărută țării
Și inimile mari cât munții.

Acuma ești haiduc, voinice,
Ești strigățul spre libertate
Al unui neam legat în lanțuri,
Cu rani adânci în trup săpate.

Ești cel care-a sfârșit în țândări
Zăbrelele și ferul cuștii,
Și care-mparte azi dreptate
Cu legea scrisă'n țeava puștii.

Pe capul tău au pus călăii
Un preț plătit ca de trădare,
Dar pentru tine se închină
Popor și preoți în altare.

Haiducule clopîit din piatră,
Tu nu lupti singur cu noianul,
Căci ai alături de tine
O țară'nțreagă și tot neamul.

de N. S. GOVORA

(Urmează pagina 8.)

CUZA VODA

Revoluției franceze. Ei erau antirugi dar antirugi erau și boierii care nu erau domnitori, cari erau dornici de a deveni domnitori sau în anturajul domnitorilor. O cauză în plus pentru crearea acestui curent antirug a fost și amestecul nerușinat al consuliilor rugini de Iași și București care se amestecau în treburile interne și care, de fapt, conduceau Principatele. Majoritatea celor ce se interesau de chestiunile politice în Principate devine în această perioadă antirugi. Dar nu pare deloc că patriotismul era la baza acestui antirugism. Dacă în celelalte priveste pe boieri, di Șeicaru, în cartea la care ne-am referit mai înainte scrie că ei voiau plecarea Rușilor și îndepărtarea Regulamentului organic dar nu și stergerea privilegiilor prevăzute de regulament, deci voiau pur și simplu o mărare a puterii, partida națională care nu avea privilegiu voia și ea același lucru: putere. Voința de putere era comună boierilor și tinerilor "burghezi" și deaceia ei au hărțuit tot timpul pe George Bibescu care era departe de a fi filorus și lipsit de patriotism. Și unii și alții au sabotat cei mai rodnică domnie pământeană în Muntenia, după sumbra perioadă fanariotă.

Intrucât boierimea este în afara de orice discuție, să încercăm a descifra în parte ce este și ce a făcut partida națională. Istoria oficială ne-a învățat până acum că această partidă a fost "generoasă", că "voia binele Țării", că "era adăpată la noile idei apusene". Indiscutabil că între cei ce au făcut parte din partida națională vom găsi figuri care ar putea sta alături de "sfînți pământești" ai istoriei noastre: Nicolae Bălcescu, mort în străinătate, Costache Negri care și-a cheltuit toată averea pentru cauza națională, Alexandru Ion Cuza despre care vom vorbi pe larg mai departe, etc.

Un lucru este cert că această partidă a fost de un antirugism intransigent. Dacă din cauza acestui antirugism au săvârșit mari erori în timpul revoluției pe care au declanșat-o, dacă aceste erori se datoresc numai unui romantism cum crede di Pamfil Șeicaru, desigur că nu am avea ce să le reproșăm. Revoluționarii au săvârșit erori pretutindeni și nu am avea motive să ne înverșunăm contra erorilor comise de niște tineri entusiști, în niște țărișoare care pot fi asemănate cu niște pomorișori cărora abia încep să le iasă primii muguri. S-ar putea spune că în înverșunarea lor contra lui Bibescu s'au înșelat, că nu i-au cunoscut adevăratele intenții, că realmente l-au crezut înfeodată Rușilor. Dar istoria conține un document turburător: după declanșarea revoluției, Omer Pașa trece Dunărea iar Suleiman Pașa face cunoscut guvernului provizoriu că Poarta cerea retragerea acestui guvern și înlocuirea lui cu o locotenentă domnească. Partida națională cere pașalei turcești ca această locotenentă să fie formată din mai multe persoane, intrând în ea toți membrii guvernului provizoriu. Este oare în această cerere numai o laudabilă dorință de a păcăli pe Turci sau se poate descifra și acea dorință de putere cu orice preț, dorință de putere care avea să producă mult rău, carea avea să ducă la igoșirea lui Cuza Vodă și la... 23 August 1944?

În sprijinul acestei din urmă păreri intervine un document care nu poate fi contestat: înainte de acceptarea turcească, membrii guvernului provizoriu se transformă în membri locotenenți domnești și dau o proclamație. Iată textul acestei proclamații: "Guvernul provizoriu a încetat de a mai exista; a fost înlocuit cu o locotenentă domnească compusă din 8 membri. Noile legi nu vor intra în vigoare decât după aprobarea și confirmarea Majestății Sale Sultanului, grațiosul nostru suveran". Ce însemna această aprobare a Majestății Sale Sultanului? Pur și simplu o întoarcere a istoriei noastre cu 25 de ani înapoi. Prin Regulamentul organic, consecință a tratatului dela Adrianopol, Țările românești căpătaseră o autonomie, legiurile interne nu aveau nevoie de aprobarea nimănui. Când Rusia a încercat să știrbească această autonomie prin introducerea falomului "articol adițional", partida națională se opusese cu înverșunare iar acum renunța la ea, făcând Turcilor un cadou neașteptat. Nu cumva se opuseseră Rușilor pentru că nu erau la putere și ofereau un drept cu mare greutate câștigat Turcilor pentru a se menține la putere, pentru a fi locotenenți domnești? Istoricul de mâine vor trebui să coboare adânc în studierea documentelor acelor vremuri și să dea la o parte tot ceiace este fals, tot ceiace anumite interese au făcut să devină monedă curentă. Istoricul de mâine, eliberați de anumite obstacole puse de unele familii interesate, vor trebui să cerceteze dacă nu este cazul ca istoria să fie revizuită și să repună adevărul în locul falsului.

Dar să vedem care era atitudinea partidei naționale față de problema capitală, față de țărănime. La acea vreme țărănimea făcea mai mult de 90 % din populația țării și o a desconsidera, necum de a lua măsuri contra ei, de a o oropsi cum făcuseră atâtea secole boierii, era departe de a constitui o atitudine "generoasă", o atitudine "națională", o atitudine "românească".

În Memorii prezentat de partida națională moldovenească domnitorului Mihail Sturza, se cerea o îmbunătățire a situației țărănilor, dar această cerere este mai mult decât vagă: "se cereau măsuri urgente pentru a îmbunătăți soarta țărănilor". Partida națională din Muntenia cobora la fapte precise și cerea "emanciparea clăcășilor cărora trebuia să li se dea pământ, în schimb unei indemnități". Grație acestui punct din programul partidei naționale muntene, la intrinșarea dela Islaz a alergat și țărănimea care, din nefericire era departe de a avea o conștiință politică, nivelul lor de înțelegere era atât de scăzut încât Constituție pentru ei însemna darea de pământ. Deaceia când s'au văzut înșelați în așteptările lor, au rămas supărați pe... Constituție. Desigur, acest punct din program a fost un mare neajuns pentru partida națională deoarece și-a atras dușmanii boierilor, dar întrebarea care se pune este: în celelalte privea emanciparea clăcășilor, era partida națională sinceră sau, cum s'a văzut până la 1917, acest punct era o pură demagogie, care nu avea de scop decât să producă agitații neumate de fapte pozitive?

Dar ce era partida națională și ce a devenit ea mai târziu? Dacă a dispărut denumirea, a dispărut și constituția ei, au dispărut oamenii, s'au pierdut în neant sau s'au transformat, s'au strâns într-o altă grupare, schimbând doar eticheta? Partida națională nu a dispărut în neant, ea s'a transformat în partidul liberal din timpul lui Vodă Cuza, a regelui Carol I și din tim-

purile noastre. Producerea dovezi că în partidul liberal au figurat și boieri, nu răstoarnă afirmația de mai sus. Partidul liberal a fost exponentul burgheziei și exponentul acestei clase a rămas până la 1940, ori clasa burgheză la naștere după 1834, după retragerea trupelor rusești din Principate. Șefi succesivi ai partidei naționale în aceste vremuri de început au fost mai mulți, dar sufletul ei, adevăratul șef și, ca să întrebăm o expresie a vremurilor actuale, *secretarul general*, a fost totdeauna Ion Brătianu. Element eminamente burghez, toată atenția lui Ion Brătianu s'a îndreptat totdeauna spre burghezie, țărănimea neintrând în cercul preocupărilor lui. Ion Brătianu, prin punctul protăranist din programul partidei naționale, voia numai să creeze din țărănime un element de agitație, un element demagogic, toată cariera politică a lui sprijinindu-se pe agitație și demagogie. Când a venit la București trimisul lui Suleiman Pașa, Tinghir effendi, partida națională a provocat o reuniune populară la care cel ce a luat cuvântul a fost tocmai Ion Brătianu. În cuvântarea lui a afirmat că Poarta recunoștea că era în interesul ei ca Muntenii să fie liberi și puternici, că Franța, Italia, Germania, Anglia, Ungaria și România din Transilvania, Banat, Bucovina, Moldova și chiar cei din Basarabia vor susține cauza munteană. Pură demagogie. Nici una din aceste afirmații nu era adevărată.

Revoluția din 1848 în Muntenia a eșuat. Domnul Pamfil Șeicaru socotește că revoluționarii dela 1848, deci membrii partidei naționale au fost niște romantici. Este evident că această denumire implică lipsă de experiență, avânt pueril dar implică în mod categoric buna credință. Dacă în lupta nejustificată contra lui George Bibescu e greu de descoperit reaua credință, dacă afirmațiile demagogice la care mă refer mai sus pot fi atribuite și ele unui avânt pueril, proclamația prin care se dădăra cu atăta ușurință autonomia internă a Munteniei și se revenea la starea dinaintea păcii dela Adrianopol, mă pune în situația de a mă declara incapabil să încadrez această incalificabilă faptă în sfera noțiunii "romantic".

ESTE clar că alegerea ca domnitor în ambele principate a lui Alexandru Ion Cuza este în întregime opera partidei naționale. Această partidă națională a avut de dus o aprigă luptă contra boierilor, în special în Moldova. Și de data aceasta, ca în tot trecutul istoric, boierimea s'a arătat dispusă să se facă unealta Tur-

Domnitorul Cuza, însoțit de D. Davilla vizitând cartierul Tabaci, în anul 1862.

cilor, a Rușilor, a Austriacilor pe rând sau odată a tuturor.

Frământările, neînțelegerile discuțiile aprinse, lucrările chiar care au avut loc între membrii partidei naționale, pot fi socotite inerente în luptele politice, în orice vremuri. Dacă au fost neînțelegeri de multe ori condamnabile, tot partida națională a dat și, într-adevăr, romantica figură a lui Boschi care, printr-un gest patetic, a reușit să facă să spară toate neînțelegerile și să se găsească unitatea nesară. Este drept că după igoșirea lui Cuza, romantice-rămășiș romantice până la moarte—dispare, se retrage în proprietatea lui și moare uitat pe când ceilalți fac cu lui alte lucruri.

Deci la 1859 Alexandru Ion Cuza devine domnitor și în Muntenia și în Moldova acest rezultat, în afara de cel al producerii de interes într-o cauza noastră în capitalele apusene, rămâne a punct important—după părerea mea, cel mai important—la activul partidei naționale. Numai că odată înălat, în contra lui Cuza, exact ca un deceniu mai înainte contra lui Bibescu, partida națională deschide ficu toate bateriile disponibile. Domnia atât de scurtă lui Cuza a fost o neîntreruptă hărțuială, o neîntreruptă sbateră, un neîntrerupt chin pentru luminosul anitor. Este dovedit fără ca să fie posibilă nici cea intimă încercare de contrazicere că Alexandru Ion I est total lipsit de ambiție. Și dacă a resistat șapte ani nu s'a retras dela domnie, este o dovadă în plus a marii patriotism de care era animat.

După instalarea lui Cuza, sează două partide: partidul conservator sau al alibiilor partidul liberal sau al roșilor. Partidul conservator rezenta boieria posesoare de pământ iar cel liberal rezenta burghezia ce lua naștere. Indiscutabil că a existat o interpenetrație și că se vor găsi nume de boieri partidului liberal și nume de burghezi în cel conservator în linii mari, aceasta era osatura celor două partidoieri în partidul conservator, burghezi în cel liberal sistemul electoral instituit de Convenția dela Paris ea avantajul boierilor și deaceia ciocnirea a avut loc na data mire domnitorului Cuza și conservatori. Cuoia să facă o serie de reforme printre care, aceia-i stătea mai mult la inimă, era împroprietărirea nilor. Conservatorii își

apărau privilegiile cu disperare și cum Camera, grație sistemului electoral, era în mâinile conservatorilor, domnitorul avea de întâmpinat mari obstacole. Cum era de așteptat, liberalii—partida națională deci—, fiind "generoși", "adapăți la ideile noi apusene", "patrioți", etc., ar fi trebuit să-l susțină pe domnitor. Între 1859 și 1862, Cuza a trebuit să domnească peste două țări cu Camere diferite. Domnitorul Cuza trebuia să dizolve Camerele electivă și să procedeze la noi alegeri dar, din cauza sistemului electoral, victoria conservatorilor era sigură și atunci Cuza a transformat adunările electivă în adunări ordinare. A încercat să facă un guvern de fuziune dar curând domnitorul a constatat că nu se putea nimic obține cu ele și că se pierdea timpul în discuții zadarnice. Ministerul Ion Ghica a procedat deci la dizolvarea Camerelor și la noi alegeri care, așa cum era logic, au dat majorității conservatoare. Conservatorii au răsturnat imediat guvernul care este înlocuit tot cu un guvern liberal și anume guvernul N. Goleșcu. După cum se vede, domnitorul Cuza căuta sprijinul liberalilor, al "generoșilor" pentru îndeplinirea programului lui de reforme. Dar și acest guvern este răsturnat numai după o lună formându-se un guvern lepureanu—acesta era format din liberali și conservatori—. Acest guvern a fost nevoit să dizolve camerele, răsturnat de data aceasta de... liberali. Noua adunare a fost și mai ostilă guvernului lepureanu, pe care îl răstoarnă, silind pe domnitor să accepte primul cabinet conservator sub preșidenția lui Barbu Catargi. Barbu Catargi a cerut domnitorului întreaga putere ceiace domnitorul Cuza i-a refuzat, știind că dacă i se acordă ce cerea, Barbu Catargi va aduce în discuție și vota legea rurală, conform concepțiilor conservatoare, exact contrarii concepțiilor lui Vodă Cuza. Neprimind satisfacție, Barbu Catargi demisionează și se formează un nou guvern condus de Ștefan Goleșcu. Dar nici acest guvern nu avea să aibă viață lungă, Camera îi dă un vot de blam și din nou domnitorul este silit să dea puterea unui conservator, prințul Dimitrie Ghica. Însfârșit, Cuza Vodă, după o călătorie la Constantinopol unde a fost primit cu mari onoruri, se întoarce cu recunoșterea Unirii Principatelor, deci toate îngrădirile puse de Convenția dela Paris cad; comisiunea centrală dela Focșani a fost suprimată, Bucureștii devin capitala României și cele două Camere devin una singură. Cele două ministere demisionează și Cuza, desigur silit, dă puterea lui Barbu Catargi. Barbu Catargi care era un om inteligent și cultivat, având acum puterea întreagă în mâini, majorității parlamentare, vrea să treacă la votarea unor legi printre care cea mai importantă era regularea raporturilor dintre proprietari și țărani. Atunci liberalii din Moldova și Muntenia se unesc pentru a se opune acestui proiect. După multe scârmănări legea rurală vine în discuția Camerei la 29 Martie/10 Aprilie 1863.

Alexandru Cuza a încercat din 1859 până în 1863 să se opună din toate puterile unei legi rurale conservatoare care ar fi fost o nouă aservire a clasei celei mai numeroase și mai oropsite: țărănimea. Conservatorii aveau o concepție cu totul înafolată asupra proprietății. Barbu Catargi spunea că "proprietatea rezultă fie dintr-o donăție, fie dintr-o proprietate primitivă și cel actual. Deci pământul aparține acestui proprietar secund exact în același fel în care orice lucru cumpărat aparține cumpărătorului".

În celelalte-i privește pe țărani, conservatorii îi considerau "liberi ca și pe ei. Boierii dispun de pământurile lor, țărani dispun de brațele lor. Proprietarii au nevoie de brațe pentru a-și lucra pământurile, țărani au nevoie de boieri pentru a-și câștiga pâinea zilnică muncind pe moșia boierului. Să fie deci lăsați în pace ca singuri să încheie prin bună învoială contractele, fără intervenția Statului".

Domnitorul Cuza și liberalii răspundeau că originea proprietății nu este nici simplă, nici absolută. Proprietatea a fost în Principate întotdeauna condiționată și dovedă o avem în faptul că în toate timpurile au existat legi cari au regulat raporturile dintre proprietari și țărani. Donațiile sau vânzările de care vorbesc conservatorii s'au făcut sub imperiul acestor legi. Deci conservatorii nu aveau dreptul să ia acum în deplină proprietate ceiace n'au avut niciodată decât condiționat.

Deci în 1863, boierii Români voiau să obțină mai mult decât reușiseră să obțină dela Pavel Kiselef în 1834. Și când ne gândim că mai există istorici sau poeți, sau nuvești sau romancieri români, cari vor să ne convingă că boierii români au fost oameni tare cum se cade!

Care era situația țărănilor români în momentul în care cabinetul conservator al lui Barbu Catargi depunea pe biroul Camerei României, prima lege care avea să stabilească care sunt raporturile între proprietari și țărani, lege care avea să fie cunoscută sub numele de legea rurală? Un jurisconsult român, Vasile Boerescu, o rezuma în acești termeni:

"Ce este deci un țărăn român? Este un om liber? Este un șerb? un embaticar, un arendaș, un usufructuar, un colon paritar? Problema este greu de rezolvat. Este, toată la un loc și nimic din fiecare. Este o abstracție pestriță, creată de Regulamentul organic.

Intr-adevăr țărănul este un om liber căci el este stăpân pe persoana și averea sa; el poate merge unde vrea; el transmite moștenitorilor casa, depindețele, grădini și plantații. Dar, în același timp nu este un om liber căci el este dator proprietarului cu o muncă perpetuă și acesta și nu Statul este cel care moștenește casa și grădiniile sale în cazul că nu are moștenitori.

El este șerb în sensul că proprietarul îi moștenește în parte ab intestat și este vândut odată cu proprietatea; restricțiile ce-i sunt făcute în celelalte privește mutarea lui de pe o moșie pe alta, îl face să fie în situația a fi aproape legat de pământ. Dar pe de altă parte nu este nici șerb căci el este aceluși cel ce figurează în raporturile din anume condiții care se cer.

Este embaticar căci concesiunea pământului de către boier este perpetuă și culege fructele în schimbul unei redevențe anuale. Dar el nu este embaticar în mod absolut căci (a) în afara de redevență, el este obligat să presteze o muncă personală; (b) el nu poate transmite

MOTA SI MARIN

de J. L. GOMEZ TELLO

DUMNEZEUL bătăliilor pentru adevăr și dreptate își întinde astăzi mâna asupra acestui colț de pământ ruginiu cu fața spre orizontul Castiliei, în care au căzut acum 22 de ani legionarii români Ion Moța și Vasile Marin. Ion, Comandantul Bunei Vestiri și Vasile, avocatul Legiunii Arhanghelul Mihail au alergat în Spania pentru a lupta împotriva inamicului comun. Dacă câteodată apa măloasă a oboselii ne ajunge până la gură, să ne aducem aminte de mesajul lui Moța: "Se trăgea cu mitraliera în obrazul lui Christos! Se clătina așezarea creștină a lumii. Puteam noi să stăm nepăsători?" Acelor care uneori uită pe cei cari au căzut, le reamintim aceste cuvinte: "De împlinirea datoriei noastre în acest ceas depinde dacă viitoarele generații, fiii, nepoții și strănepoții noștri se vor bucura sau vor plânge în ziua de Crăciun. Să nu le lăsăm o Patrie fără Bise-

rică, fără icoane și fără ocrotirea mâinii lui Dumnezeu. Să nu lăsăm fiilor noștri o viață în care vor pierde pe Christos."

Astăzi România este imaginea acelui întuneric și singurătăți pe care le-au profetizat acești doi oameni cari au căzut la Majadahonda. Și cu ea o jumătate din Europa s'a transformat într-o vastă tabără a Mongolilor. Acest lucru a devenit posibil, înainte de toate și peste toate, din cauză că a fost predată în cursul unor vesele banchete pe care toată lumea le știe, fiind împărțită în cînec procentaje între unii și alții, de acei care nu fuseseră incendiați de înalta flacără de eroism a acestor sacrificați ai Gărzii de fier a lui Codreanu și ai atâtor alte batalioane sacre, care au înțeles să moară apărând patrimoniul civilizației noastre. Și să nu le pronunțăm numele, pentru că este mai bine ca ele să fie

murmurate în tăcere: numele acelor care au fost scoși din lagărele de refugiați și predați celor fără Dumnezeu, numele celor împușcați în zorile livide ale "libertății", numele celor spânzurați, ale celor arși și a căror cenușă a fost aruncată în râuri, în împlinirea unor rituri barbare. Toți aceștia formează cohorta mortilor de care într-o zi Europa va trebui să-și aducă aminte.

Moța și Marin au venit din Dacia legionilor asturieni și leonese, ca să se întâlnească după două mii de ani cu descendenții strămoșilor lor, într-o luptă asemănătoare cu acea de demult, pentru civilizație. Această misterioasă coincidență aruncă o lumină suficientă asupra pretinsului fatalism al interpretării marxiste a istoriei. Au venit să cadă în inghetata gheț castellană în Ianuarie 1937, atunci când războiul nostru se deschidea frumos, ca o rodie, ca și cum ar fi avut presentimentul

Arriba

Madrid, martes 13 de enero de 1959

NOTA INTERNACIONAL

MOTA Y MARIN

El Dios de las batallas por la verdad y la justicia tiene hoy su mano sobre una cascada de tierra donde, cara al horizonte de Castilla, se abrieron hace veintidós años los legionarios romanos Ion Moța y Vasile Marin. Ion, el comandante de la Buena Vestir, de la Buena Nueva, y Vasile, el abogado de la Legión de San Miguel Arcángel, acudieron a España para combatir contra el enemigo común. Si alguna vez la ceniza del campamento nos cubre hasta la boca, recordemos el mensaje de Moța: "Se ametrallaba el rostro de Cristo! Se batallaba el fundamento cristiano del mundo. ¿Podíamos nosotros permanecer impasibles?" Si alguna vez a alguien le sobreviene la hora de la desmemoria y el olvido de quienes cayeron, recordemos estas palabras: "Del cumplimiento de nuestro deber en esta hora depende el hecho de que las futuras generaciones de hombres, hijos, nietos y bisnietos nuestros se levanten o florezcan en el día de Navidad. No los dejemos una Patria sin Iglesia, sin imágenes, sin la protección de la mano de Dios. No dejemos a nuestros hijos una vida en la que se pierdan para Cristo!"

Ion Moța

dos amaneceres de la "libertad", los ahorcados, los quemados y sus cenizas arrojadas al río en un río bárbaro. Todos ellos forman la cadena de muertos sobre cuya memoria habrá algún día que rescatar Europa.

Moța y Marin vinieron de la Dacia de las legiones astures y leonesas de Trápano a encontrarse al cabo de dos mil años con los descendientes de sus antepasados en una lucha, igual a aquella, por la civilización. Esta misteriosa coincidencia ilumina bastante sobre el pretendido fatalismo de la interpretación marxista de la Historia. Vinieron a caer en la helada tierra castellana del enero de 1937, cuando nuestra guerra se abría heroica como una granada, como si tuvieran el presentimiento de la tragedia que se abatiría, siete años después, sobre las maravillosas comarcas de la Transilvania, de las cristianas capillas montañas de colores sobre las márgenes de los ríos romanos, y que ellos tendrían que dejar en este lado de Europa, en este bastión que no se rinde, la lucha de donde partir para la reconquista. Otra vez habrá que marchar con las legiones romanas y europeas hacia el Este, y co-

lonces habrá que tomar impulso del cambio a la vez de los valores de la Guardia de Hierro que quedaran Moța y Marin, y los que quedaran los que quedaron."

No se si el mundo actual puede medir la diferencia que media entre el espíritu de lucha y sacrificio de una generación espafiada, la cosecha de los mejores que se fueron, y el egoísmo y ceguera de tantos otros. Es una mala etapa: se pacta y se transige con tantas cosas que acaban por perderse la limpieza, perfumes de las verdades inmutables y eternas que configuran el rostro de Europa. Sería un error, sin embargo, creer que se han perdido todas las posibilidades de rescate de los valores gracias a los cuales el hombre no es el animal materialista, la híbrida esca de demomarcas que impide sobre las ruinas de una victoria que, a escala mundial, podríamos llamar con J. Antonio "victoria sin el Están estos nombres, retos, holocaustos por la fe y la fe, en torno a los cuales hay que formar los mejores campamentos de las almas de mañana y de los días. Son hombres que dieron su sangre con pasión, para que Europa no perdiera del todo. Y no la perdida. Ni siquiera así comienza en sombras una que hoy patea la heróica. Estad seguros que hay, en la Rumania en la cruce y soldados, lo tienen los comunistas en la algarabía de declarar sobre conferencias y ríos, uno al otro, de que los comunistas se oyeron hablar de Codreanu estudiantes que siguen luchando contemplando batallas en que aguardan aparecer las sombras de Moța y Marin y sus compañeros. Y algún día llegarán a España de la justicia y la vida.

J. L. GOMEZ TELLO

Vicesecretarul Falangei ținându-și discursul, în ziua de 13-1-1959, pe locul unde au căzut pentru Cruce Ion Moța și Vasile Marin.

tragediei care avea să se abată 7 ani mai târziu peste minunatele coline ale Transilvaniei, peste bisericuțele de munte aplecate pe marginile râurilor românești, și că ei aveau să constituie în această parte a Europei, în acest bastion care nu se predă, baza de plecare de unde se va porni într-o zi pentru cucerirea pozițiilor pierdute. Din nou va trebui să se pornească cu legiunile romane și europene spre Răsărit, și atunci cruciații vor trebui să se împartășească cu nou elan, din veselul cântec al Gărzii de fier pe care l-au cântat Moța și Marin sub stelele clare ale cerului spaniol: "Cei ce-au căzut de gloanțele dușmane, Pășesc în rând cu cei ce au rămas".

Nu știu dacă lumea actuală își dă seama de diferența care există de luptă și sacrificiu al unei splendide generații, recolta a celor mai buni din câți au fost, și egoismul și orbirea atâtor altora. Traversăm o teribilă etapă: se pactează și se fac tranzacții cu atâtea și atâtea lucruri, care ajung să-și piardă profilurile clare ale adevărurilor eterne și imutabile, ce conturează fața Europei. Ar fi o eroare desigur să se creadă că s'au pierdut toate posibilitățile de restaurare a valorilor grație căror omul nu este animalul materialist, amestecătura hibridă demomarkistă, impusă pe ruinele unei victorii pe care, pe scară mondială, putem s'o numim ca și José Antonio: "victorie fără aripi".

Aceste nume sunt holocauste secrete pentru justiție și credință, în jurul cărora trebuie să se așeze taberele bătăliilor de mâine și de totdeauna. Sunt oameni cari și-au dat sângele cu anticipație, pentru ca Europa să nu fie total pierdută. Și nu s'a pierdut. Nici chiar acele regiuni întunecate, pe unde astăzi calcă hidra bolșevică. Fiii siguri că în România eternă, România pământ de cruce și soldați, ceiace înfricoșează pe comunisti nu sunt declarațiile făcute asupra conferințelor și acordurilor, ci înspăimântătoarea tăcere cu care țărani cari auzit de Codreanu și studenții cari i-au urmat steagul privesc munții din care așteaptă să apară umbrele lui Moța și ale camarazilor lui.

Și într-o zi vor sosi cu spada Justiției și a Libertății!

(*) "Arriba", Marți 13 Ianuarie 1959.

LIBERTATEA ROMÂNIEI

ICA Europă occidentală—cum este chemată din ce în ce mai curent—și-a croit drum atât ca idee politică pentru viitorul bătrânului continent, cât și în masa colecționarilor de timbre postale, constituind la ora actuală cea mai atractivă temă a filateliei.

Alături de emisiunile țărilor care compun Mica Europă (Belgia, Franța, Germania occidentală, Italia, Luxemburg și Olanda), care în cadrul convențiilor semnate la Strasbourg, unde este sediul noii comunități europene, s-au obligat să emită anual o serie de timbre reprezentând același desen în toate țările semnate și din doi în doi ani câte o serie de timbre cu subiect la libera alegere a fiecărei țări dar care să fie în legătură cu ideea federativă europeană, se adaugă acum și timbrele emise de țările semnate ale pactului de apărare a Europei, pact cunoscut sub numele de Tratatul Atlanticului de Nord (O. T. A. N.).

Pornind de la constatarea că pentru crearea acestor Europe materialiste țările occidentale sunt dispuse să arunce peste bord formule care au fost bune numai pentru anii 1939-1945, iar libertatea Poloniei pentru care s'a pretins că s'a făcut războiul, este astăzi o noțiune de care nu-și mai amintesc nimeni nici măcar la zilele festive iar pactizarea cu comunismul este o realitate, Comunitatea Românilor din Spania și luptătorii români din exil, apreciind imensa importanță a propagandei prin filatelie, la a 3-a emisiune a Micii Europe au răspuns eficace, reproducând desenul aprobat pentru țările Europei strasburgiene și anume, litera E, deasupra căreia își fâlfâie aripile un porumbel ce simbolizează pacea eternă (!), introducând în acest idilic și fals desen trista realitate, și anume șarpele sovietic care, după ce a înghițit partea Europei pentru care s'a pretins că s'a făcut cel de al

doilea război mondial, se ridică insidios spre porumbel, cu intenții ce nu sunt greu de bănuț.

Pentru ca cititorii noștri să poată aprecia admirabila idee de a prezenta atât de simplu și sugestiv drama Europei de Est, reproducem alăturat cartonul de prezentare a acestei emisiuni de vignete, completată cu traducerea textului din clișeu al doilea de sus, prima coloană: "Au trecut trei ani decând Mica Europă luptă pentru a deschide drumul spre marea frăție spirituală și economică a vechiului continent.

Toate eforturile și sacrificiile făcute vor fi inutile dacă cheia noului edificiu va rămâne în mâinile dușmanului... căci în multe ocazii până acum, s'a putut constata că țările din estul european, lăsate pradă în ghiarele Kremlinului, sunt o poartă deschisă pentru agresiunea comunistă.

Ca un șarpe, coexistențialismul sufocă Europa și amenință lumea liberă.

A libera țările subjugate din dosul cortinei de fier este un act de justiție pe care Occidentul îl datorează acestor țări de milenară tradiție și în același timp un gest necesar propriei sale apărări".

Comunitatea Românilor din Spania.

Succesul obținut în țările ce aparțin Europei strasburgiene a fost enorm, pentru că evidenția primejdii ce stau la baza oricărui compromis cu Rusia sovietică.

Cu prilejul comemorării centenarului Unirii Principatelor române, din aceleași considerente, a fost emisă o serie de vignete și o colită comemorativă, cu portretele Domnitorului Alexandru Ion Cuza și a primului său sfetnic, marele Român Mihail Kogălniceanu, al cărui clișeu și text îl reproducem în coloana din dreapta.

Această emisie de vignete este un respectuos omagiu adus înfăptuitorilor României moderne și, alături de altele, o umilă făclie care să lumineze drumul adevăratei istorii, ce va lua locul celei falsificate în care s'a făcut educația poporului român aproape o sută de ani.

Domnitorul Cuza a fost mare; figura sa este de proporții pe care poporul român a fost împiedicat până acum să le cunoască. Le va cunoaște și Cuza Vodă, într-o Românie eliberată, va fi pentru toți Românii ceia ce a fost doar pentru o categorie: pentru țărani. Cuza Vodă nu a fost "țărănist", Cuza Vodă nu a făcut demagogie, Cuza Vodă a riscat totul pentru a face un mîm de bine țărănimii, convins fiind că țărănimia este pilonul cel mai puternic pe care se poate prîji România. Cuza Vodă a murit departe de țară, deși s'ar fi putut întoarce oricînd. Din Sfîtu lui patriotism trebuie să se împărtășească: se va împărtăși orice Român în viitoarea Românie. Un modest omagiu au încercat să aducă prin dăruirea acestor vignete Comunitatea Românilor din Madrid și Români luptători din exil, acei Romni al căror patriotism, cu un trecut de suferințe și dureri, nu a fost și nu va fi niciodată tarifat. Ia textul de prezentare—in traducere—a vignetele "La 24 Ianuarie 1959 s'au împlinit primii o sută ani de la apariția Statului român în Istoria Europei, prin unirea vechilor principate ale Moldovei Munteniei, sub sceptrul Domnitorului Alexandru Ion Cuza.

Lupta de secole pentru pătrunderea Europei, dela invaziile barbare până la aa a Rușilor, a fost recunoscută în acele vremuri Puterile Occidentului european, care, avînd viziune justă a crescîndului pericol al imperialismului moscovit, au sprijinit formarea Statului român, ca o apărare naturală și vie a frontierei săritene a Europei.

Nu s'au înșelat. În 1910 România a salvat centrul Europei de stăpînire comunistă, alimentată de consecințele sociale alchimului războiului mondial.

La Yalta, în anul 1944, oamenii politici ai acelor- rasi puteri au desconsiderat acest act de dreptate făcut României, și, trădându-și propriile interese, au predat-o, cu celelalte țări ale Estului european Rusiei sovietice, care le-a transformat, fără să plădă timp, în cap de pod pentru asaltul definitiv contra lumii libere.

Astăzi, la aniversarea centenarului creării Statului modern al României, Românii exilați cer dreptate și libertate pentru poporul lor. Lumea liberă, care aplaudă cu entuziasm eliberarea nu importă cărui popor de culpă din Africa sau din Asia, nu poate permite ca, în însuși leagănul civilizației, țări de milenară tradiție să continue să fi pradă celei mai inumane sclavii.

Comunitatea Românilor din Spania.

Odată cu vignetele de care a fost vorba mai sus, s'au făcut și plicuri ce fac parte integrantă din emisiunile descrise. Pe ele e scris în limbile de circulație universală: **LIBERTATE ROMÂNIEI**. Și pe această cale filatelică, circulă astăzi în lumea întreagă strigătul de disperare al unui popor ce nu vrea să moară: **LIBERTATE ROMÂNIEI, LIBERTAD PARA RUMANIA, LIBERTY FOR ROUMANIA!**

1859-1959

CENTENARIO DE LA UNIFICACION DE LOS PRINCIPADOS RUMANOS DE MOLDAVIA Y VALAQUIA

bajo el cetro del príncipe Alejandro Ion Cuza en 24 de enero de 1859

MADRID 1959

El 24 de enero de 1859 se cumplieron los cincuenta años de la aparición del Estado de Rumania en la historia de Europa, por la unificación de los antiguos Principados de Moldavia y Valaquia, bajo el cetro del príncipe Alejandro Ion Cuza.

La lucha de siglos por la defensa de Europa, desde las invasiones de los bárbaros hasta las de los rusos, fue reconocida en aquel entonces por las potencias del Occidente europeo, las cuales, teniendo una visión exacta del creciente peligro del imperialismo moscovita, apoyaron la formación del Estado rumano, como defensa natural y viva de la frontera Este de Europa.

No se equivocaron. En 1919, Rumania salvó al Centro de Europa de la dominación del comunismo, alimentado por las consecuencias sociales de la primera guerra mundial.

En Yalta, en el año 1944, los hombres políticos de las mismas potencias desatendieron este acto de justicia hecho a Rumania, y traspasando sus propios intereses, la entregaron, con los demás países del este de Europa, a la Rusia soviética, que los transformó, sin pérdida de tiempo, en cabeza de puente para el definitivo asalto contra el mundo libre.

Hoy día, en el aniversario del centenario de la creación del Estado moderno de Rumania, los rumanos desheredados piden justicia y libertad para su pueblo. El mundo libre, que aplaude con entusiasmo la libertad de cualquier rincón de color, de África o de Asia, no puede permitir que, en la misma casa de la civilización, países de milenaria tradición sigan entregados a la más inhumana esclavitud.

LA COMUNIDAD DE LOS RUMANOS EN ESPAÑA

EUROPEOS TODOS UNIDOS DENTRO DE LAS FRONTERAS DE DICIEMBRE DE 1958

¡SI!

COEXISTENCIALISMO CON EL COMUNISMO A ESPALDAS DE LOS PUEBLOS

ALBANIA, ALEMANIA OCCIDENTAL, BELGICA, DINAMARCA, FRANCIA, GERMANIA OCCIDENTAL, ITALIA, LUXEMBURGO, PAISES BAJOS, PORTUGAL, REINO UNIDO, SUECIA, SUISA, TERCERA REPUBLICA, TURQUÍA, YUGOSLAVIA

¡NO!

MADRID 1958

Han pasado tres años desde que la Pequeña Europa está luchando para abrir el camino a la gran hermandad espiritual y económica del viejo continente.

Todos los esfuerzos y los sacrificios hechos serán inútiles si la llave del nuevo edificio quedara entregada en manos enemigas... pero en muchas ocasiones, hasta la fecha, se ha podido comprobar que los países del este europeo, abandonados en las garras del Kremlin, son la puerta abierta a la agresión comunista.

Como una semilla, el coexistencialismo está sembrando Europa y amenaza al mundo libre.

Libera a los países prisioneros dentro del telón de acero en un acto de justicia que el Occidente debe a estos países de milenaria tradición, en el mismo tiempo un gesto necesario para su propia defensa.

LA COMUNIDAD DE LOS RUMANOS EN ESPAÑA

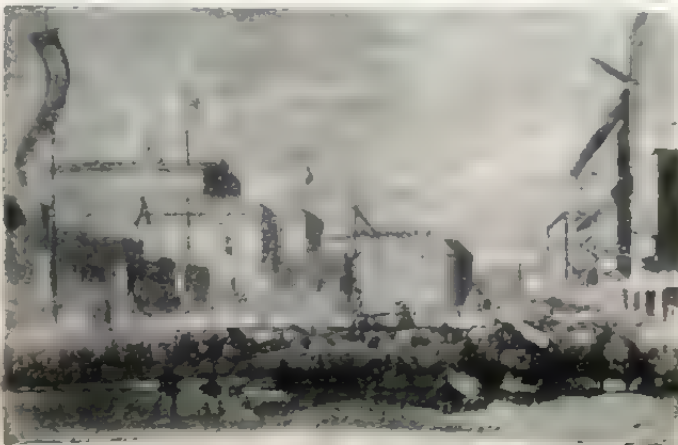
CUZA VODA

ti, codul civil, legea instrucției publice, legea rurală, etc.

Printr'un decret, Cuza Vodă a ordonat secularizarea tuturor averilor mănăstirești și a expulzat pe egumeni. Acest îndrăzneț act ar fi trebuit să producă recunoștința tuturor și a conservatorilor și, în special, a liberalilor, a "generoșilor", "patrioților", etc., care pretindeau că nu luptă decât pentru binele Țării. Dar s'a întâmplat exact contrariul. Acest extraordinar fapt a provocat mărirea urii și strângerea legăturilor dintre Albi și Roșii. S'a unit conservatorii cu liberalii pentru a face să eșueze toate proiectele de lege prezentate de către Kogălniceanu. În ziua de 13/25 Aprilie 1854, Camera dă un vot de blam și Kogălniceanu este silit să-și dea demisia dar Domnitorul n'o acceptă și trimite Camera în vacanță până la 2/14 Mai. La redeschiderea Camerei, Kogălniceanu a citit mesajul domnesc prin care se limitau lucrările Adunării la legea electorală și votarea creditelor până la 15 August când se vor face noi alegeri. Au urmat discuții violente și Kogălniceanu scoate decretul de dizolvare a Camerei, decret pe care îl avea pregătit. Imediat un batalion de infanterie intră în sală și îl evacuează pe deputat.

Lovitura de Stat era dată. În aceeași zi Domnitorul chema Țara să se pronunțe asupra Statutului care avea să înlocuiască legiunile de bază de până atunci, adică Convenția dela Paris și asupra Legii electorale. Statutul desvolta Convenția dela Paris, dând inițiativa legilor numai Domnitorului care le va pregăti cu un Consiliu de Stat. Creează două corpuri legislative, Camera și Senatul, Camera aleasă, Senatul numit de Domnitor. S'a procedat la un plebiscit care a dat următorul rezultat: 682.621 de voturi pro, 1.307 contra.

Însfârșit, la 14/26 August 1864, Cuza promulga legea rurală pe care o contrasemna Mihail Kogălniceanu. Prin această lege se dădea în deplină proprietate clăcașilor

Calea Victoriei la 1862. Portegiuul Domnitorului Cuza la deschiderea Camerei.

pământul pe care îl aveau până atunci numai în posesie, adică 6 hectare celor pe au patru boi, 3 hectare și jumătate celor ce aveau doi și 2 hectare și jumătate celor ce nu aveau nici un.

Timpe de 30 de ani cemproprietății nu puteau să-și instrăineze proprietatea dobândită în baza legii rurale. Sunt suprimate pentru totdeauna claca, dijma, transportul gratuit în favoarea proprietarului, transportul lemnului de foc și orice altă sarcină sau plată fie în bani fie în natură.

Apoi s'a tradus codul de francez care, cu puține modificări, a fost introdus în România. Codul de comert francez care era aplicat în Moldova din 1840 a fost extins și în Muntenia; deasemenea s'a făcut un cod penal.

Prin legea rurală, Cuza a atras blestemele boierilor dar și-a câștigat pentru deuna recunoștința țărănilor. Numai că, din punde vedere politic, țărănimea nu reprezenta nimic și, lte, boierimea și burghezia, l-au isgonit.

În afară de legea rurală altă lege cu profunde urmări, care avea să fie o trăsătură de temelie la baza edificiului României moderne fost legea instrucției publice. Învățătura devenea obligatorie în școlile primare, gratuită în celelalte școli. Ultimul țărăn putea să iasă din satul să studieze la orice școală, să facă Universitatea și Jungă în Stat, ceiace calitățile și norocul îi permit școlile s'au umplut repede, se dădeau burse celor moi, cărți celor săraci și o mulțime de instituții de a face plăteau burse în străinătate. Țărani au frecumoscători Domnitorului Cuza, mai târziu, căci în unele momente nu puteau să aprecieze binefacerile actelor, lege pe care până în 1900 nici un alt Stat dinopa n'o adoptase. O umilă dovadă de recunoștință a această lege o pot da din familia mea de țărani, din această, căci tatăl meu era un sat de vechi rășcoala primară din satul meu se numea Mihail Kogălniceanu, deși nu Kogălniceanu o făcuse și acest fusese dat la intervenția bunicului meu, țărăn deși nu fusese beneficiar direct al legii rurale, țințretul lui Cuza Vodă alături de icoană iar la înmăntarea lui Cuza se duse din județul Tecuci până ginoasa, cu căruța cu boi.

Dar adversarii lui Cuza țărănilor au căutat prin căi întortocheate să lă de efect această lege: "Până în 1893, din nefer, obligativitatea învățământului a rămas un clișeu de conștient" spune un istoric francez, iar elau permișiunea să afirm că situația nu se schimbă în 1942.

Dar dacă până acumă lui Cuza fusese grea, de aici înainte ea se tran în infern. Pentru monstruoasă coaliție, nici o oricât de murdară ar fi

foat, nu este lăsată neîntrebuintă și lăsată pentru "binele Țării".

O conspirație este pusă la cale și, surprinzător, lăsată lăsată liberalii. Tot surprinzător este faptul că un dntre conservatori se rălăseră în mod sincer Domnitorului. Printre acești conservatori deveniți liberali pot cita numele generalului Florescu și a lui Kretulescu. Cuza, în luna August 1864, a prezentat în luna August 1864, când Kogălniceanu nu mai era prim ministru iar Domnitorul se găsea în străinătate pentru a-și căuta sănătatea. Pretextul a fost crearea monopolului tutunului și o ordonanță municipală care reglementa vânzarea fructelor. La 3/15 August bandă an Primăria a fost luată cu asalt. A intervenit armata și rezultatul a fost un număr de morți și răniți de ambele părți. Domnitorul s'a întors repede în Țară și, măsura luată a fost punerea în libertate a celor arestați precum și amnistierea tuturor care participaseră la această încercare de revoluție. Gestul cuminte al Domnitorului a fost considerat slăbiciune. Monstruoasă coaliție nu înceta un moment lupta ei de săpare a popularității Domnitorului răspândind șvonuri, căutându-i vini în toate actele sale. Un motiv de denigrare îl constituia prezența în anturajul Domnitorului a unui Belgian, Libreht, care era agentul al Domnitorului iar apoi director general al poștelor și telegrafelor precum și a Francezului Carol Davila, pus în fruntea serviciilor medicale. Aveau dreptate să se agite conservatorii și roșii? Nicidecum. Dacă despre Libreht nu se știe prea mare lucru, numele lui Carol Davila este cunoscut de toți românii. Dealtfel, după isgonirea lui Vodă Cuza, competența Doctorului Davila a fost folosită de Roșii și de conservatori—spre binele Țării dealtfel—până la moartea acestuia în 1884. Cât despre Libreht, arestat după 11 Februarie 1866 i se înscenează un proces pentru delapidare și este condamnat de către Curtea de Apel din București, dar Curtea de Casație casează sentința iar la o nouă judecare de către Curtea de Apel din Craiova, este pur și simplu achitat.

După înăbușirea revoltei din 3/11 August, monstruoasă coaliție strânge și mai mult legăturile și, dându-și seama că nu vor putea face nimic contra Domnitorului atâta timp cât nu au armata de partea lor, au început să caute pe ofițeri care s'ar ralia planurilor lor. Și au intensificat acțiunea de denigrare în străinătate. Ion Brătianu este trimis în Franța unde publică o ignobilă broșură. În ea Cuza era prezentat ca un om lipsit de autoritate, care nu făcuse niciodată parte din armată și gradul de colonel îl căpătase grație favorurilor lui Voronicez, al cărui partizan fusese (?). Cuza era o personalitate mediocră, de o imensă vanitate (!). Legea electorală din 1864 era rea iar legea rurală o jonglerie. Cuza făcuse, pretindea broșura lui Ion Brătianu, din România, o locotenent a Curții din Petersburg.

Nu se poate să se negocieze, nu se poate sustine ca în focul luptelor politice, Ion Brătianu se putuse înșela, deoarece exact în acest timp, la curtea din Petersburg se făcea propaganda contrarie: Cuza era agentul Francezilor.

În conspirație au fost atrași următorii ofițeri: Colonelii Haralamb, Kretulescu, Calinescu, Gheorghiu și Berindei, maiorul Lecca și căpitani Lipoianu, Handoca, Candiano-Popescu, Mălinescu și căpitani Pilat, acesta din urmă ginere al lui C. A. Rosetti.

Lovitura s'a dat în noaptea de 11/23 Februarie 1866. În acea noapte erau de gardă vânătorii maiorului Lecca, un ofițer la care Domnitorul ținca foarte mult. Un tânăr s'a prezentat în seara fatală la Palat și a cerut să fie primit de către Domnitor. Cum domnitorul era foarte ușor de apropiat, cum notează istoricul francez Frédéric Damé, a fost repede primit. "Măria Ta, în noaptea aceasta va izbucni revoluția". Dar, din nefericire, Domnitorul nu l-a crezut. Orașul era liniștit, Țara era liniștită și armata era sigură. În plus, în noaptea aceea erau de gardă vânătorii maiorului Lecca, protejatul Domnitorului.

La ora 4 dimineață, pe când Domnitorul dormea, au năvălit în camera lui de culcare ofițerii de gardă Mălinescu urmat de căpitani Pilat și Costescu precum și de câțiva civili. Cuza a înțeles situația și nu a opus nici o rezistență. A semnat actul de abdicare ce i se prezenta pe spatele unuia dintre conjurați. L-au condus apoi la o usă a palatului care dădea într-o stradă lăturalnică, l-au urcat într-o trăsură care l-a dus în casa unui comerciant, Chiriță, prieten al lui C. A. Rosetti, apoi în casa unui oarecare Ciocărlan care l-a păzit până seara. În aceeași seară, o trăsură cu perdelele trase conducea peste frontieră pe Cuza Vodă, Domnitorul țărănilor.

CEA mai rodnică, cea mai înțeleaptă domnie a României moderne se termină cu cea mai rușinoasă isgonire.

Ion Brătianu, cel care trăgea toate itele celei mai rușinoase conspirații, se pregătise să tragă foloasele. El se aranjează ca să fie trimis în Germania pentru a obține acceptarea tronului din partea prințului Carol de Hohenzollern.

Primii ani ai domniei lui Carol I au fost o reeditare a domniei lui Cuza, Roșii, cu Brătianu în cap, nu erau mulțumiți decât atunci când erau la putere. Atunci totul era excelent, totul mergea bine în Țară și domnitorul era "Măria Sa". Când cădeau dela guvern, totul mergea rău, nimic nu mulțumea pe Brătianu și Carol devenea Neamțul. În 1871, Neamțul a fost la un pas de abdicare. Cine l-au convins să rămână au fost conservatorii. Un fost conspirator dela 11 Februarie, proclamă republica dela Ploiești (!).

Dar care a fost atitudinea isgonitului? La alegerile efectuate la 8, 20 Aprilie 1870, țărani din Mehedinți aleg deputat pe Alexandru Ion Cuza. Ușor de înțeles că nu Cuza își pusese candidatura. Ceiace este mai curios este că deputații validează alegerea punând pe domnitorul Carol în grea situație. Într'adevăr, Carol nu are altceva

CUZA VODA

Dar să ne înapoiem la
 problema s-a
 în mare măsură în
 mare măsură în
 mai împărțit teren
 nu dintr-o dată
 împărțirile au fost făcute de
 țărănii s'a înșurubit din nou, boierii găzduind alte
 loace pentru a-i readuce pe țărani la sapă de lemn
 în afară de boieri, la înșurubirea situației țărânilor
 contribuit burghezii, adică partidul liberal. Partidul li-
 beral a creat o industrie parazitară a cărei cheltuieli le
 suportau celelalte clase, dar ca întotdeauna, cei care nu
 știu să se aranjeze, care nu știu să-și recapete banii
 pierduți pe alte cai (în timpul fanariotilor boierii își re-
 primeau impozitele plătite, sub formă de gratificații), și
 în fond care constituiau marea majoritate, erau țărâni

Și în 1907, țărani s'au revoltat. Țara s'a aprins de la un capăt la altul. Revoluția a fost înecată în sânge. A curs multe sânge țărănesc. Și în acel an și pe noi au armat, umbra lui Vodă Cuza Domnitorul țărănilor s'a întins peste Țară, acuzătoare pentru Brătianu, amenințătoare pentru Carol I.

Istoria a fost falsificată pentru că două familii erau interesate în această falsificare: familia Brătianu și familia Hohenzollern. Istoricii de mâine vor trebui să se întrebuințeze în restaurarea adevărului istoric.

Undeva, din Pământul Șeicaru scria că după un cutremur după o inundație, se începe reclădirea. Dar înainte de a se trece la reclădire, se examinează ce material a resistat și ce material a fost slab. Peste Țara noastră a venit un cutremur. De pe acum se știe că din edificiile vechi Românil, materialul care a resistat, a fost cel țărănesc. Ca și în timpul năvălirilor, ca și în timpul fărâșirilor, ca în toată istoria noastră, materialul care s'a dovedit rezistent a fost țărănimia. Nu au comis o crimă de lese Patrie cei sau acei ce au neglijat materialul rezistent și au întărit alte materiale care s'au dovedit biceșnice?

Cei ce se vor întoarce în Țară vor trebui să înceapă
reclădirea punând la bază elementul rezistent: pe ță-
ran. Deci și în acest domeniu, înapoi la Vodă Cuza, îna-
poi la Domnitorul tărănuilor!

DOINA

de ION TOLESCU

Doină, doină, spune-mi tu
Câtă negură căzu
De demult de cînd pe-ai
Or stins codrii tăi voinici.
Spune-mi doină, spune-mi tu
De-atuncea și pîn'acu
Câtă lacrimă lăsară
Mamele când se rugară,
De-atuncea și pînă azi
Câtă cetină de brazi!
Că ne-a băntuit străinul
Cum băntuie floarea spinul
Și'n ocări ne-a aruncat
Traiul nost îndătinat.
Ne furară numele
Ca să-și piardă urmele,
Ne furară umbletul
Să ne piardă sufletul.
Ai! cum se sbătură munții
Și cum văile gemură
Cu răsufletul la gură!
Pieri tulnicul pădurii
Cu mistreții și bourii
Și pe bolta schitului
Floarea răsăritului
Chipul domnitorilor
Subt povara norilor.
Frunză'n mugur pe-o mlădiță
Prinsă'n trunchiuri de troiță,
Cine să se mai închine
În genunchi lângă tine
Și cin'să te mai audă
De-atât jug, de-atâta trudă?
Rădăcină de gorun
Prinsă'n criptă de străbun
Prinde-ți-ar mugurii'n rod
Duhul vreunui voevod
Fruntea lui de subt pămînt
Să-ți fie coroană'n vînt,
Brațul creangă, ochii floare,
Furul umbră de cărare
I din frunza ta domoală
Crească chiot de răscoală
Bin hotară în hotară
Între biata noastră țară
Iult prea blînda Românie.
Slavă ei și slavă ție
Doină, spune-mi doină tu
Câtă negură căzu
De demult de cînd pe-ai
Or stins codrii tăi voinici!

nul balcanic este impropriu, cel de demagogie românească pur și simplu este cel mai apropiat de adevăr.

Brătianu și liberalii au falsificat nu numai viața, ci și sufletul Tării. Și nici nu putea fi altfel, de moment ce toată arhitectura avea la bază o trădare.

Brătianu a amestecat armata în luptele politice, la baza armatei române rămânând trădarea din noaptea de 11 Februarie 1866. La câteva zile după venirea lui Carol I în Tară, o parte a armatei a reacţionat viguros 103 ofiţeri au făcut lui Carol I un raport prin care cereau îndepărtarea din armată a militarilor care participaseră la isgonirea lui Vodă Cuza. Iată textul al:

"Maria Ta."

Oricât de dureroasă ar fi datorită pe care subsemnații onțieri îndrăznesc a o îndeplini față de Altfeta Voastră, oricâtă temere ar putea să simtă că fac această pornire hazardată, cu toate acestea ei nu ezită un singur minut a îndeplini această misiune, căci onoarea militară a vorbit și orice altă considerație trebuie să dispară în fața acestei legi supreme.

Cu prilejul evenimentelor ce s'au produs la noi la 11 Februarie, mai mulți ofițeri au nesocotit onoarea militară și datorile lor cele mai sfinte.

Subsemnatul, atât în numele lor propriu, cât și în numele celor care lipsesc din București, roagă cu stăruință pe A. V. de a binevoi să examineze prin ea însăși această gravă chestiune, care cuprinde în ea tot viitorul armatei noastre și de a nu tolera ca mișelia câtorva să planeze ca o pată nețeară pe întreaga noastră armată, care respinge o asemenea solidaritate, protestează și-și afirmă nevinovăția ei.

În această zi solemnă, când A. V., pentru fericirea țării noastre a primit coroana României și când ea a adus în mijlocul nostru o inimă curată și un sentiment adânc al onoarei militare, pe care ea le-a moștenit de la ilustrii ei strămoși, ofițerii subsemași și cu ei armata întregă, fericii de Augustul lor șef pe care îl vor avea de acum înainte în fruntea lor, nu vor dovedi mai bine A. V. tot devotamentul cu care sunt gata a susține tronul și persoana Prințului lor Carol I, decât conjurându-l de a inaugura Domnia sa printr'un act de dreptate strălucitoare, care singură va putea reabilita armata, ridicând-o în ochii compatrioților săi și ai străinilor".

Binevoiti. etc.

Se punează:

Generali: Florescu; Savel Manu.

Colonei: Solomon, Boteanu, Ranet, Petrescu, Păucescu,
Roznovanu, Viespescu.

Lt. Coloneli: Gheorghe Catargiu, Brăescu, Racoviță.
Coresi, Heret, Donici, Holban.

Majori: Ciudin, Arion, Ciupagea, Algiu, Gheorghe Sche-
letl, Palanu, Blanicu, Dimitrescu, Munteanu, Cos-
tescu, Galitz.

Căpitani: Ghenovici, Popovici, Luchian, Gurită, Cuciuc, Polizu, Armășescu, Agarie, Crăescu, Poenari, Niculescu, Schelași, Hămar, Telesman (severilor).

Baldonici, Teleman (Infanterie), Singurof, Rotescu.
Cojăcăreanu, Vasilescu, Bălăceanu, Pruncu, Holban.
Silion, Drăgulinescu, Bârsescu, Bănescu, Popescu.
Perițeanu, Hâncu, Ghidionescu, Schelet, Nicolau.
George Popescu.

Locotenenți: Alexandru Calargiu, Anghelescu, Deriviliu, Baldovici, Berlescu, Nicolaide, Lipan, Macri, Drugănescu, Georgescu, *Vaitz Mărdăceanu*, Chirțescu, G. C. Lipan, Ionescu, Soieschi, Catacalt, Nuțescu, Munteanu, Orășeanu, Homoriceanu, Irimis, Ghika, Pleșoianu, Lupu, Teodoru, Ozezeanu, Petrescu, Algiu, Bossie, Leca, Papopolu, Georghiu, Veropol, Petrov, Terezeescu, Ivan, Herescu, Tudoriu, Astrovanu.

Sublocotenenți: Chirculescu, Caracostea, Veltz, Nestor, Economu, Gugulescu, Alexandrescu, Bogdan, A. Nănu, Costescu, Dimitrescu, Gamba, Vintilă, Paulescu, Sebastian, Chirăescu, Trșhanu, Dunca Arăpescu, Carapancea, Lăzărescu, Băulescu, Macrodin, Măicănescu, Teleman, Niculescu, Plesnilă, Popescu, Căncănu Ștefan Hale, Guna, Dumitrescu, Notara, Neuman, Verghi, Bela, Macaovici, Vasilescu.

Acest document a fost publicat de A. D. Xenopol, dar Istoria Românilor a lui A. D. Xenopol avea 14 volume, deci era accesibilă numai specialiștilor. Bineînțeles că domnitorul Carol nu putea îndepărta din armată pe conspiratori, căci în acest caz s'ar fi dat un blam lui Brătianu care-l adusese la tron.

Dar rămanerea lor în armă a făcut ca această armată românească să aibă bătă putredă. Dacă putrezi-
ciunea a putut fi stăvilită în timpul domniei lui Carol I,
un domnitor și apoi rege excepțional, ea a putut să se
întindă în voie când coroana, trecut din mâinile puter-
nice ale lui Carol I în cele ale urmașului său, Fer-
dinand I, și apoi ale demnitarului Carol II.

S'a constatat că în acele vremuri armata își pierduse virtuțile, jurământul de credință era o formalitate, onoarea se reducea doar la salutul obligator; am onoarea să vă salut. Au existat ofițeri care s'au lăsat plătiți pentru ca voiața poporului să se justifică, au fost ofițeri cari au intrat direct în lupte politice, executând ordine demente, execuție dela se lu opres în mod expres Codul Justiției militare

Armata a intrat din nou în conjurație în 1944, a răsturnat pe șeful cărui îi jurase credință, a călcat cu-vântul de onoare pe care promisese să îl dăduse unui aliat, pentru a trece de partea inamicului de moarte al Țării.

Trebucaște făcută remarcă, scată nepacere ne ar face, că sentimentul onoarei care îl împins pe cei 103 semnatari să facă cererea de ieșire din armată, nu mai exista în 1944 și, oricare ar fi fost motivul pentru care ar fi luat-o în considerare, nu s'ar mai fi putut accepta 103 semnături ofițerești pentru a cere, ca în 1941, înapoierea din armată a conjuraților.

Ce, ce să vor întoarce în 1945, vor avea misiunea ca să pună armata pe bazele care o lăsase Vodă Cuza, adică, să ar putea spune în acel domeniu. Înapoi la Cuza Vodă!

de făcut decât să-i scrie personal lui Cuza și să-și exprime dorința de a-l vedea intrat în România. Deputații validaseră alegerea lui Cuza ca o amenințare la adresa Neamțului. Dar nobilul Domnitor refuză să se întoarcă. El voia, ca totdeauna, binele Țării. Reintrarea sa în Țară ar fi dat naștere la turburări și nu aceasta voia El. Puțin timp înainte, ambasadorul francez la Viena, ducele de Grammont, întâlnise pe Cuza la Dröbling și-i dăduse să înțeleagă că Franța ar fi dorit să se debaraseze de prințul Carol și să-l ajute pe Cuza să-și reia tronul. Răspunsul a fost pe linia nobilă și demnă a fostului Domnitor: "Nu va consimți niciodată să reintre în Țară grație unei intervenții străine".

...fara gripe unde interveni stăruie.
Alexandru Ion Cuza a murit în 1873. Corpul lui a fost adus în Țară și înmormântat la moșia lui Ruginoașă. Au aiergat țărânii din toate colțurile Țării pentru a prezenta omagiul lor Domnitorului care--și riscase tronul și viața pentru binele lor în fața mormântului despus creștinului lui sfetnic, Mihail Kogălniceanu a spus printre altele: "El era gata să-și sacrifice tronul, persoana sa, numai să-și apere Țara de orice pericol, pentru că el era credincios Națiunii Române"... "dar a căzut silnic, și România și-a întrerupt cariera sa... A' iertată-mă. Aici, în fața unui mormânt deschis, în fața acestei figuri care va fi pururea glorioasă, nu ne este permis să facem polemică, dar suntem datori s'o spunem că nu gresalele Lui L-au răsturnat, ci șaptele cele mari. Odata cu exilul a expirat emanciparea poporului român, odată cu exilul vechile societăți retrograde și demagogice s'au aflat, și când zic aceasta fraților, că să vedeți dacă este așa, uitați-vă la cei 7 ani de exil care au trecut. Apoi care Domn a fost mai demn în exilul său, care Domn a apărut Țara sa mai mult, pe acea Țară care permise de a-l închide porțile? Țara a mărturisit și chiar mărturisește; mărturisește mulți din acei care L-au răsturnat, că mai demn nu s'a purtat alt Domn; pentru că nu ne înșelăm, fraților, Domnul Cuza Alexandru Ioan I. oricând voia, putea să fie Domnitor".
Și acum, alt citat:

"El" (Cuza) și-a sfârșit zilele fără să-și revadă Țara. Dar, înainte de a muri, a avut această amară bucurie de a auzi pe cei care îl criticaseră atât, în timpul domniei, exaltându-i faptele, făcându-și drapel din numele său pentru a-i combate succesorul, și declarând că și de această dată poporul se înșelase în alegerea celui care fusese chemat în fruntea Țării. Când cosciugul lui a trecut frontiera în mijlocul drapelului tremurând, a soldaților de toate armele, a multumim respectuoase, a țărănilor care alergaseră din toate părțile să-l întâmpine și când o lungă aclamație a urcat spre cer, tinerele generații s'au mirat și s'au întrebat dacă nu li s'au ascuns o întreagă parte a istoriei Românilor. "Domnitorul Cuza a fost atât de mare, a stîngat un alt Român (Ionescu) în discursul său, încât au trebuit să treacă 7 ani pentru ca Românii să-și dea seama de toată grandoarea faptelor sale". Răndurile de mai sus nu le-a scris Mihail Kogălniceanu și nici vreun cuzist întărit, ci un istoric francez și nu în 1866 și nici chiar în 1873 ci în 1900 adică la 34 de ani dela izgonirea Sa și la 27 de ani dela înmormântarea dela Ruzinosa.

istoria oficială, aceea care - învățată în școli, aceea în care se face educația Națiunii, a fost altfel scrisă. Conform acestei istorii. Cuza a fost detronat numai și numai pentru a se îndeplini ultimul punct din dorințele exprimate în divanurile ad-hoc: aducerea pe tron a unui prinț străin.

Adevărul este că Domnitorul Cuza a fost isgonit pentru că el declarase război în același timp și boierimii și burghezilor. La urcarea lui pe tron și până târziu de tot, numai aceste două clase aveau o oarecare conștiință politică. Țărănimea nu exista din acest punct de vedere. Cuza s'ar fi putut menține dacă s'ar fi aliat conservatorilor sau liberalilor. Dar dacă ar fi făcut-o, dacă ar fi domnit 48 de ani, ar mai fi fost oare așa de mare? Cuza a luat partea celei de a treia clasă, inexistentă din punct de vedere politic, dar existentă din punct de vedere istoric. Ea exista, ea forma marea majoritate a populației, circa 90 %. Ea, țărănimea, resistase tuturor vitregurilor, ea rămăsese lipită de pământ, ea nu se vânzase nici unui adus de vânturi. Dacă la urcarea lui pe tron exista Țara românească, aceasta se datora acestei clase umile, acestei inexistente clase din punct de vedere politic și nu boierimii și cu atât mai puțin burghezilor. Cuza Vodă—ce viziune politică măreață, ce neștiută hereditate, ce voință divină! l-au împins oare la actele pe care le-a făcut?—a luat partea țărănimii. Pentru ea a jertfit totul și liniște, și sănătate și viață. Pentru ea a luat drumul exilului, pentru ea a reîntrat în Patrie numai pe catafalac.

Dar ce l-a împins pe Brătianu să-l urmărească cu atâta înverșunare, ce l-a făcut pe Brătianu să-l voiască pierrea? Este stabil că personal, Brătianu a fost corect în ceace privește mănăuarea banilor publici, că nu a voit puterea pentru a-și crea avere. Atunci care este cauza urii lui contra Mareșal Demnitor? Dacă boierii, conservatorii, i-au voit pierrea, e logic. Ei își apărau latifundiele și exproprierea a lovit în interesele lor. Dar Brătianu? Rămâne o singura explicație: voinea de putere. Omul acesta, când nu era la putere, nu era liniștit, nu putea fi liniștit. Așa cum a hârțuit pe Cuza a hârțuit și pe Carol I și numai atunci, când era la putere era om cu toți oamenii. Face impresia că atunci când era în opoziție era dement. Cu și contra lui Cuza, și contra lui Carol utiliza orice armă, murdarea amielor neconstituind nici o opreliște. Agita Țara, provoca revolte, facea apel la nodul Porții, orice era permis să întrebunțeze când era trecut în opoziție.

Ion Brătianu este creșterul burgheziei românești. Pe
ce a căutat să se sprijine ca să-și astămpere setea de
putere în dauna cui? În dauna țărănimii. Țărănimia nu
l-a interesat nic, pe el și nic, partidul liberal.

S-a afirmat că se afirma că Brătianu și Roșu erau con-
tra lui Vodă Cuza pentru că ar fi voit reforme mult
mai largi, mai complete. Pe ce se sprijină această afir-
mație? După șgerirea lui Vodă Cuza liberalii au fost
la putere în repetate rânduri, cu majorități, zdrobire
— fabricate buciulețes dar oricum majorități zdrobi-
toare ș. servile, și nu a făcut nimic pentru țărănie.
Toată viața politică din 1888 și până la 1940 a fost o
continuă națională o continuă luptă pentru putere cu
unce preț o demagogie pentru care socotesc că terme-

N Moldova, de dincolo și de dincoace de Prut, în satele care au fost întemeiate de străjeri (grancieri), de pântin sau de călărima de margine, numele de Cuza (Cuza, Cuze) este destul de răspândit. În județul Dorohoi, în apropiere de Radauți, care s'a chemat odată Calărași și care a fost garnizoană principală a călărimii de margine la vreo 2 km spre Vest de Hordistea există satul Cuzalan, întemeiat de călărași Cuze.

semne zale, de unde și numele Cu-ze. Cu-za, Cu-ze. Purtătorii acestia de zale nu erau ostași de rând, ci căpitani de steaguri și comandanți de cete, cei din urmă s'au numit mai târziu zapei (erau câte 3 zapei la un steag de călărași). Cu alte cuvinte, Cuza înseamna șef militar, comandant de unitate, așa cum au fost toți înaintașii Colonelului care, la 5 Ianuarie 1839, a fost ales Domnitor al Moldovei. La 1701, sub Duca-Vodă, un Cuza era spătar, Dumitrașcu Cuze era vel-spătar, vremea lui Antioh-Vodă Cantemir (1705), iar Sandu Cuza era spătar în timpul domniei lui Mihai Racovița-Vodă (1717). Pe Ioniță Cuza, biv vel spătar, îl aflăm în fruntea boerilor pământeni care se hotărâseră să izgonească pe fanariotul Constantin Moruzi. Cu ajutor dela Poartă, Moruzi reușește să reprime răscoala. Mulți boeri sunt arestați și trimiși în surghiu la mănăstiri; trei din ei însă, considerate capi ai mișcării, sunt condamnați la moarte. La 29 August 1778 sunt decapitați numai doi: Ioniță Cuza și Manolache Bogdan, paharnicul Dărmănescu fiind grațiat.

Batalionul de Geniu (Unalt Ordin de zi No. 19 din 17
Ianuarie 1861).

la ultimul moment. Amănunt interesant: Dărmănescu era francmason, ca și Moruzi. La acest Ioniță Cuza s'a gândit Mihail Kogălniceanu când a spus, în discursul ținut la 5 Ianuarie 1859: "Alegându-Te de capul său, neamul nostru a voit să îndeplinească o veche datorie către familia Ta, a voit să rasplătească sângele strămoșilor Tăi, vărsat pentru libertățile publice".

Altelega lui Cuza n'a fost însă numai un act de recunoaşterea faţă de o familie care pătimea atât de mult sub fanarioţi. Luptătorii unionişti, fruntaşi -partidei naţionale- nu considerau unirea celor două principate decât o etapă spre o Românie care trebuia să cuprindă în graniţele ei toate teritoriile locuite de Români.

În "Amintiri" (p. 687), Ion Ghica vorbește despre înțelegerea stabilită la 1848 ("îndată ce se ivise ideea de a se aduna la Blaj") între comitetul revoluționar muntean și cel ardelean în vederea unei acțiuni comune. Potrivit acestei înțelegeri, Transilvania urma să devină succesiv: loc de retragere pentru toți revoluționarii români, reșediu de rezistență la adapostul cărui s'ar fi organizat mișcările românești și apoi baza unor operațiuni militare care aveau drept scop eliberarea întregului teritoriu național, în acest teritoriu fiind cuprinsă și Basarabia. Se căzuse de acord și asupra punctului de pătrundere în Muntenia: trecătoarea Bran. După zdrobirea Revoluției Românilor, într-o scrisoare adresată lui Ion Ghica la 4 Martie 1850, Nicolae Bălcescu expune lămurit întregul său plan: "Chestiunea unității naționale a făcut mari progrese. Unirea Moldovei și a Valahiei este un fapt statornic. Românii din Austria cer cu stăruință a fi constituiți într-un singur corp de nație de 3 1/2 milioane și când două mari grupe de 4 milioane și de 3 1/2 milioane de Români vor sta unul lângă altul, cine le va putea împiedica de a se uni? România noastră deci există, orb e acel ce nu o vede!" (I. Ghica, *Amintiri din Friberg*, p. 470). Pentru îndeplinirea unității naționale și pentru dobândirea neadevărată îndreptar pentru unioniști care nu așteptau totul dela "prietenii puternici" .. Alegându-l pe Colonelul Alexandru Ioan Cuza, deputații dela 1850 s'au gândit, în primul rând, că cel desemnat de ei era întrupearea tradiției noastre militare. Alături de Nicolae Bălcescu, de Vasile Alexandri, de Gheorghe Sion și de credinciosul său prieten Costache Negri, Cuza participase dealtfel la adunarea de pe Câmpia Libertății, la 15 Mai 1848, la Blaj; cunoscuse acolo pe Avram Iancu și ascultase discursul lui Simeon Barnuțiu. Cuza nu i-a uitat pe Românii din Transilvania, după cum nu i-a uitat nici pe cei din Macedonia și nici pe cei din Basarabia aflată sub stăpânirea rusească. Și pentru că s'a gândit mereu la toți Românii și la c'a îngură România, Cuza a fost izgonit și a trebuit să meară departe de țară...

Despre tot ce a înfăptuit Cuza în cei 7 ani de domnie s'a scris destul. În cele din urmă, chiar și adversarii lui cei mai aprigi, cu excepția lui Dimitrie A. Sturza care a rămas detractor constant și s'a opus până și la ridicarea monumentului din Piața Unirii din Iași, i-au recunoscut meritele. Un singur lucru n'a fost spus, sau a fost spus pe ocolite, anume că Alexandru Ioan I. Cuza a creiat Armata Română.

Cu tot respectul ce datorăm memoriei lui Carol I, cu toată recunoștința ce trebuie să păstrăm prizuului nostru rege, îndrăznim s'o spunem, astăzi la o sută de ani dela Unire, că unitățile noastre care s'au bătut la Plevna, la Rahova și la Smârdan, prin vrednicia cărora am dobândit independența, fuseseră înființate și organizate de Cuza-Vodă. El pregătise cadrele și reușise să dea Oștirii un suflet nou: dorința ei de a se bate, împotriva oricui, pentru neamțarnare și pentru unitatea națională. Dealtfel această oștire nu putuse lua ființă, în noua ei alcătuire, decât după ce fuseseră desființate privilegiile (Legea din 1860), reforma pe care Carol I, ca străn, n'ar fi putut s'o înfruptulască, după cum n'ar fi putut să înfruptulască nici înfrumusețirea țăranelor clăcași (pontași), nici să secularizeze averile mănăstirești și nici să scoată Biserica de sub autoritatea patriarhului grec din Constantinopol și să proclame autocefalia ei.

Când a fost ales Domnitor de reprezentanții celor două țări surori, Alexandru Ioan Cuza găsisse de fapt o armată care luase ființă potrivit Regulamentului Organic, armată organizată după modelul rusesc, cu uniforme și arme rusești, cu cea mai mare parte dintre ofițeri instruiți în Rusia, dispunând doar de câteva tunuri și având drept misiune să asigure serviciul carantinelor, să facă paza interioară și să servească, eventual, ca trupă auxiliară în campaniile Rușilor. Cu unitățile dezarmate în bună parte la plecarea Rușilor din Principate (1854), această armată însemna totuși ceva: participase la câteva acțiuni militare, prin școala ei trecuseră mulți dintre luptătorii uniونيști, ea era păstrătoarea tradițiilor noastre ostășești, era o nădejde și simbolul uniunii noastre naționale.

Cum luase ființă și din ce elemente se compunea această armată?

In Muntenia

Grigore Ghica a pus temelia armatei românești organizând, la 1822, *Corpul de Panduri* care, la rândul lor fuseseră organizați de Tudor Vladimirescu din *haiducii* otmeni ai căror căpitani se cheamau Frunte Lată, Nespălatul, Vijelie, Micu, Fulga, Stângă, Herea, Hăită, Bujor, Muscu ..

De fapt, Corpul pandurilor oltene exista încă din anul 1635 și a avut caracter de trupă permanentă. Printre cei mai vestiți căpitani de panduri, primii în oștile noastre care au purtat numele de comandant de companie, a fost (Căpitan de panduri la 1760). Acesta din urmă a avut 2 fii, pe Barbu și pe Ion, amândoi căpitani de panduri. Barbu Solomon a participat la campania din 1806 și a căzut, luptând împotriva Turcilor. Ion, care comanda o companie din batalionul lui Drăgă Mehedințeanu a fost grav rănit în lupta dela Bregova în Bulgaria (1808). Avea 17 ani atunci. La Braniștea Rhovei, în 1810, unde pierderile pandurilor au fost de peste 700 de oameni, Ion Solomon este iarăși rănit. Înfin în 1811, luptând alături de Tudor Vladimirescu la Ciurceni-Dolj-Solomon este rănit a treia oară. Încărcat onoruri, îmbrăcat cu caftan, mălțat la rangul de circ-șardar pe 5 județe, Solomon este trimis de Șuțu (1821) împotriva lui Tudor Vladimirescu care se afla la Tisima împreună cu cei 2 vestiți căpitani: Vasile Crăpatul și Țumturu Buștean. Solomon se înțelege însă cu Tudor și luă alături de acesta împotriva asupritorilor greci. După moartea lui Tudor, Solomon se refugiază în Austria. Revine țară abia în 1826, Grigore Ghica îi dă iarăși comandă peste mai multe căpităni de panduri din Dolj și din Goliaș. În 1828 Solomon are comanda întregului corp românesc, de 3.500 panduri, care luptă alături de Ruși împotriva Turcilor. Comandanți de batalioane în acest Corp de panduri erau: Mihalache Ciupagea, Nicolae Verbiceanu, în Rîșanșu, Tudor Mehedințeanu, Ienache Căcalețear. Comandantul Artileriei lui Tudor Vladimirescu la 1821 Stancu Grecescu. Pandurii participă la toate luptele care loc în împrejurimile Calafatului și la Șimian. La Epti, Rușii obțin victoria numai datorită intervenției bunului Ciupagea. În primăvara anului 1829, Solomon este rănit—pentru a patra oară—în lupta dela Cireștar nu părăsește unitatea și învinge pe Turci; îi atapoi din nou la Ciurceni și la schela Cladovei (8 emvrie 1829, îi zdrobește și le ia și steagul. Pentru toate sale de arme, Solomon a primit dela Ruși 12 decorații lor de război (Sf. Ana, Sf. Vladimir, Sf. Iulian, etc.), sabie de aur, inel cu briliant (dela Țargradul de Maior. Turcii, care știau să cinstească șteji chiar când la erau dușmanii i-au dat comă ordinului "Nișam-İftihar".

Am crezut necesar să stă toate acestea pentru că Solomon, care a refuzat să intre în armata ru-sească, este de fapt primarizator al Oştirii noastre naționale.

intrădevăr, în 1830, cătu fiindă cele trei regi-
mente valabe îngăduite Țulamentului Organic, So-
lomon a primit însărcinări recruteze din foștii săi
panduri cadrele necesare, rrii au răspuns la apel,
dar i-au cerut să jure cătecele acestea nu vor fi
niciodată oaste rusească. ? regiment a primit căte
300 de panduri, nucleul i noastre moderne fiind
astfel alcătuit numai din olteni. Două din cele
trei regiamente au fost dorganizate pe pământul
Olteniei:

Regimentul I la Craiova, munda Colonelului Bă-
leanu;

Regimentul II la Bucuresti, sub comanda Constantin Ghica s.
Regimentul III la Cotofeni-Dolj, sub comanda lu Ioan Solomon

Timp de 22 de ani, Solomon, primul ofițer care a îmbrăcat noua uniformă a armatei noastre permanente, avea să rămână comandantul acestui regiment timp de doi ani și doi luni, până în zilele noastre, sub numele de Regimentul III "Dâmbovița" Nrul 22. Reorganizat imediat după Unire, acesta a fost primul regiment muntean care a trecut în Moldova, din ordinul lui Cuza-Vodă. Numele Bălcescu, Hristache Tei, Cezar Boliac, Odobescu, Ciupăneanu, Vasile Cărioara, Budișteanu, Porocineanu, Cănușeni, Fărcașeni, Herești, Scărișoara au fost ofițeri sau cădeți în acest regiment.

Este locul să amintim că celelalte două regimente au fost, până la robirea României prin înfrângerea regimului comunist:

Regimentul I "Mehedinți" Nrul 17

Regimentul II "Romanați" Nrul 19, unități care s'au
disting în cele trei războaie și care au avut, și ele, în-
crângi în controalele lor o sumă de tineri care au devenit
fruntași ai "partidei naționale": Golești, Brătieni, Fă-
coieni, Marghiloman, Crețulești, Orașeni, Pleșoieni, Ra-
coviceni ș. a. m. d.

La început cele trei regimente au fost mixte, fiecare regiment dispunând de 2 escadroane de cavalerie. Cei dintâi comandanți de escadroane au fost căpitani Filipescu, Crețulescu, Enghel, Dumitru Brătăsanu, Teodor Brătianu și Maiorul Fochianu. În 1937, escadroanele sunt întrunite într-un singur regiment sub comanda Co-

*Batalionul de Vânători. (Înalt Ordin de zi No. 64 din 5.I.,
No. 77 din Martie și No. 91 din 15 Aprilie 1861)*

Ionelului Scarlat Crețulescu. În 1841, regimentul se desființează și mai mare peste călăreți este Maiorul Ioan Gigărtu.

In 1843, sub Gheorghe Bibescu, Infanteria numără aproape 5.000 de oameni. Tot sub Gheorghe Bibescu se construiesc căzărni, pichete de grănicieri și tabere, se organizează Flotila de Dunăre (3 șalupe la 1845, cu 3 ofițeri, 3 feldfebeli, 7 unterofițeri de șalupă, 3 toboșari și 104 soldați șalupari) și se începe, la Craiova, organizarea unei secții de artilerie, cu două tunuri găsite în tâmplător. Șeful acestei secții de artilerie este un infanterist: Locotenentul Alexandru Macedonschi. După ce Sultanul a dăruit lui Bibescu 4 tunuri (1846), Muntenia are înfine o baterie, acum la București, dar comandată de un rus: Căpitanul Lentz. Cadrele acestei baterii sunt trimise în Rusia, la Aleschty pe Nipru, pentru instruire.

La 13 Iunie 1847, Bibescu înființează "Școala ostășească de Iuncării", cu 16 cadeți. În nouclădită cazarma "Sfântul Gheorghe" (Malmaison). Comandantul școlii este tot un rus: Polcovnicul Banov.

La 23 Aprilie 1848, toate escadronale de cavalerie se intrunesc într'un singur regiment care ia numele de "Regimentul de Ulani", sub comanda lui Nicu Bibescu. Înaintat Colonel în aceeași zi. Pe lângă lănci și săbii, fiecare pluton de cavalerie este dotat cu 4 carabine (muschetoane) purtate de călăreți din flancurile plutonului, călăreți care iau numele de "Carabinieri". Aceasta este ultima transformare pe care Gheorghe Bibescu o mai poate îndeplini. Cu trei zile înainte, el semnează următoarea "Poronă domnească Nr. 27": "Pe praporicul din artilerie Ion Brătianu carele nu este în flintă, noi îl slobozim din slujbă".

(78 UREA)

BASARABIA MARTIRA

La o suta de ani dela Unirea Principatelor

de E. M. DOMITRIU

Un al Moldovei, din Țara de sus, adică din Basarabia, sufletul mi se strânge de durere când mă gândesc la sute de ani de soartă vitregă și la asupririle neomenoase ale unui stăpânitor iacom și dușmănos.

Din nenorocire suntem în al 15-lea an de când din nou cel 44.000 de km. pătrați și o populație de circa 3 milioane de suflete la ora aceasta mai mult de jumătate au fost transplantați și înlocuiți cu mongoli din Kazakstan îndurând necazul greu și cine știe câți vor mai supraviețui acestei groaznice despărțiri.

Din fericire sunt încă mulți cărora li se frânge inima de durere dar pumnul revoltei legitime se sfărâmă de zidul neputinții, acum la aniversarea Centenarului Unirii Principatelor și la 40 de ani dela Unirea tuturor Românilor sub un singur Steag, cel al aspirațiilor milenare. Să unim cu această ocazie, cel puțin gândurile noastre pioase și să le întreprindem spre părinții, frații și copiii noștri abandonati în robie și sărutăm-le fruntea obosită, mâinile tremurânde de foame și genunchii înșăgerați de cazne.

Iar pentru cei ce nu cunosc încă problema Unirii Basarabiei, precum și pentru cei ce-au uitat-o, să încercăm să le aducem aminte că Basarabia cu Moldovenii din stânga Prutului au aceiași obârșie daco-romană ca și Moldovenii din dreapta Prutului și nu există nici o deosebire de port și grai între ei și restul Românilor din Dacia Traiană. Sentințele la Răsărit ale civilizației occidentale, ei își găseau adăpost în văgăunile munților Carpați, atunci când nu mai puteau rezista năvălirilor barbare din miază-noapte și la răsărit.

Mircea Vodă cel Bătrân, într-un document din 1387 se numește stăpânitor nu numai peste Ungro-Vlahia, peste Amias și Făgăraș și peste Banatul Severinului, dar și Domn al părților tătarăști și al amândoror malurilor Dunării, până la Marea cea Mare.

Această stăpânire a lui Mircea și a urmașilor săi din familia Basarabilor asupra Țării dela Nordul gurilor Dunării a fost atât de puternică și solidă încât Turcii, Polonezii și alți străini și chiar Moldovenii numeau acest teritoriu BASARABIA, după numele Domnului din familia Basarabilor.

Statul moldovean, care s-a format în urma Statului valah din Muntenia, cuprinzând și Bucovina și Moldova de miază-noapte, se întindea repede în jos pe văile Prutului și Nistrului, Moldovenii pornind război împotriva Basarabilor din Muntenia și punând stăpânire pe cetățile comerciale Cetatea Albă (Asprocastros, Akkerman) și Chilia (Gura Lupului). Astfel, în anul 1408 domeniile ne arată stăpânitor al acestei Basarabii pe Alexandru cel Bun și de aici înainte, Țara a trecut când în mâinile Muntenilor când în ale Moldovenilor.

Din 1484 când Ștefan cel Mare, în luptă cu Turcii, pierde cele două cetăți, Basarabia a fost sub ocupație turcească până în anul 1806. Supușenia Basarabiei se manifesta prin plata unui haraci anual. Insa puterea ei neastărnarea Domnului moldoveni erau asigurate, fapt semnalat și de Mihail Eminescu când în ziarul "Timpu" se ocupa de drepturile Moldovenilor, așa cum deurgeau ele din tratatul lui Petru Rareș cu Turcii în 1529.

Dar, încă din acea vreme, Rușilor le plăcea să pozeze în eliberatori, căci apropiindu-se de hotarele Moldovei, Țarul Petru semnează cu Domnitorul Dimitrie Cantemir, o învoială, la 13 Aprilie 1717, căci lată ce spun cronicarii, Ion Niculescu, Chronica, 1744; I. G. Felivan, "La Bessarabie sous le regime russe"; "Art. 1. Moldova va dobândi vechile ei frontiere dela Nistru, între care și Budgeacul. Toate cetățile fortificate li vor rămâne ei. Deocamdată, până ce principatul va fi organizat, localitățile întinse vor fi ocupate de garnizoanele împărătești, dar după restatornicirea Țării de către trupele moldovenești".

Într-alt pasagiu Dimitrie Cantemir, în Istoria imperiului otoman, IV, pag. 473 spune că: "Moldova să fie restatornicită pe viitor în vechile ei frontiere".

În 1771 Moldovenii intră de adevăr recurează în reaga Basarabie unde începe apoi să înflorească din nou viața românească.

În cartea "Peuples et nations de Balkans" la pag. 104, Jacques Ancel scrie: "În timpul cuceririlor otomane, sultanul nu cunoștea decât o singură națiune creștină în "Rumelia", Țara Romanilor, adică în toată peninsula balcanică.

În secolul al XIX-lea fiecare națiune și-a reclamat independența atât față de șefa spirituală din Fanar cât și față de atotputernicia pământeană a sultanilor din Stambul.

Grecii au căror șefi pretindeau reînvierea imperiului bizantin au rămas credincioși patriarhului din Fanar, în timp ce Românii au obținut autonomia ecleziastică, pe care de bine de rău au păstrat-o până în 1945.

Dela 1806 și până la 1812 Țările românești au fost complet jefuite și ruinare de războiul ruso-turc, ce trebuia să deschidă drum spre Constantinopol, potrivit testamentului politic al lui Petru cel Mare și la 18 Mai 1812 Rușii anexează Basarabia, fapta urâtă și imorală ce dădea dovadă de apăsătoare josnice de care avea să se rușineze însuși Țarul "eliberator" Alexandru I, fiindcă sub pretextul că desrobește pe creștinii de sub jug păgân, a mințit Apusul și lumea creștină, călcând peste trupul

unor țări libere pentru a-și satisface pofta de dominație.

Din cauza rechizițiilor și mai ales a prădăciunilor armatelor rusești de ocupație, când boierii au făcut plângere că li se ia totul, generalul Kutusov a răspuns: "VA LAS NUMAI CA SA PLANGETI".

Astăzi, ca și atunci, vedem cât de darnici sunt "liberatorii" poporului român, fiindcă sau gândit să ne lase totuși ceva: ochii ca să plângem. Un lucru e cert și aceasta o știu și ei: chiar dacă ne-ar lua și ochii, dacă ne-ar ucide corpul, simțimintele și sufletul nu ni-l vor putea lua niciodată.

Desnaționalizarea și rusificarea elementului românesc au căutat să o facă în timpul stăpânirii asupra Basarabiei de mai bine de un veac, pe toate căile, dar mai ales prin administrație, prin școală, prin Biserică, prin armată și prin colonizări.

Propaganda criminală, favorizată de guvernul rusesc, făcută printre țărani, făgăduindu-le terenuri imense și ajutoare materiale au înșelat chiar și pe cei mai neîncrezători, dintre care mulți au plătit acum buna credință înșelată, murind în vagoanele de vite, pe drumul Kazakstanului sau pe cel al Siberiei, până în Kamciatka.

Dacă ținem seama de caracterul specific al Românilor din Basarabia, constatăm că toate sistemele de rusifi-

Actul Unirii votat de Sfatul Țării la 27 Martie 1918.

care ce li s'au aplicat au dat greș, obținându-se în foarte multe cazuri rezultatul năstră: Rușii ce trăiau în mijlocul Românilor se româneau chiar dela a doua generație, de unde și zicala Tata rus, mama rusoaică, dar Ivan e moldovan.

În Martie 1917 o telegramă oficială din Petrograd spune: "Basarabia nu mai e sub imperiu și deacum înainte toți se pot bucura de libertate".

În Noembrie același an, Țatul Țării ("a fost salutat chiar de reprezentantul sovietic, Ior, Căciban. ("Déclarations faites par la délégation russe à la conférence russo-roumaine de Vienne", p. Cazacu, pag. 250).

După răsturnarea guvernului Kerenski, în Ucraina, bolșevicii punând mâna pe Basarabia, armata națională destramă prin înrăuririle bolșevice și ordinea este restabilită, deaceia guvernul român dela Iași, în urma ei invitații la 18 Ianuarie 1918, trimite trupe peste Basarabia pentru a restabili ordinea și regula, acolo unde s'au în treacăt, Basarabia s'a declarat REPUBLICA MOLDOVENEASCĂ INDEPENDENTĂ, iar în luna februarie a fost înființat un Stat, la 27 Martie 1918.

La 24 Ianuarie 1918, amintim că, în treacăt, Basarabia s'a declarat REPUBLICA MOLDOVENEASCĂ INDEPENDENTĂ, iar în luna februarie a fost înființat un Stat, la 27 Martie 1918.

Republica moldovenească, dintre Prut Nistru, Dunăre și cu Austria, ruptă de Rusia acum mai bine de o sută de ani din trupul dreptului istoric și a dreptului nostru, pe baza principiului că noroadele singure se hotărăsc soarta lor, de azi înainte și pentru MAMA SA ROMANIA".

După tratatul de pace cu Germania, încheiat la 28 Iunie 1919, noi reproducem o parte din tratatul încheiat la Paris și ratificat la 28 Octombrie 1920, de către principalele puteri aliate, Franța, Anglia, Italia, Japonia și România: Art. 9. Înaltele părți contractante vor invita Rusia să adere la Tratatul de față, de îndată ce va exista un guvern rus recunoscut de ele. Ele își rezervă dreptul de a supune arbitrajului Consiliului Societății Națiunilor toate chestiunile care ar putea fi ridicate de guvernul rus cu privire la detaliile acestui Tratat, dar suveranitatea României asupra teritoriilor pe care le cuprinde nu va putea fi pusă în discuție.

Având în vedere că poporul român n'a cunoscut niciodată păcatul încălcării, noi credem că dreptatea istorică nu se prescrie, și, "este curios de a vedea azi pe bolșevici revendicând imperialismul Caterinei a II-a", spunea Poincaré, primul ministru al Franței. Și el adăuga: Am toată încrederea că Franța va da României o dovadă de prietenie pe care ea o așteaptă cu nerăbdare, fiindcă dreptul ei istoric asupra Basarabiei este incontestabil".

Și dacă la 22 Iunie 1941 soldatul român, cu pușca în mână, s'a ridicat împotriva barbariei comuniste, el nu a făcut-o pentru a se găsi în război cu Anglia, America și, în special, cu Franța, nici pentru a muri pentru alții sau din gust de aventură, ci a făcut-o pentru a respecta jurământul întregului guvern, parlament, reprezentanții culturii și ai instituțiilor românești, jurământ ce l-au depus la Chisinau la 9 Aprilie 1924: UNIREA BASARABIEI CU PATRIA MAMA NU POATE FI STIRBITA DE NICI O FORȚĂ DIN LUME. ROMANIA PRIN CONDUCATORII EI DE AZI ȘI DE TOTDEAUNA, ESTE HOTARITA SA APERE BASARABIA ROMANESCA, PE ORICE CALE ȘI PRIN ORICE MIJLOACE.

Primul ministru Ion I. C. Brătianu spunea: "... opera înfăptuită nu e numai a noastră, ea e rodul eforturilor de veacuri ale unui Neam întreg, care a suferit, a luptat și a trăit, e recompensa jertfelor uriașe".

Alexandru Vaida Voevod, lăsând la o parte asperitățile opoziției, spunea între altele: "... hotarul României întregite trebuie să rămână același pentru vecie și pururi".

Cu ocazia Conferinței dela Viena, profesorul Nicolae Iorga remarcă: "Am demascat imperialismul roșu a celor cari înainte de aceasta practicau imperialismul alb. Am avut prilejul să vedem cine în lumea aceasta largă ne este prieten adevărat și cine este mai puțin prieten. Fiecare în momentul acesta hotărăște soarta sa".

În fața acestor documente și în fața conștiinței universale, drepturile noastre istorice asupra Basarabiei sunt incontestabile.

În vremurile cele mai grele, strămoșii noștri n'au des-nădăjduit, Credința nestrămutată în Dumnezeu părinților noștri care s'a milostivit de Neamul nostru și a ridicat din mijlocul lui oameni mari cari să-i ducă la biruință, a fost totdeauna mângâiere și sprijin. Grația divină a făcut ca în 1859 să-l avem pe Cuza Vodă care a înfăptuit Unirea Principatelor, mai târziu am câștigat independența iar după primul război mondial am trăit marea bucurie de a vedea pe toți Români sub același sceptru.

Ar fi nedrept să nu amintim de rolul ce l-a avut Mișcarea Legionară între cele două războaie mondiale și să nu pomenim cum, sub înfățișare de cruciați, cari în numele credinței strămoșești au mângâiat nenorocirile Țării basarabene exploată de agenții oficiniei roșii, au dat semnalul de alarmă. Apelurile făcute la acea vreme de Corneliu Codreanu, nu numai că nu au fost încurajate ci, din nefericire, au fost sabotate.

Nu vom să contestăm valoarea politică a oamenilor de Stat de atunci, dar ochii dela 1890 nu mai vedeau la fel cu cei din 1930... "sunt chemări, sunt îndemnuri, sunt porunci, pe care numai tineretul le aude și le înțelege, pentru că numai li se adresează. Fiecare generație cu misiunea ei în lume".

Dacă opera de românzare și redesteptare a lui Corneliu Zelea Codreanu ar fi fost ascultată și urmată de guvernul de atunci, desigur că în anul 1940, când armata română, umilită și neputincioasă se retrăgea din Basarabia, aceiași agenți ai oficiniei roșii n'ar fi îndrăznit să desonoreze soldatul român, aruncându-l în apă clocotită și scuipându-l în față. După cum vedem, Mișcarea Legionară a avut dreptate și greșelile în istorie se plătesc scump.

Dacă cei ce au contribuit, mai mult sau mai puțin, la această catastrofă, au datorita astăzi să-și repare greșelile, pentru noi ceilalți este destul să urmărim - așa cum am făcut-o totdeauna - și să ne menținem pe drumul marcat de toți vitejii și Martirii Neamului românesc, începând cu Decebal, Mihai Viteazul, Ștefan cel Mare, Horia, Cloșca și Crișan, Tudor Vladimirescu, Avram Iancu, etc., etc., și să nu uităm pe contimporanii Corneliu Zelea Codreanu, Ion Moța și alții, ce încă din 1919 n'au încetat să demaște și să combată pericolul comunist și expansiunea lui imperialistă.

"... O Românie nouă nu poate ieși decât din luptă", spunea Corneliu Zelea Codreanu... "Mă adresez fie soldat ce ai sângerat la Mărășești și în toate vâile băute de grindina de oțel. Înaltă-te! Istoria te cheamă din nou! Așa cum ești! Cu mâna ruptă. Cu piciorul frânt. Cu pieptul ciuruit. Lăsați-i pe neputincioși și imbecili să tremure. În clipa când dușmanii ne copleșesc și politicienii ne vând, Români strigați cu înjurare ca pe politicienii munților în ceasuri de furtună! PATRIA! PATRIA! PATRIA!"

NOTE PE MARGINEA CARTILOR

Horia Sima: La crisis del mundo libre

"De asemenea, toți proorocii, de la Samuel și ceilalți care au vestit neamurilor, zilele acestora le-au vestit" (Faptele, 3-24).

Intrebarea fundamentală a cărții lui Horia Sima nu privește mersul istoriei, ci nici conjunctura actuală a politicii mondiale (conjunctură în care neamul românesc este angajat pe viață și pe moarte) ci însăși concluzia finală, concluzia transcendentă a istoriei. În perspectiva doctrinei creștine, concluzia finală a istoriei rămâne, până la clipa cea din urmă, o problema deschisă: istoria, proiectată în adevărul său absolut, adică în Christos, urmează legea salvării sau a rătăcirii definitive, pe care o găsim, vie, în datul divin al fiecărei existențe.

Cartea lui Horia Sima demonstrează deci, în ultimă analiză, că fundamentul istoriei este libertatea, pentru că Horia Sima condiționează salvarea finală a istoriei de o alegere lucidă și eroică a omenirii, ajunsă, astăzi, în întregimea sa, în pragul deciziei finale.

Într'adevar, vrednicia oamenilor li aparține de a decide dacă istoria se va concludă într-un sens catastrofic sau dacă, până la urmă și în termenii unei contra-revoluții total înfrupte, de ordin atât spiritual cât și politic, generații noastre li va fi dat să cunoască "vârsta de aur" regăsită a începuturilor dumnezeiești, din care istoria occidentală a lumii s'a desfiat sub domnia întinericului și a uitării (Kali-Yuga).

Pentru că adevărul cea mai limpede și mai certă a iminenței sfârșitului este, de fiecare dată, întoarcerea apocaliptică spre locurile cele dintâi ale vieții, sau, cu un concept mai hermetic, "marea regăsire".

Căci noi cunoaștem, astăzi, din trăirea cutremurătoare a unei experiențe de sfârșit de lume, "cuvântul launtric", secretul cel din urmă al Apocalipsei Sfântului Ioan, secret care este și definiția existențială absolută a lui Christos: eu sunt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul.

Dar, în devenirea sa istorică, ființa lui Christos este ea altceva - nativitate, moarte și înviere, decât înțelepciunea și dragostea existențială ultimă a istoriei?

În acest înțeles creștin al istoriei, istoria devine dialectică, în măsura în care, conștiința de sine însăși, istoria occidentală a lumii reprezintă înaintarea luminii ființei și retragerea întinericului, biruința aurorală a ființei asupra primejdiei și dictatelor neființei. Căci evidențele absolutului ard și consumă ("inardescimus et imus", scrie Sf. Augustin) lucrările imediate ale vieții noastre și semnele vremii anunță - celor ce știu să asculte chemarea tragică a înalțimilor - că vine momentul, pe care nici nu-l mai așteptăm să vie, momentul răscumpărării.

Nu trebuie, așadar, să ne dăm îndărăt de la a mărturisii că rațiunea de a fi a cărții lui Horia Sima se situează, dincolo de textul său analizabil în termenii conjuncturii politice actuale, într-o zonă de probleme și de forțe în acțiune a căror convergență ne arată unde se găsește astăzi, în istorie, sediul adevărului și destinul celor chemați ca să-l slujească.

Cartea aceasta a lui Horia Sima este o carte de sfârșit de lume, pentru că experiența fundamentală, mărturia de viață pe care o conține, stabilește, și cu câtă claritate, că prăbușirea finală a unei lumi de crimă și trădare a ființei nu mai poate să întârzie, dat fiind că toate liniile de forță ale conjuncturii istorico-politice a lumii, duc, ineluctabil, spre acel moment de criză absolută a istoriei ca atare, moment așteptat de toți vizionarii revoluției veacului XX.

Dialectica interioară a viziunii legionare mărturisește, fără încetare, tensiunea extremă, apocaliptică, dintre conceptul de criză integrală a istoriei și certitudinea irațională, mistică, a unei realizări de ordin transcendent a crizei care ne-a sfârșit viața și ne-a relegat în subteranele fără de timp ale neputinței istorice.

Obsesiunea crizei înțeleasă nu ca o catastrofă de ordin politic, ci ca o proiectiune istorică a unui moment de prăbușire totală a puterilor de viață ale lumii apare încă din primul text semnat de Horia Sima după 1945, în "Omul Nou", în ale cărui concluzii se poate citi:

"Ceea ce caracterizează însă criza actuală, este forța compactă cu care se manifestă și cadrul universal în care s'a amplificat. Nu mai e un popor, o pătură socială, o instituție care suferă, ci întreaga umanitate cu toate activitățile și toate națiunile pe care le cuprinde. Nu faptul crizei

alarmează, ci intensitatea și proporțiile ei. Nu e un anumit rău care ne chină, ci o avalanșă a răului. Nu s'a produs o catastrofă, ci o descărcare de catastrofe. Nu auzim un ghemăt izolat, ci o mare de gemeni. Nu a izbucnit un strigăt de ură, ci un uragan de mâni oarbe. Aceste simptome grave nu pot fi atribuite unui fenomen trecător, ci indică o criză de structură, cu efecte decisive pentru soarta întregii umanități. E o scadență, și nu mai e o etapă."

"Omenirea se apropie cu pași repezi de punctul culminant al experienței sale luciferice, care a început în Europa acum câteva secole și s'a lăna astăzi pe toată suprafața globului. În peripețiile ce le străbate nu se pune la încercare numai forța ei actuală, ci se repetă într-o evănire urmasă de orgoliu și durere, toate momentele de înălțare și declin ce le-a trăit în existența ei multimilenară. Dacă acest proces de disoluție sufletească nu va fi întrerupt printr-un gest colectiv de mare eroism și uesințiere, printr-un fapt istoric de epocă, nimic nu mai stă în calea omului luciferic să vehiculeze desuul omenirii pe linia amăgitoare a puterii lui nemărginite. Marat de permanența trepidă a poftelor și instinctelor, de nesățietate, care nu-l mai dă liniște, de voință concentrată numai în direcția intereselor viciate, el va stinge, în cele din urmă și cele mai ascunse vestigii de spiritualitate. În această clipă de opacitate desăvârșită a conștiințelor, omenirea va atinge un grad de înăilire atât de mare, încât întreaga ei existență se va transforma într-o vale a plângerii, într-un infern al durerii, al morții, al cruzimilor și lașității. Nici o adiere de speranță nu mai va bate din acei ceas. Binele uitat în cine știe ce unghier sufletesc va fi prea neînsemnat ca să mai întreprindă existența întregului."

În continuare, în aceeași lucrare "Omul Nou", ni se înfățișează situația reală a morții, înfruntării și tragediei umane: "Cauza sa de bărbăție a omului, va cunoaște un triumf rugător prin apariția ostilor ce-țu pe campul de bătălie. Ele vor sfărma domnia Anti-Christului și vor adușea în haosul de unde s'au deslănțuit puterile cutropitoare ale răului."

Noi credem a fi în măsură să putem afirma că unitatea launtrică, limpezimea rădăcină a perspectivei în care se împlinesc gândirea și acțiunea politică a Mișcării depun mărturie pentru autenticitatea spirituală și istorică a experienței noastre de viață. Pentru o Mișcare supusă unui regim interior de unitate totală, autenticitatea istorică a experienței de viață care o definește constituie semnul cel mai strălucitor al vocației sale dumnezeiești, prooia a faptului predestinării sale spirituale și istorice înăuntrul planului dumnezeiesc al înalțării lumii spre împlinirea finală, spre înviere.

Omul Național-socialist, experiența tragică a hitlerismului s'a definit, sub regimul unei autenticități existențiale absolute, ca o ființă spre moarte; omul nou al Mișcării Legionare, este martorul ființării spre înviere. Dialectica ocultă a revoluției europene face ca necesitatea morții, "apăsarea mormântului" s'pune a Capitanului, să fie condiția absolută a biruinței lui Christos și a noastră, și astfel învierea în Christos a neamurilor legi celei noi este condiționată, spiritual, existențial, istoric, de moartea lor, de prăbușirea în noaptea cea totală.

Destinul Mișcării Legionare, partea sa nemuritoare, nu putea să-și asie împlinirea istorică decât în zilele acestora din urmă ale istoriei, pentru că noi suntem cei chemați ca să anunțăm și să organizăm înalțarea finală a forțelor care în istorie se înfruntă astăzi sub armele lui Christos, și ale negațiunii fără nume și fără patrie di sângeră și de pământ.

Prin jertfa Capitanului și a martirilor săi de sânge, Mișcarea Legionară a intrat sub moarte și vieții noastre s'au stins, dar unitatea launtrică, identitatea existențială absolută a Mișcării face ca noi, cei vii astăzi, ca niște înviați din morți, să trăim în moarte prin Capitan, și cei morți dintre noi se întorc la viață și regăsesc puterile luminii tot mai mult cu fiecare po înaintă, noi cei vii încă, li facem spre împlinirea destinului Mișcării, spre înviere.

De abia astăzi, în pragul cel din urmă al istoriei, ne va fi dat să putem a ne împlini

într-un sens major, pentru că istoria însăși, la ora actuală, intră sub comandamentul viziunii michaelice care a condus devenirea Mișcării Legionare din ziua înfruntării sale, din Iunie 1927.

Momentul actual al istoriei corespunde, într-un mod din ce în ce mai puțin ocult, cu cel mai adânc secret de viață al Mișcării și ființa noastră, în proiectia sa istorică, se identifice astăzi, cu momentul celei mai avansate autenticități a istoriei. La avânt-garda politică, istorică, existențială, spirituală a conștiinței occidentale a istoriei, doctrina apocaliptică, așa cum noi o înțelegem garantează poziția Mișcării în raport cu preluările accelerate ale crizei finale a lumii și stabilește ineluctabilitatea momentului în care Mișcarea va avea să se definească, în centrul însăși al acestei crize, ca forță de destin al celei mai necondiționate concentrații de luciditate și de voință, centru charismatic ale vieții celei noi (vita novissima) din care vor avea să se împărtașească cei chemați ca să fie marturii învierii.

"Când vor tăcea proorocii, pietrele din pustiu au să strige", spune Sfânta Scriptura.

Criza actuală a lumii, ca o biruință supremă a celor cari uneltesc desfrindarea omului prin crima perpetuă contra Fiului Omului, criza actuală a lumii ucide, fără iertare, tot ce a mai rămas omenesc în masele supuse dictaturii oculte a trădării elitelor și orgiei anti-christice a grupărilor obscure, cărora elitele s'au supus ca să simtă, conform vocației lor de slugă, mâna de fier a stăpanului, și batjocura delicioasă a slugărniceii.

Trădătorii, vânzătorii, slugile și cretinii domnesc în pace și onor peste o lume al cărui fundament de minciună și de crimă s'a suspendat peste prăpastiile unui sfârșit de spaimă și de dur, de vaer și de neînchipuită durere.

Responsabilitatea noastră în acțiunile ci-vilizate occidentale și al așa zisei lumi libere, executând dispozițiile unei strategii implacabile în desfășurarea sa urmarește dominația lumii, își justifică locurile de de-țin de la nevăzută lor stăpâni, desinfor-mand, degradând, mințind, prostituind adevărul ce nu trebuie cunoscut de noi, sclavi ai propriei noastre confuziuni min-tale.

Prima parte a cărții lui Horia Sima despre care vorbim aici, este intitulată "1945-1958. Trece anș de capitulațiune", și, în 11 capitole scurte și clare, analizează condițiile obiective ale dezastrului politic și ideologic al Occidentului; capitolul 11, este intitulat "Guvernământul mondial".

Cea de a doua parte a cărții, privind "La Hora de la decisiune", stabilește sensul transcendent al conjuncturii actuale, și concludă iluminând datele obiective, politice, ale acestei conjuncturii, prin denunțarea situației apocaliptice în care omenirea se găsește angajată, astăzi, fără întoarcere și din ce în ce mai evident. Capitolul ultim, al 27-lea, este intitulat "Pacea Antichristului".

Ceea ce în "Omul Nou" era viziune, luare de poziție spirituală, în "La crisis del mundo libre" devine analiză politică, ideologică și doctrină de luptă. Acțiunea revoluționară nu este niciodată altceva decât conver-tirea unei viziuni spirituale în termeni de analiză politică a unei situații date, situațiune care devine astfel, cu un concept marxist-leninist, imediat revoluționară.

Definind criza lumii libere așa cum o definește, Horia Sima reduce această criză la o problema de acțiune revoluționară directă, și angajează Mișcarea Legionară în direcțiunea unei lupte spirituale al cărui sfârșit se prevede; pentru că salvarea noastră va hotărî nimicirea dușmanilor Celui pe care-L iubim și care ne iubește, Christos învingătorul morții.

"Vom despica cu grele târnăcoape pe cei ce-au vrut mormântul să ni-l sape", au învâțat să cânte legionarii.

O dare de seamă a conținutului unei cărți poate fi considerată ca un fapt curent, adăugat cotidianului nesemnificativ.

Sunt unele cărți însă care provoacă izbucniri adânci de pasiune cari definesc și legitimează o viziune, sensul unei civiliza-ții, secretul unei mișcări de viață a neamurilor sau a istoriei însăși. În raport cu o asemenea carte, rolul cronicarului este acela de agent provocator: în această scurtă dare de seamă asupra ultimei cărți a

lui Horia Sima, cea mai mare parte din afirmațiunile făcute de noi nu corespund în mod direct textului, ci proiectează ultimele complicațiuni ale acțiunii, partea care, fără a fi ascunsă, nu este spusă, etc.

În "La crisis del mundo libre" Horia Sima stabilește necesitatea obiectivă a unei at-titudinii ofensive a Occidentului, dacă acesta mai vrea încă să-și supraviețuiască. O at-titudine ofensivă a Occidentului față cu pro-priul său destin, și considerând antagonis-mele interne care-l definesc pe planul is-toric și politic al conjuncturii actuale, im-plică însă o metafizică ofensivă a Occiden-tului.

Ori conștiința occidentală nu a putut prevedea decât o singură metafizică ofen-sivă, creștinismul.

Un nou chip al creștinismului se arată, așa dar, astăzi, în istorie, creștinismul de sgarșit de lume, pe care l-au trăit sacrifi-cați Mișcării Legionare.

Doctrina creștină asupra istoriei și sfârșitului recunoaște, în cei trei Arhangheli, Gabriel, Michael și Rafael, cele trei proiec-te divine ale istoriei arhetipale vi care luminează sfârșitul istoriei dându-i un în-țeles dialectic, o devenire interioară în care neamul omenesc își măsoara vrednicia și destinul.

În termenii proiectului michaelic al isto-riei, care se găsește studiat și definit de către Horia Sima, atât în "Omul Nou" cât și în "La crisis del mundo libre", ostiile michaelice ale cerului sunt chemate să res-tabilească ordinea degradată a ființei lumii, și nimicirea acestei lumi de alienațiune este condiția curățeniei sale cele noi, ob-ținute prin foc și pară de către răzunăto-rii lui Dumnezeu trădat de indolența și de nimicnicia abjectă a oamenilor nevrednici de sacrificiul Fiului.

Proiectul gabieliic al sfârșitului istoriei a prevăzut deschiderea inimilor oamenilor sub preșuirea unei nefermurate lumii a dragostei, care ar deslega puterile binelui în istorie, și ar stinge, dinăuntrul vieții neamului omenesc, dominația întinericului și atotputernicia agenților conspirației in-ternele ce s'au împreunat contra lui Chris-tos și a credinței noastre în El.

Conspirația mondială a forțelor oculte, care a apucat să putrezească, să disloace și, în ultimă instanță, să distrugă forțele vii ale creștinismului, angajate din ce în ce mai iremediabil în vârtejul catastrofei istorice a unei civilizații abdicând de la ve-gheea existențială a propriului său destin, conspirația mondială a forțelor oculte ajun-ge, astăzi, în prezua împlinirii planului său de dominațiune mondială.

Domnia incondițională a forțelor nega-tive ale istoriei înseamnă, astăzi, că lumi-na Dumnezeirii nu mai arde în inimele oa-menilor, și că proiectul gabieliic al sfârșit-ului istoriei se găsește lovit, pentru tot-deauna, de verdictul înfrânt al propriei noastre neputințe.

Focul răzburării cerului trebuie deci să ardă peste lume, și proiectul michaelic al distrugerii purificatoare să se înfăptuiască peste ruinele și peste cadavrele celei mai drepte răsplătiri a inconștienței, lași-tății și trădării omenesti.

Dar anumite rațiuni de taină ale planu-lui divin, despre care numai Sfântul Pavel a știut a vorbi, au împiedicat din început și vor împiedica până la urmă ca prăpă-dul stihial prevăzut de proiectul michaelic al sfârșitului să aibe loc.

Acțiunea acestor forțe de taină, pe care Sfântul Pavel, în cea de a II scrisoare către Thessaionicieni le numește forțele de retențiune (Kataexon) corespund proie-ctului rafaelic de sfârșit al istoriei, proiect de sinteză între lumina orbitoare a spe-ranței gabieliice, și fulgerătura cumplită a prăcușurii michaelice peste stuporea bes-tială a omenirii dată pierzaniei.

Depășind antagonismul dintre lumină și catastrofă, proiectul rafaelic prevede, față cu ineluctabilitatea dominației mondiale a conspirației forțelor întinericului și ale morții, apariția unei contraconspirații re-prezentând voința de viață și de lumină, apariția unei elite contrarevoluționare în-trunind în sine luciditatea și misticismul unei generații de sfârșit al lumii, seninul sfînteniei ajunse și neliștea tragică a purtătorilor de duh în istorie.

Comandamentul ceasului de față are deci mărturia de sacrificii a unei genera-

Dumitru Nimigeanu: Insemnarile unui taran deportat din Bucovina

PENTRU cine a citit pe Kravcenko, cărțile ce au publicat Românii exilați asupra evenimentelor din România, au constituit o decepție. Exilatul român care citea aceste cărți se întreba îngrijorat ce efect puteau ele produce asupra lectorului occidental. Și realitatea este că acest efect se situa pe undeva pe lângă cifra zero. Cauza? E mai bine de pus la plural căci sunt cel puțin două cauze. Una este lipsa de interes și egoismul omului rămas liber și al doilea că "Am ales libertatea" a lui Kravcenko epuizase aproape tot subiectul intrădevar, după teribila scenă descrisă de numitul Rus, scena în care țărani fierbeau baletul pentru a putea manca cele câteva boabe de porumb ce se gaseau în excrementele patrupedelor, ce altceva mai sguđuitor ar fi putut găsi un scriitor, pentru a zgâlțâi insensibilitatea blazatului lector occidental?

Este bine de precizat că Românii care au scris până acum despre situația din România nu au trăit *marea experiență*. Ei au plecat din România înainte de punerea în practică a tuturor metodelor comuniste, au părăsit țara când Marea Tragedie era la început.

Am scris și am susținut că cea mai bună carte de acest gen apărută a fost cea a regretatului și recent decedutului Raul Rușel. Cei ce au scris până la el lăsat în urma lecturii o nuanță de neîncredere, dacă nu de suspiciune. Intrădevar, ce încredere se putea acorda scrisului lui Camil Rîng când în cartea sa găsim pagini în care sunt relatate vizitele la ambasada rusească iar în a lui D. D. R. B. P. Șerbanescu, vizitele sale, în calitate de avocat, la deținutii politici?

Prima carte care, după mine, putea—în parte—zgâlțâi dolcele farniente al lectorului occidental, a fost cea a lui Raul Rușel. Dar nici Raul Rușel nu trăise marea experiență. Între fierberea bălăgarului din cartea lui Kravcenko și necazurile lui Raul Rușel, este o distanță astronomică.

Am așteptat totdeauna apariția unui Kravcenko românesc. Să ne închipuim că ar reuși să scape și să ajungă în exil Radu Orz, un om care, bătrân, aproape orb, suferă torturile închisorilor comuniste de 14 ani, să ne închipuim că ar scăpa și ar ajunge în exil generalul Petroviciușcu, întemnițat de 18 ani, să ne închipuim că ar scăpa și ar ajunge la Paris căpitanul poșt-fonca, prizonier în Siberia de 16 ani (căruia nu i se dă drumul pentru că refuză să renunțe o iotă dela convingerile sale anticomuniste); să ne închipuim că ar fi încă în viață și ar ajunge în exil Nichifor Crainic sau Ionel Teodorescu, adică oameni care au trăit în miezul tragediei și nu la marginile ei, ei da, în acest caz, exilul românesc ar putea avea corespondentul lui "J'ai choisi la liberté".

Acestea erau gândurile mele până acum o săptămână când, la intervenția autorului, dl. Dumitru Nimigeanu, am primit din partea Fundației regale cartea "Insemnarile unui țaran deportat din Bucovina".

Cartea aceasta, pentru care felicităm fără reticențe Fundația regală, cuprinde toate calitățile și defectele unei cărți scrise de un om nedepins cu înșiratul rândurilor pe hârtie. Autorul, dl. Dumitru Nimigeanu, este un țaran autentic și nu fabricat. N'a mai scris și nici nu i-ar fi trecut prin gând că va scrie o carte, atunci când își vedea cuminte de gospodăria lui din Tereblecea Bucovinei, dar răsturnările apocaliptice ale vremurilor noastre, întoarcerea civilizației cu 2.000 de ani în urmă, la sclavaj, au făcut din țaranul cuminte al Tereblecei un scriitor și au dat exilului românesc pe mult așteptatul Kravcenko.

Dumitru Nimigeanu a trăit marea experiență. El nu a avut nevoie să facă apel la comparații literare sau—de ce nu am spune-o—la imaginație, pentru a furniza exilului românesc și lumii întregi un document anticomunist adrobitor, pentru a aduce contra stănișmismului sovietic o acuzație tot așa de nimicitoare, ca aceea a lui Kravcenko.

În cartea lui Dumitru Nimigeanu lipsește fiorul de stil. E clar că ele ar fi fost necesare. E foarte probabil că lui Dumitru Nimigeanu i-au scăpat anumite fapte cărora el—neavând meșteșugul scrisului—nu le-a acordat importanța necesară, că nu a știut—poate—să scoată în relief alte. Țăranul Nimigeanu a scris ce a trăit și ce a auzit dela alții. Dar, dacă în cartea lui Raul Rușel părțile cele mai interesante erau acelea auzite dela alții, —ne referim doar la cartea lui Raul Rușel, singura care mai merită atenție după apariția cărții lui Dumitru Nimigeanu—, fără însă a afirma că apariția celorlalte a fost inutilă—în cartea a țăranului dela Tereblecea părțile cele mai interesante sunt cele trăite de autor, cele scrise din auzite fiind cu totul secundare.

Dar dacă se simte lipsa meșteșugului scrisului, dacă acest meșteșug ar fi răcut poate cartea mai atrăgătoare, cartea lui Nimigeanu are calitățile și valoarea documentului autentic, nealterat de meșteșugul scrisului.

Și totuși, fără meșteșugul scrisului, instinctul țărănesc și marea suferință, aceia care învață pe om multe, l-au făcut să scrie și pagini de cea mai înaltă factură literară. Ce până mâlastră ar fi putut oare să ne dea pagini mai sguđuitoare ca cele pe care le vom reproduce mai jos?

După 6 ani petrecuți în Siberia, Dumitru Nimigeanu reușește să fugă și să ajungă din nou "în satul care mam născut". Dar să-i dăm cuvântul țăranului român ajuns scriitor fără voie: "Apropiindu-ne de gospodăria noastră, am intrat la un cumătru, Nicolae Cosăc, la care am mai venit și alți vecini. Ne uitam unii la alții cum ne schimbaserăm în 6 ani, de ne păream străini. Toți ne priveau de parcă ne-am fi întors din morământ. Femeile au început să plângă, dar eu, neputând plânge și nici a le privi, am plecat să-mi văd casa. Când am zărit-o, mi s'a făcut părul măciucă: un schelet și în jurul lui nimic! Nici grajd, nici gură, nici cotlet, până și pomii se uscaseră! Apropiindu-mă mai mult, cu toată caleala ce-o căpătăsese din amarul vieții, am început să plâng ca un copil. Casa nu mai avea nici uși, nici ferestre; înăuntru nimic, iar tot ce fusese în fața casei, era acum distrus. Totul era pustiu, numai într-o odăie locuia un Basarabean, care plecase din Basarabia din cauza foametei.

În fața acestei priveliști, mi se rupea inima și nu mă mai puteam opri din plâns. Am sărutat pereții casei și ușa odăii în care locuia necăjitul Basarabean și am plecat".

Oare cu ce fraze meșteșugite ar fi putut reda cineva mai plastic pe țăranul român legat de pământul și de casa lui: "Am sărutat pereții casei și ușa odăii..."

Legătura aceasta extraordinară, teribilă, a țăranului român de satul, de ogorul și vitele lui, este obstacolul implacabil de care se vor sdrobi iremediabil toate încercările bolșevice de a smulge vița românească de acolo unde a prins rădăcină.

Di Dumitru Nimigeanu, după o dureroasă odisee, se află în Australia. Muncește proslă de baie, o bucătărie electrică, un aparat de radio sau chiar unul de televiziune.

Și sunt sigur că va lăsa totul cu cea mai mare ușurință, pentru a mai săruta odăta pereții casei țărănești și ușa odăii și pentru a mai avea în locul aparatului de televiziune căruța cu cai sau cu boi, vaci, oi, rațe și găini. Sunt sigur de aceasta pentru că ceilalți cari au trecut printr-o școală sau mai multe dar cărora lustrul cărților nu le-a pervertit sufletul, gândesc la fel, simt la fel. Toți cei cărora le-a rămas sufletul țărănesc gândesc și simt la fel cu fratele lor Dumitru Nimigeanu.

A doua teribilă scenă este următoarea: Dumitru Nimigeanu cu soția, fetița, și o rudă, Leon Nimigeanu, hotărăsc să fugă în România. Se adăpostesc într-o casă din apropierea frontierei și când, la căderea nopții vor să plece, copilul mic al lui Leon Nimigeanu începe să plângă. Și Dumitru Nimigeanu îi spune rușii sale că el pleacă, nu mai poate aștepta. Dar să dăm din nou cuvântul lui Dumitru Nimigeanu: "În momentul în care am observat că grănicerii se așezaseră jos, când voiam să plecăm, deodată copilul cel mic al lui Leon Nimigeanu începu să plângă. Distanța dintre posturile grănicerilor fiind numai de un kilometru, înseamnă că depărtarea dela noi la cel mai apropiat post ar fi fost, în cel mai bun caz, 500 de metri și dela această distanță plânsul copilului s'ar fi auzit. Trecerea în aceste condiții era cu neputință. Eu eram hotărât să plec cu familia mea, dar Leon m'a rugat să rămân până a doua seară, căci nu va lăsa copilul să doarmă în timpul zilei și seara fiind obosit va trebui să doarmă "doș", așa încât vom putea trece cu bine. "În cazul când copilul va plânge iarăși, eu îl îndădus", a adăugat el, "și-l duc în România să-l îngrop acolo, dar de trecut tot voi trece!"

Care ar fi fost oare figurile de stil care să redea mai plastic disperarea Românilui albit și-și sugrumă copilul pentru a scăpa de binefacerile raiului comunist? Dacă nu se putea altfel, prefera să-l ducă, cel puțin, ca să-l îngroape în libertate.

Da, de data aceasta ne aflăm în fața unor pagini sguđuitoare. De data aceasta avem și noi pe Kravcenko al nostru. Un Kravcenko țaran autentic, care a trăit marea experiență comunistă. Scena de mai sus poate sta alături de aceia a fierberii bălăgarului, relatată de Kravcenko.

Am putea face următoarea comparație: un om a suferit greu de amigdalită și apoi scrie, foarte frumos, foarte talentat, cele

ce i s'au întâmplat, iar un altul a suferit de ciumă, a avut norocul că printr-o minune să scape și apoi să scrie, poate cu mai puțin talent, prin ce a trecut. Fără îndoială că povestirea celui de al doilea va fi mai sguđuitoare. În prima categorie ar intra deci cele ce au scris dnu Marino, René Ineo, Camil Rîng și D. G. K. E. Șerbanescu și în a doua cartea țăranului Dumitru Nimigeanu, a lui Raul Rușel și tuându-se pe o linie mijlocie, adică între ciumă și amigdalită.

Dumitru Nimigeanu este un țaran român înzestrat de Dumnezeu cu multă inteligență, care a cucerit globul, a văzut multe și care, probabil, a și citit destul—iară să fi câștigat îndeajuns calitățile necesare încheșării unei cărți pretențioase—și penița i s'a șierut destul pentru a fi capabil să ne dea documentul pe care îl recenzăm. Dar suferința, marea suferință, pune duh și în penița cea mai inexperimentată. Exemplul îl avem în una din anexe. Aici, Nimigeanu (spun de multe ori Nimigeanu în loc de dl. Nimigeanu pentru că citirea cărții lui m'a făcut să-l simt și să-l scotesc prieten) dă scrisoarea unui alt țaran deportat, scrisoarea trimisă lui din Finlanda: "Și acolo a fost capătul norodului nostru. Mulți dintre ai noștri zac săracii acolo. N'au să mai vie pe veci. Amu să-ți spun cine sunt morții. Cumnată-tu Mihai li mort acolo; Petru lui luța a lui Petru, mort, Frunză, mort, Fănuța de pe vale, mort, flăcăul lui Mihailcea, mort, Gheorghe Mihai, mort, Petruța care cânta la joc, mort, Todirică a lui Ștefăniță, mort. Și așa că mai mult de jumătate din oamenii dela noi au rămas acolo. Care au fost bolnavi, le-au dat drumul acasă, dar au slăbit pe drum și n'au ajuns acasă. Așa au murit Niculae de lângă părau și Todirică a lui Onigor".

Aici ne aflăm în fața documentului crud. Țăranul din Finlanda nici nu scrie pentru upar. El își înșiră pe hârtie durerea pentru și numai pentru un prieten al lui. O simplă scrisoare ca atâtea mii, zeci și sute de mii de scrisori a mii, zeci și sute de mii de țărani români, scrise cu greutate, silabisind, la lumina unei lămpi cu petrol sau chiar la o feștiță de se, scrisori cari rămân necunoscute și în care totuși inteligența nativă a oropsitului țaran român arde ca o flacără. "Și acolo a fost capătul zăcării acolo... și așa că mai mult de jumătate din oamenii dela noi au rămas acolo..."

Parcă am asculta acordurile profunde ale unei orgi, rândurile acestea simple, înspăimântător de simple au cadenta gravă a unei sonate de Beethoven, dau senzația unei apăsări fizice, ca notele unui prohod bizantin. "Și așa că mai mult de jumătate din oamenii dela noi au rămas acolo." Prohodul de înmormântare a Neamului nostru, cântat în indiferența celor ce în Septembrie 1939 au declarat solemn că fac războiu pentru libertatea popoarelor!

Și totuși vița românească e îndrăcită. Nimic nu o poate distruge, nici chiar diavolii roșii. Scrisoarea—prohod se termină cu speranța românească de totdeauna: "Poate a da Dumnezeu să treacă și pacoștea asta". Parcă am citi pagini de cronică, parcă am reciti povestea băjenilor de altădată!

Acolo e speranța noastră. În această jumătate de norod care a rămas, în acel sfert de norod care va mai rămâne, în această pătură românească de care ne amintim rar, pe care am nedreptățit-o și oropsit-o totdeauna. Speranța noastră este în Dumitru Nimigeanu care-și va lăsa confortul din Australia pentru a se întoarce să-și sărute pereții casei și să reia viața de acolo de unde au întrerupt-o Cavalerii Apocalipsului.

Și acum ceva despre dl. Nandriș, compatriotul care s'a ocupat de tipărirea cărții lui Dumitru Nimigeanu. Dl. Nandriș este Bucovinean. Se pare că Basarabia și Bucovina au—chiar când stau alături de eroii dela 23 August—o altă concepție decât tovarășii lor. Astfel, de mult, la Paris, spre nemulțumirea "eroilor", dl. profesor Crihan, membru al comitetului național, a participat la un parastas pentru mareșalul Antonescu. Profesorul Crihan nu putea uita că grație mareșalului, Basarabia a fost liberă 3 ani de zile și, dacă gestul său a fost desaprobat de bugetivori, el a fost aplaudat de marea majoritate a exilaților români.

În prefața cărții lui Dumitru Nimigeanu, sub semnătura lui Nandriș, citim cu uimire: "Să nu uităm sutele de mii de soldați și ofițeri ai armatei române prizoniere în URSS, care au apărut pământul strămoșesc împotriva invaziei despotismului sovietic. Contrar tuturor legilor din lumea civilizată, prizonierii armatei românești sunt ținuti în robie până astăzi".

Pentru prima oară citim pe această baricadă a celor care au chemat și așteptat pe Bolșevici ca "să ne elibereze", rânduri de apreciere a luptei contra bezbojnicilor. Sunt mișcat și, dacă se continuă pe această cale, se poate întinde o punte de înțelegere. Se poate găsi o platformă de luptă comună și pentru cei ce suferă "pentru a ne elibera" și pentru cei ce au luptat alături de "nazizi" pentru a ține România "sclavă". Altfel nu, categorie nu, căci ne-ar turbura somnul cel ce au căzut la Odesa, Naléc și Stalingrad.

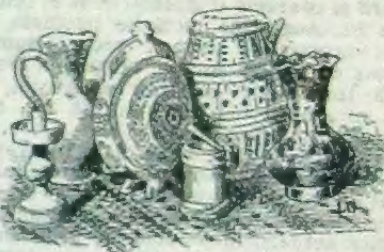
Dar deocamdată felicităm pe dl. Nandriș pentru curajul de a fi scris aceste rânduri și, în cazul când le-a strecurat fără stirea celorlalți corifei dela Fundații, îi dorim să nu aibă de suferit prea mult.

Tot în cartea lui Dumitru Nimigeanu nu știm dacă nu a fost o scăpare din partea lui Nandriș—găsim câteva rânduri curioase: "În fiecare comună a fost pus primar câte un *venetic dintr-o aceștiță*" (pagina 24)... "Comandanții unităților un *edipian evreu* și un locotenent *cerchez*..." (pag. 87)... "Me bucuram că războiul merge bine pentru noi (pentru "nazistii" germani și români n. m.) (pag. 90)... Acești *Eurei* erau din Kiev, de unde fugiseră de frica Nemților. Secția câilor ferate le da de mâncare *gratuit*. Aveau cartele cu rații duble, adică 800 de grame de pâine pe zi, fără să lucreze nimic" (pag. 114).

Intregul cărții ne face să credem că dl. Nandriș a epurat textul lui Nimigeanu, pe ici pe colo, dar se pare că unele amănunte i-au scăpat, și probabil că nu e bine; nici pentru dl. Nandriș și nici pentru noi. Pentru dl. Nandriș pentru că e posibil ca "haiducul" comitetului să facă scandal, iar pentru noi pentru că—așa scriu unii—, trebuie ne punem bine cu Evreii.

Și ca încheiere, reînviind felicitările la adresa Fundațiilor regale care au tipărit cartea compatriotului Dumitru Nimigeanu, trebuie să spunem că misiunea nu e terminată. Comitetul național trebuie să scolească în fundul sacului în care a stat fondul numit *pentru propagandă*, fond creat de "criminalul de război" Antonescu. Și în cazul că nu se mai găsește nimic, cei ce din nebagăre de seamă au pus în bănci pe numele lor o parte din acești bani, să facă bine și să scoată altă cără și noi, pentru a publica "Insemnarile unui țaran românesc" în engleză, franceză, germană și spaniolă. Acest lucru este indispensabil. Ar fi o crimă când ești în posesia unui document de extraordinară importanță, să-l nesocotești. Iar dacă-l vor nesocoti, Neamul acesta de țărani oropsiți, va cere într-o zi compuneri.

N. S. G.

HORIA SIMA

tu cu destin împărătesc, și căreia îi este hărăzit să definească și să organizeze condițiile contra-revoluționare ale apariției unui nou sacrament de viață în Istorie, acel Novum Sacramentum în care tradiția ocultă a Occidentului avea să aștepte, în răstimpul unui mileniu, împlinirea făgăduinței paracletice a Mântuitorului nostru Iisus Christos.

Noi credem a ști că Mișcarea Legionară este astăzi gata să răspundă la suprema chemare a destinului. Mișcarea Legionară este perfect conștientă de faptul că ceasul din urmă al Istoriei a sunat, și că lupta ocultă pentru dominația lumii a intrat în faza sa finală.

Conjurația mondială a forțelor de alinație și de crimă cunoaște astăzi, după lichidarea Europei naționale, un moment de concentrație nemăintâlnit în Istoria lumii, și această concentrație criminală, numai o acțiune contra-revoluționară totală a forțelor de viață ale Occidentului o mai poate încă sfărâma.

În duhul jertfei celei mari de la Mădăhonda, Mișcarea Legionară se ridică astăzi peste degradățiunea și nenorocirile proprii sale condiții de obiect al unei competiții ascunse de forțe supuse antagonismului final al Istoriei, și afirmă voința sa lucidă și tragică, conștiința împede a propriului său destin care îi ordonă de a se angaja, cu ultimele sale disponibilități, în primele linii ale contra-revoluției.

I. P.

Potop și a dl. Butariu, Posteuca, Turdeanu, Bendescu și Novac. Dna Edmund Jacques traduce în engleză nuvela "La capătul drumului" de dl. Nicolae Novac, nuvelă publicată și premiata la concursul de nuvelă al revistei noastre.

"Ce suflet de Român avea Evreul acesta!" Este vorba de regretatul Raul Rubsel, și fraza aceasta a întrebuitat—o într-o scrisoare ce ne-a trimis—o un cititor al nostru, un Francez născut în România. Da, despre Raul Rubsel se poate spune că a fost un Evreu cu suflet de Român.

Un Evreu care a scăpat din iadul comunist și care, venit la Paris, în loc să se apuce de afaceri cu banii ce-i avea, să-i imulțască, să trăiască larg, s'a apucat să-și investească acești "bani albi de zile negre", într-o "afacere" care avea să-i aducă numai necazuri.

L-am cunoscut pe acest Evreu cu inimă de Român și, vor rămâne poate mulți nedumeriți, între el și mine a existat o corespondență foarte bogată. Înainte de a tipări cartea, a venit la Madrid pentru a căuta o tipografie mai ieftină și... un sfat dela noi cei ce trudim în jurul "Carpaților". Îmi vorbea de speranțele lui, era convins că Evreii din Israel—cei cari trăiseră în România, bineînțeles—, îl vor ajuta la difuzarea cărții și-i vor întinde o mână de ajutor pentru a o tipări apoi în franceză și în engleză. Mi-a spus cum va fi în linia marii cartei lui și eu am dat pesimist din cap. "Așa cum îmi spui, cartea dăle nu va fi sprijinită de Rubsel, ci boicotată", i-am spus eu. Nu s'a lăsat convins pentru că Raul Rubsel era un iluminat. Pentru el Patria nu era "ubi bene", ci România. Se născuse și trăise în acea țară și, voia să facă ceva pentru ea, voia să mulțumească Neamului și Pământului românesc, făcându-i cunoscute durerile în lumea liberă. Și poate mai voia să dovedească acestui Neam că nu toți Evreii sunt așa cum spun antisemiții, ci sunt și Evrei care sunt ca toți Românii, între ei și Români fiind doar o deosebire de religie.

L-am revăzut la Paris anul trecut când își făcea corecturile la ediția franceză. Era abătut, sfârșit. Fusese sabotat într-un mod infam. Nu mai avea bani, o ducea greu și simțea că moartea e aproape. Făcea eforturi supraomenești pentru a trăi cel puțin până când ediția franceză va vedea lumina tiparului.

După apariția ediției românești i-am făcut o recenzie în "Carpații" și, mulțumindu-mă, m'a rugat să revin, arătând că ce fac parte din Comitetul Național sunt obligați să-i ajute la tipărirea cărții în limba noastră. Îmi răspundea că nu are timp să-i fac un serviciu și mă duce la serviciu. Scriind acest lucru, în loc de capătarea bunăvoinței "șefilor exilului", s'ar fi obținut contrariul. Și iată ce-mi răspundea Evreul cu suflet de român: "Domnii dela Comitetul Național Român, cu toate asigurările date în vederea publicării traducerii, n'au făcut până acum nimic. N'au știut cum ar trebui folosit documentul unei asemenea mărturii. Mai deunăzi, am avut aici o lungă întrevedere cu prof. Veniamin care face parte din CNR. Acesta e pătruns de valoarea și importanța cărții și de nevoia de a se vedea publicată în l. franceză și în cea engleză. După apariția broșurii (un prospect, n. n.), mi-a arătat că i-a scris stăruitor în această chestiune dlui Vișoianu. Dar, între noi fie zis, numai îmi fac nici o iluzie în sprijinul acestui domn, fiindcă am ajuns la convingerea că omul acesta, după mai bine de un an de zile decând i-am înmănat cartea, n'a ajuns încă să citească, și deci nu-i cunoaște valoarea".

Evreul cu inimă de român n'a găsit înțelegere nici la coreligionarii dsale. Ziarele de limbă română din Israel l-au insultat iar Evreii din celelalte țări l-au considerat un renegat. Nu pot uita scrierile de ură ale unui Evreie din Paris—al cărui soț a făcut totuși avere în România—, când a fost vorba de Rubsel. În loc de ajutor, așa cum spera, Raul Rubsel a găsit sabotaj. Nu se mulțumea acea Evreică să-l critice din punct de vedere politic ci scormonea în viața lui intimă și afirma că Raul Rubsel... și-a omorât soția.

În convorbirea dela Paris nu i-am mai spus și această infamie. L-am lăsat cu nedruncinatul lui avânt, l-am lăsat să alerge de la o ușă la alta pentru a-și termina ediția franceză a acestui document în favoarea Patriei comune, a mea și a lui Raul Rubsel, Evreul cu inima de Român.

Și a reușit. Peste neînțelegerea tuturor și mai ales a acelor care erau obligați să-i întindă o mână de ajutor, Raul Rubsel a reușit să îndeplinească jurământul ce și-l făcuse la ieșirea din Patrie: să scrie o carte cu care să încerce a agudui dulce fărâmițele occidentale.

Raul Rubsel a murit. Evreul cu suflet de Român, a trecut în imperiul marelui liniști. Românii de religie creștină, la întoarcerea acasă, vor trebui să-și amintească de Raul Rubsel, Evreul cu inima de Român, pentru care Patria nu era "ubi bene", ci România.

Semnalam cu bucurie o linie nouă pe care un număr de Români din America s'au

situat, hotărâți să treacă la înfăptuire. Până acum (nu voim să criticăm și nici să căutăm vinovații), Românii din America s'au grupat pentru a face biserici sau societăți cu obiective materialiste, temându-se parca să ia o atitudine politică (e vorba de o politică românească mare și nu partizană). Iată că în 1957 se creiază prima grupare românească în Statele Unite, al cărei scop este de a lupta pentru Patria de origine, România, "la adăpostul falnicelor drapele americane și român". Președinte al acestei asociații este dl. Joseph Crăciun. Și secția din Michigan, al cărui președinte este dl. George Roman, a pășit la redactarea unui buletin. Dl. Roman, în cuvântul de "deschidere", constată că în timpul și după cel de al doilea război mondial, Românii din America n'au făcut nimic pentru frații din Patria ocupată și arată cum Bulgarii au protestat atunci când avioanele americane au bombardat orașul Sofia. Care să fie cauza? O desprindere totală de Patrie? Din activitatea Românilor din America nu reiese deloc această desprindere. Este, cred eu, mai degrabă a lipsa de informații asupra războiului și scopurilor războiului nostru în Răsărit. Dar ce-au făcut diplomații noștri la Washington? Această acțiune de lămurire a Românilor americani își propune să ducă Comitetul Național Român American.

"Acestia (Românii refugiați ajunși în America), scrie dl. Tiberiu Humița, pot servi drept punte de legătură între generațiile vechi și noi, trăiți și creșcuți în țară în lumea celor vechi, însă cu destulă învătătură pentru a ține pas cu cei tineri. Cei noi veniți își vor împlini misiunea aici, în măsura în care vor fi în stare să stabilească această legătură spirituală, căci în caz contrar, se vor încadra în numărul nesfârșit de aventurieri care au reușit să se căpătuiască și să-și pună pielea la adăpost".

Directorul nostru, dl. Aron Cotruș, scrie: "În această atmosferă americană, înveninată din umbră de cei gata mereu să se vândă pe blide de linte ori pe veruca roșie, Chemarea Comitetului N. R. A. vine să ne arate că mai sunt încă Români în America, și mai vine ca o sguđuitoare goarnă a sufletului României înghenunchiate căreia Rusia mișelnică vrea să-i pună pentru totdeauna, pe trup și pe suflet, pecetea roșie a Satanei și a robiei fără de sfârșit.

Cine tace în aceste împrejurări, când România este cu calusul în gură, dovedește că n'a fost niciodată Român și n'a fost niciodată Român și n'a fost vrednic să fie".

La eventuala întrebare dacă această acțiune nu vine prea târziu, cred că răspunsul este: "Nu".

"Societatea "Doina" din California a ținut o șezătoare în sala Bisericii Sf. Treime, din Los Angeles, în ziua de 1 Martie. Președintele societății, dl. Marius Moselle, a vorbit despre Unirea Principatelor, după care a salutat prezența directorului nostru, dl. Aron Cotruș.

Părintele Victor Bărbulescu—care în cursul dimineții a oficiat un serviciu divin—, printre altele a evidențiat că un om de Stat american a spus că "o minoritate nu-și poate îndrăgi patria adoptivă, dacă nu-și iubește țara de origine". A scos după aceea în relief meritele miciei societăți "Doina", care prin încurajarea cântecului, prețuirea și încurajarea portului și țesăturilor românești, a slovei românești, prin cărțile expuse în biblioteca proprie, arată că sunt și buni Români și loiali cetățeni ai Americii.

Dl. Gheorghe Ionescu, neobositul învățător român, autor al Abecedariului și a unei cărți asupra Istro-românilor, ajuns în Statele Unite, face o recapitulare a istoriei Românilor, trecând, apoi la realizările și lupta Românilor exilați. Dsa scoate în evidență figura dlui Aron Cotruș: "În fruntea tuturor se postează însă, prin disperarea, furia, ura, combativitatea și neresemnarea unui neam întreg, neam ce nu se vrea rob la muscali și venetici, și la toți "adușii de vânturi", rapsodul neamului valah, Aron Cotruș".

S'au recitat apoi de către Florin și Lavinia Ionescu poeziile maestrului, "Cine grîșă se poate" și "Duh de dărjenie". Însfârșit, directorul nostru recită "Psalm românesc", după care a urmat un program de cântece și jocuri românești. Să adăugăm noi vreun cuvânt de laudă și apreciere la adresa societății "Doina"? Nu. "Doina" nu are nevoie de aceste laude. Activitatea ei este cunoscută de toată lumea românească din Statele Unite. Din nefericire, nici una din multele societăți românești care au o frumoasă activitate în alte domenii, nu imită "Doina" în activitatea culturală și de cultivare a limbii celor de acasă, a limbii celor ce suferă în Patria de departe.

În Germania, la Aachen, există o bibliotecă a orașului în care se găsesc multe ziare și reviste românești, până la 1900 și după 1900. O parte a acestei biblioteci a fost distrusă în timpul războiului, dar numărul revistelor și ziarelor românești rămase este destul de important. Directorul acestei biblioteci este un mare filoromân.

Cum el ar dori ca în această bibliotecă să figureze și ziarele și revistele exilului, publicățiile românești, care vor găsi de cuviință, pot trimite numerele vechi sau cele viitoare, pe adresa: Zeitungsmuseum, Aachen, Germania.

Un volum de capod'opere este, sau cel puțin așa reiese din recenzia făcută în "Caete de dor" de dl. N. A. Gheorghiu, cartea "Poezia românească nouă" a dlui Vintilă Horia. Cităm: "L. M. Arcade, subtil în jocul armonic de sunete și cuvinte; Antoaneta Bodisco, virtuozitate lirică; Alexandru Busuioceanu, cavalier temerar și placid; N. Caranica invocator mistic sau familiar; Vintilă Horia comunicativ; Virgil Ierunca, patetic, în mantie de cruciat al verbului (!); Ion Părvulescu, mistic, solemn sau insolit arhaic și popular (!); Yvonne Rosignol, contemplativă în descifrarea vieții și a firii; Horia Stamatu, masiv și totodată dinamic în transfigurarea misterelor (!!!) V. Țara, meditativ. (q. e. d.).

Alec Russo este pur și simplu un subversiv. A afirmat-o un tânăr "rezistent" român dela Paris, Ciorănescu, în ziua de 24 Ianuarie 1953. La acea dată, cu ocazia unei serbări, colaboratorul nostru, dl. E. M. Domitriu a recitat un fragment din "Cântarea României". Și "rezistentul" citat, foarte academic (e secretar la Fundație), a declarat subversiv pe Russo iar bietul nostru colaborator a pătît-o mai rău: a fost injurat de mamă.

În "Vocea Libertății", părintele Ghinescu își publică o scrisoare în care face unele afirmații curioase. Părintele Ghinescu găsește că aceasta este gazeta de mâine din Țara românească. Adică jumătate în grecește și jumătate în românește. Părintele Ghinescu vrea să întoarcă Istoria cu 140 de ani înapoi. Bravo Părinte!

În cazul când există un cititor al revistei noastre care n'o colecționează și care totuși are No. 1, e rugat să-l trimită la adresa noastră din Madrid, recomandat. În schimbul acestui număr, i se va trimite, oricare volum apărut în editura "Carpații".

Am primit la redacție numărul 2 din revista ce apare la San Paulo, Brazilia, "Cetatea Lumini". Ne aflăm în fața unui număr deadreptul excepțional, atât din punct de vedere tehnic cât și prin cuprinsul lui, cuprins extrem de variat. Este mai degrabă un almanah, o trecere în revistă a evenimentelor și a oamenilor legate de ele. Deaceia, cred eu, nici nu poate fi vorba de o apreciere în bine sau în rău a acestui conținut, fiind vorba de texte care au intrat demult în panteonul național, și a aduce astăzi o apreciere asupra lor ar fi desigur o lipsă de eleganță.

Producția nouă, înedită, a societății de s'ar putea face întocmitorilor acestui număr, dl. Paulescu și Silisteanu. Ni se pare curios că cei doi numiți nu s'au gândit să ceară colaborarea condeierilor exilului, căci sunt destui, Slavă Domnului.

Însfârșit, din acest număr, vom reproduce ceva ce este mai puțin cunoscut. Este vorba de o poezie de război a Lt. Colonelului Mircea Marcoiu, intitulată "A murit Ion". Mircea Marcoiu este un poet care a apărut ca o cometă pe cerul poeziei noastre. Până la marea epopee nimeni nu știa de el și, chiar în cazul că a publicat ceva, a publicat puțin și nu a ieșit din anonim. Și iată că războiul nostru cu inamicul de totdeauna, cruciada noastră, au făcut din Locotenentul colonel Marcoiu un mare poet. Apariția lui în ogorul poeziei noastre a fost un eveniment. La radio, la teatrul Național, artistul Vraca îl recita poeziile și versurile lui Marcoiu și entuziasmul era delirant. Mai târ-

ziu aceste poezii au apărut într-un volum intitulat "Cu Ion Vânător de Munte" și impresia lăsată cititorilor nu era inferioară aceleia produsă ascultătorilor. Mircea Marcoiu venea și cu o formulă nouă: poezie modernă într-o formă perfectă, într-o formă tradițională, dovedind prin aceasta că rigorile formale ale poeziei tradiționale nu stânjenesc exprimarea unor gânduri noi. Dar să redăm integral poezia:

"A murit Ion, săracul
Și-a rămas acolo'n drum
Înflorit de fulgi iernii
Peste fața neagră scrum.
Duhul i-a umblat pe buze
Doar o clipă și s'a dus
Împietrind în gât suspinul
Și în ochi gând de Iisus.
Lângă coasta sfărțecată,
Ce-a'tălănit un plumb hain,
A crescut un sloiu de sânge
Și—un părau vânt—venin.
Vânt iabraz, sburlind nămeții
L-a'nvelit la un picior
Și un braț culcat alături
L-a'nndit cu albul lor.
A murit Ion săracul,
Din sâtcu de sub munți,
Unde farna intră'n casă
Și se nasc copii cărunți;
Unde-s casele uitate,
Cu urcșuri căpătâi
Că nu poate ca s'ajungă
Nici chiar popa cu zintăi.
Unde'n nopțile de gânduri
Se înalță rugi fierbinți
Și-unde toți așteaptă'n suflet
Vestea marel biruinți.
A murit Ion departe,
Într-o iarnă fără sat,
Fără clopot, fără toacă,
Fără lacrimi de vărsat.
Peste glozii tari ai căli
Trec picioare tot mereu,
Ocolind arare trupul
Sau călcând pe el din greu.
Câte-o cruce spusă'n semne
Pune mersul monoton:
Alt Ion ce va să moară,
I se'nchină lui Ion."

Mulțumim dl. Paulescu și Silisteanu de a ne fi reamintit prin poezia lui Mircea Marcoiu de vremurile eroice, de vremurile când Ion cădea dar cu pușca'n mână, de vremurile când Vraca recita la teatru și radio versurile acestor virile și noi puteam să ne entusiasmăm sau să plângem sub Cerul Patriei. De atunci au trecut mulți ani. Vraca a recitat tot la teatru și la radio. Maiakovski, Mircea Marcoiu a intrat în

clasa, în exil, "poeziile" dl. Ierunca și Părvulescu... Unde ești tu Tepeș Doamne?...

Continuăm publicarea numelor compatrioților ce au primit cărți dela editura "Carpații", nu le-au plătit, nu le-au înapoiat și nici măcar nu răspund la scrisorile ce li se trimit:

Lt. Bălăceanu, Suedia; Rotaru, Australia; Bonifacio, Belgia; Lt. Col. Stănculescu, Argentina; Spuză, Liban; Ing. Octav Vasilescu, Statele Unite; Cornel Holder, Statele Unite; V. Bosniac, Anglia; Mircea Vaslache, Turcia; John Barbu, Statele Unite; William Tudor, Canada; Marcel Dinculescu, Franța; D. Căinaru, Statele Unite; Ana Ionescu, Statele Unite; Paul Kino, Statele Unite; Dr. Dwortschak, Canada; Florin Veșeanu, Statele Unite; Alexandru Fărnu, Statele Unite; Christopher Gotoiu, Statele Unite; Ing. D. Dosei, Venezuela; Mihail Kirilă, Statele Unite; Ted Miclău, Statele Unite; Vasu, Statele Unite.

EDITURA "CARPATII" ANUNTA

Au apărut:

ISTORIA ROMANILOR DIN DACIA TRAIANA, de A. D. Xenopol, vol. I, ed. I-a, epuizată.

ISTORIA ROMANILOR DIN DACIA TRAIANA, de A. D. Xenopol, vol. I, ed. II-a, 3 dol. U. S. A.

ISTORIA ROMANILOR DIN DACIA TRAIANA, de A. D. Xenopol, vol. II, III, IV, 7 dol. U. S. A.

ISTORIA LITERATURII, de D. Murărașu, vol. I, II, 6 dol. U. S. A.

POVEȘTI, de Ion Creangă, 4 dol. U. S. A.

DACIA, de Vasile Părvan, 2 dol. U. S. A.

NATIONALISMUL LUI EMINESCU, de D. Murărașu, 3 dol. U. S. A.

POEME FARA ȚARA, de V. Posteuca, N. Novac și N. S. Govora, epuizat.

DIN CRUCEA PADURII (poeme), de Ion Tolescu, 1,50 dol. U. S. A.

HAIUDUCUL, roman, de Bucura Dumbra-vă, 4 dol. U. S. A.

AMINTIRI DIN COPILARIE, de Ion Creangă, 3 dol. U. S. A.

FRUMOASA CU OCHI VERZI, de J. N. Manzatti, 3 dol. U. S. A.

PRECURSORII, de Octavian Goga, 3 dol. U. S. A.

POVEȘTI FARA ȚARA, nuvele, de F. Brădescu, N. Novac și N. S. Govora, 4 dol. U. S. A.

RASCOALA, roman, de Liviu Rebreanu, vol. I, II, 6 dol. U. S. A.

UNIREA NATIONALA IN COMPLEXUL EUROPEAN, de Famîl Seicaru, 3 dol. U. S. A.

CORNELIU ZELEA CODREANU, DOUA-ZECI DE ANI DE LA MOARTE, de Gr. Manolescu, T. Popescu, etc., 2 dol. U. S. A.

RAPSODIA IBERICA, de Aron Cotruș, 1 dol. U. S. A.

ROMANIA (tex francez), 0,25 dol. U. S. A.

PERSECUCION RELIGIOASA EN RUMANIA, de Rev. A. Mircea, 0, 50 dol. U. S. A.

CARPATII

Revistă Culturală

Director: ARON COTRUȘ

Redactor: TRAIAN POPESCU

Redacția și Administrația:

Calle Villanueva, 43, Madrid.

Abonamente:

Anual: 5 dol. U. S. A.

Pentru instituții: 12 dol. U. S. A.

ES MANUSCRITO.—MARSIEGA, S. A.